

Programmabegroting 2016

“Betrokken besturen”

© Dit is een uitgave van de Gemeente Oudewater

Waardsedijk 219
3421 NE OUDEWATER
Telefoon 14 0348

Inhoudsopgave

Deel A: Aanbiedingsbrief	5
Deel B: Programma's	11
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid.....	12
2. Fysiek beheer openbare ruimte en veiligheid.....	14
3. Sociaal domein.....	17
4. Cultuur, economie en milieu.....	19
5. Sport en onderwijs.....	21
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen.....	23
7. Algemene inkomsten.....	25
Deel C: Paragrafen	27
Paragraaf 1 Lokale heffingen.....	27
Paragraaf 2 Verbonden partijen.....	33
Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	45
Paragraaf 4 Bedrijfsvoering.....	60
Paragraaf 5 Financiering.....	61
Paragraaf 6 Kapitaalgoederen.....	65
Paragraaf 7 Grondbeleid.....	70
Deel D: Bijlagen	75
Financiële begroting.....	75
- Recapitulatie begroting.....	76
- Saldo van de baten en lasten per programma-onderdeel.....	77
- Incidentele baten en lasten.....	81
- Incidentele baten en lasten in meerjarenperspectief.....	81
- EMU-saldo.....	82
- Toevoeging en onttrekking reserves per programma.....	84
- Toevoeging en onttrekking reserves in meerjarenperspectief.....	86
- Toevoeging en onttrekking voorzieningen en meerjarenperspectief.....	87
- Balans.....	88
- Specifieke toelichting op de balans.....	90
- Reserves en voorzieningen.....	93
- Aard en reden van reserves, voorzieningen en overlopende passiva.....	94
- Reserves en voorzieningen in meerjarenperspectief.....	98

Deel A: Aanbiedingsbrief

0. Algemeen

Als basis voor de meerjarenraming 2016 – 2019 is gebruikt de meerjarenraming 2015 – 2018. De begroting wordt niet structureel belast met projecten vanuit de UVO's. Hiervoor komen separate kredietvoorstellen.

1. Inleiding

Op 6 november 2014 heeft u de Programmabegroting 2015, met meerjarenperspectief 2016 – 2017 vastgesteld. Door vaststelling van het dekkingsplan zijn alle jaren van de begroting sluitend gemaakt en is het saldo elk jaar € 0,--. Dit resultaat is bereikt door de volgende maatregelen:

- Verhoging inkomsten (leges – ozb – verhuur Stads Kantoor) € 250.000,--¹
- Verlaging subsidies € 150.000,--
- Verlaging budgetten kapitaalgoederen – openbare ruimte € 150.000,--

Toezicht provincie Utrecht

Door de provincie Utrecht is eind 2014 besloten dat wij onder repressief toezicht vallen.

Voor de huidige Programmabegroting 2016 is door de Provincie Utrecht aangegeven dat naast het reguliere toezicht de focus met name zal liggen op de paragraaf "Kapitaalgoederen". In deze paragraaf worden de volgende beheerplannen genoemd:

- Riolering;
- Baggeren;
- Wegen;
- Gebouwen;
- Civieltechnische kunstwerken;
- Speelruimten.

2. Tussentijdse informatie

In de raadsinformatiebrief (RIB) van 23 juni 2015 (15R.00417) bent u geïnformeerd over de stand van zaken van de meerjarenbegroting 2016 – 2019, na verwerking van de meicirculaire. Voor het jaar 2015 geeft de algemene uitkering een forse verlaging (€ 261.000). Voor de jaren hierna een verhoging.

Voor de jaren 2016 - 2019 is er sprake van een jaarlijks positief begrotingssaldo. Onderstaande tabel is in de juni RIB opgenomen:

Omschrijving:	2016	2017	2018	2019
Programmabegroting 2015	0	0	0	0
Eindstand RIB van 17 maart	-86.000	-34.000	0	0
Effecten meicirculaire 2015 (inclusief 2 ^e tranche herijking)	126.000	63.000	87.000	88.000
Saldo per juni 2015	40.000	29.000	87.000	88.000

3. Begrotingssaldi 2016 - 2019

De nieuwe ramingen voor de jaren 2016 – 2019 zijn nu ook verwerkt. Hierbij is in principe uitgegaan van de nullijn voor de uitgaven en verhoging van de inkomsten met 1,5% voor OZB en Leges en 5% voor de marktgeden. Tevens is de rioolheffing, conform het vastgestelde GRP verhoogd met 4,8%. De afvalstoffenheffing wordt niet verhoogd. Op dit moment zijn wij bezig met de uitwerking van de motie "scheiding afvalstoffen". Dit kan gevolgen hebben voor het tarief. Al deze aanpassingen van de inkomsten waren ook al in meerjarenperspectief opgenomen en verwerkt in de volgende tabel.

¹ Voor de verhuur van het stads Kantoor wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief van 7 juli 2015 (15R.00175). De opdracht tot verkoop van het Stads Kantoor is in handen gegeven van een makelaar. Een voorstel met betrekking tot de voorwaarden waaronder de verkoop wordt geëffectueerd ontvangt u eind 2015 – begin 2016.

Na hantering van deze uitgangspunten is er nu sprake van de volgende begrotingssaldi:

Omschrijving:	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo	137.827	46.069	-33.302	42.440

In het primaire begrotingssaldo zijn de lasten van de verbouwing van de brandweergarage meegenomen. Deze zijn als volgt:

2016	€ 11.400,--
2017	€ 25.080,--
2018	€ 24.510,--
2019	€ 23.940,--

4. Dekkingsplan - Voorstellen

Met uitzondering van 2018 geeft elk begrotingsjaar een overschot te zien. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de bezuinigingsmaatregelen - ombuigingen die zijn genomen. Er is hierdoor sprake van een sluitende begroting en een duurzaam financieel evenwicht (structurele lasten gedekt door structurele baten).

Eén van de meest in het oog springende maatregelen die vorig jaar is genomen is de taakstellende bezuiniging van € 43.500,-- op de storting in voorziening onderhoud wegen. Ondanks de uitvoerige discussie rond de vaststelling van het huidige plan en de éénmalige impuls (€ 500.000,-- voor 4 jaar) om achterstanden in te halen, is er voor gekozen om de korting vast te stellen en zo te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2015 – 2018. Gelet op de begrotingssaldi en het feit dat de provincie vanuit de toezichthoudende rol extra kijkt naar de paragraaf Kapitaalgoederen, wordt voorgesteld deze bezuiniging terug te draaien. Hierdoor blijven de begrotingssaldi voor 2016 en 2017 positief, maar voor 2018 en 2019 negatief. Natuurlijk moet de begroting voor de jaren 2018 en 2019 ook sluitend zijn.

In het dekkingsplan bij de Programmabegroting 2015 – 2018 zijn de kapitaallasten van de Oevers Lange Linschoten volledig verwerkt. Hierbij werd er vanuit gegaan dat de volledige investering in 2017 is gerealiseerd. Gelet op de huidige stand van zaken van dit project is de vraag of dit reëel is. Een gedeelte van de totale geactiveerde investering (40%) kan een jaar worden doorgeschoven. Dit levert voor het jaar 2018 een voordeel op van € 85.000,--. Voor 2019 niet omdat daar de volledige kapitaallast ook al stond geraamd.

In de tabel bij punt 5 (Algemene reserve) is vorenstaande verwerkt en het totaalbeeld opgenomen.

5. Algemene Reserve (AR)

De afgelopen tijd is herhaaldelijk aangegeven dat de AR onder druk staat. Hierdoor hebben er zeer beperkt onttrekkingen aan de AR plaatsgevonden. Hiernaast is door ons college aangegeven de mogelijkheden te blijven onderzoeken om de AR te versterken. Onder punt 4 Dekkingsplan – Voorstellen is aangegeven dat de kapitaallasten van de Oevers Lange Linschoten volledig in de Programmabegroting zijn opgenomen en gedekt. In het dekkingsplan bij de Programmabegroting 2015 – 2018 werd er nog vanuit gegaan dat een éénmalige onttrekking aan de AR noodzakelijk was om de investering voor een gedeelte in één keer af te schrijven en zo de structurele kapitaallast te verlagen en te komen tot een sluitende begroting. Gevolg van het dekken van de totale kapitaallast binnen de Programmabegroting is dat de 2,5 miljoen van de AR niet nodig is en nu als echt vrij besteedbaar kan worden bestempeld. Bij deze conclusie gaan wij er vanuit dat de geprognosticeerde grondverkoop en winstneming vanuit de grondexploitatie plaatsvinden. De geprognosticeerde stand van de AR per 1-1-2017 is 3,3 miljoen.

Mutaties op dekkingsplan 2015 -2018 in relatie tot de AR

Het is op dit moment tevens niet noodzakelijk om de positieve saldi van de Programmabegroting voor de jaren 2016 – 2017 – 2018 te storten in de AR, omdat de volledige kapitaallast van de investering oevers Lange Linschoten gedekt is in de begroting. Dit geldt ook voor de stortingen in AR die bij het dekkingsplan voor de begroting 2015 -2018 waren opgenomen. Dit betreft de geprognosticeerde stortingen in 2016 (€ 71.600) en 2017 (€ 24.200).

In het dekkingsplan 2015 – 2018 is tevens rekening gehouden met het realiseren van de beleidsombuiging op subsidies in twee jaar. Dekking van deze beleidsombuiging was een onttrekking aan de AR. Voor 2015 heeft deze plaatsgevonden. Voor 2016 is deze last verwerkt in het saldo van baten en lasten (begrotingssaldo) en zijn deze gelden niet onttrokken aan de AR.

Omschrijving:	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo	137.827	46.069	-/-33.302	42.440
Terugdraaien bezuiniging wegen	-/- 43.500	-/- 43.500	-/- 43.500	-/- 43.500
Temporiseren 40% investering Oevers Lange Linschoten	0	0	85.000	0
Verlaging post onvoorziene uitgaven				1.060
Terugdraaien storting in AR	71.600	24.200	0	0
Lasten subsidies niet t.l.v. AR	-105.348	0	0	0
Begrotingssaldo	60.579	26.769	8.198	0

In het jaar 2019 is een zeer klein tekort op de begroting. Voorgesteld wordt dit bedrag in mindering te brengen op de post voor onvoorziene uitgaven. Het saldo van de post onvoorzien is structureel € 12.338,--. Voor 2019 resteert dan nog een bedrag van € 11.278,--.

Met betrekking tot de begrotingsoverschotten voor 2016 tot en met 2018 wordt u een voorstel gedaan onder punt 6.

6. Bestemmingsreserve Sociaal Deelfonds

WMO-oud

In de raadsinformatiebrieven van maart en juni bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de inkomsten via de Algemene Uitkering (AU) voor de WMO (oud) en het Sociaal Domein (decentralisaties). Uitgangspunt bij beide taken is dat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven.

In de nu voorliggende begroting zijn echter, door extra kortingen, de uitgaven en inkomsten voor de WMO (oud) niet aan elkaar gelijk. Er is sprake van een extra begrotingslast van € 80.000,--.

Gelet op het feit dat door beleidsombuigingen sinds 2012 de uitgaven zijn gedaald met € 290.000,-- achten wij verdere beleidsombuigingen niet gewenst.

Sociaal domein (decentralisaties)

De ramingen voor het Sociaal Domein zijn budgettair neutraal opgenomen. Dit ondanks het feit dat de inkomsten fors zijn gedaald. In de juni brief is aangegeven dat de inkomsten in 2016 dalen met een bedrag van € 256.000,-- oplopend tot € 463.000,-- in 2019. De volledige uitvraag met betrekking tot de decentralisaties is nog niet allemaal bekend. Dit is een (financieel) risico. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 heeft u besloten een gedeelte van het rekening overschot te storten in de Bestemmingsreserve Sociaal Deelfonds. Hierna hebben er nog enkele mutaties in deze Bestemmingsreserve plaatsgevonden en is de stand per 1 januari 2016 € 102.924,--.

Gelet op de risico's binnen de decentralisaties stellen wij voor om de incidentele begrotingsoverschotten van 2016 tot en met 2018 te storten in de Bestemmingsreserve Sociaal Deelfonds.

Op bladzijde 104 van de programmabegroting 2015 staat onder meer het volgende. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein 3 decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/WMO, Jeugd en Participatie. Deze decentralisatie-uitkeringen mogen alleen aan deze 3 onderdelen worden besteed.

Indien de gemeente niet de gehele decentralisatie-uitkeringen heeft besteed dient het overschot toegevoegd te worden aan deze reserve. Met ingang van 2018 vervallen naar verwachting deze decentralisatie-uitkeringen en vallen ze binnen de reguliere uitgangspunten van het Gemeentefonds en de Financiële Verhoudingswet.

Omwille van de duidelijkheid is het gewenst de doelstelling van de Reserve Sociaal Deelfonds meer eenduidig te formuleren. Als het inhoudelijke speerpunt van beleid hanteren wij het optimaal behartigen van de belangen voor de inwoners op het gebied van zorg en welzijn. Door het Rijk zijn 3 decentralisatie-uitkeringen beschikbaar gesteld. Deze uitkeringen zijn bedoeld om naast de verstrekking van middelen, in de ruimste zin van het woord, de apparaatskosten c.q. organisatie kosten te bestrijden die samenhangen met de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden die in het kader van de decentralisaties zijn ondergebracht bij de gemeente. Gelet op de toestroom van stathouders en/of vluchtelingen wordt deze bestemmingreserve ook hiervoor aangewend.

7. Risico's

Vanuit het inkoopbureau Sociaal Domein, namens de 6 gemeente Utrecht West gevestigd in de Wijdemeren, zijn de inkoopgegevens vanuit de Q1 verantwoording bekend. De uitkomsten van de Q2 worden binnenkort bekend. Naar aanleiding hiervan is dan enigszins bekend of we in de pas lopen met de beschikbare budgetten.

Hiernaast geldt met ingang van 1 januari 2016 ook de Vennootschapsbelasting (VPB) voor gemeenten. Het kan zijn dat Oudewater VPB plichtig is (bijvoorbeeld voor de Grondexploitaties). Op dit moment zijn wij bezig van deze risico's een inschatting te maken. Over de resultaten informeren wij uw raad.

8. Raadsvoorstel

1. Stem in met het terugdraaien van de structurele bezuiniging op de storting in de voorziening Onderhoud wegen van € 43.500,-;
2. Stem in met het storten van de begrotingsoverschotten 2016 tot en met 2018 in de Bestemmingsreserve Sociaal Deelfonds en de definitie van de bestemmingsreserve zoals genoemd onder punt 6 van deze aanbiedingsbrief;
3. Breng het negatieve begrotingsaldo 2019 ten laste van de Post voor Onvoorziene Uitgaven;
4. Stem in met de in de Programmabegroting voorgestelde belastingverhogingen:
  - a. Onroerende zaakbelastingen 1,5%;
  - b. Rioolheffing 4,8%;
  - c. Leges 1,5%;
  - d. Hondenbelasting 1,5%;
  - e. Precariobelasting 1,5%;
  - f. Marktgeden 5%;
  - g. Lijkbezorgingsrechten 1,5%.
5. Stel de Programmabegroting 2016 vast;
6. Stel de Meerjarenraming 2017 – 2019 vast.

9. Septembercirculaire – aanvullende zaken

Septembercirculaire

Op 15 september 2015 is de septembercirculaire ontvangen. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 geeft dit de volgende positieve financiële mutaties van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds:

2016	€ 74.810,-
2017	€ 54.123,-
2018	€ 128.407,-
2019	€ 139.201,-

De verhogingen worden met name veroorzaakt door de hogere Rijksuitgaven, hierdoor stijgen ook de gelden in het Gemeentefonds (trap op – trap af). Hiernaast blijkt dat er minder beroep wordt gedaan op het BCF (BTW-compensatiefonds). Ook deze gelden vloeien voor een gedeelte terug in het Gemeentefonds. Mocht er toch weer meer beroep gedaan worden op het BCF, dan worden de gelden weer onttrokken aan het Gemeentefonds.

Aanvullende zaken

Onderhoud kapitaal goederen

Onder punt 4 is het voorstel gedaan om de bezuiniging op het onderhoud van de wegen terug te draaien. Gelet op de uitkomsten van de septembercirculaire en de focus van de provincie Utrecht op de paragraaf Kapitaalgoederen, wordt voorgesteld om ook de bezuinigingen op de stortingen in de voorziening Baggeren (€ 7.500,- m.i.v. 2017) en Civiele kunstwerken (€ 11.000,- m.i.v. 2018) terug te draaien.

Onkruidbestrijding

Met ingang van 2016 is het niet meer toegestaan bepaalde bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Hierdoor moet het onkruid op een andere wijze bestreden worden, mede in verband met duurzaamheid. Dit leidt tot € 25.000,- aan hogere structurele lasten.

Recreatie en Toerisme - Cultuurpact

De afgelopen jaren is met succes gewerkt aan de uitwerking van de notitie "Recreatie en Toerisme". Met een beperkt budget zijn er diverse zaken gestart en zijn zaken uitgevoerd met cofinanciering van andere partijen.

In 2015 is er een cultuurpact gesloten met de provincie Utrecht. Dit samenwerkingsverband regelt een goede uitwisseling en afstemming van informatie en activiteiten op het gebied van cultuur. Ook voor 2016 en volgende jaren willen wij dit voortzetten. Om zaken te kunnen blijven oppakken is structureel een bedrag nodig van € 10.000,- voor ambtelijke ondersteuning. Voor genoemd bedrag is dekking gevonden binnen de begroting door de subsidie aan het Touwmuseum in 4 jaar te verlagen met in totaal € 10.000,-. De subsidie aan het Touwmuseum kan met dit bedrag van € 10.000,- worden verlaagd omdat er externe financiers zijn.

Hiernaast vragen wij een éénmalig budget van € 30.000,- dat ten laste wordt gebracht van de AR. Uitgaven ten laste van dit budget worden alleen gedaan met cofinanciering vanuit onder andere de markt en/of het Cultuurpact.

Decentralisatie WSW

Met betrekking tot de decentralisatie WSW vindt in 2016 een korting plaats van € 14.500,- welke oploopt tot ruim € 31.000 in 2019. Gelet op het vastgestelde beleid (inkomsten gelijk aan uitgaven) worden de uitgaven neerwaarts bijgesteld.

Conclusie septembercirculaire

De effecten van de septembercirculaire worden verwerkt in een begrotingswijziging en kunnen als volgt worden samengevat:

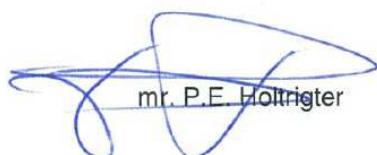
Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Effecten Septembercirculaire	74.810	54.123	128.407	139.201
Terugdraaien bezuiniging baggeren		-/- 7.500	-/- 7.500	-/- 7.500
Terugdraaien bezuiniging Civiele kunstw.			-/- 11.000	-/- 11.000
Extra lasten Onkruidbestrijding	-/- 25.000	-/- 25.000	-/- 25.000	-/- 25.000
Structurele lasten R&T en Cultuurpact	-/- 10.000	-/- 10.000	-/- 10.000	-/- 10.000
Verlaging subsidie Touwmuseum	2.500	5.000	7.500	10.000
Restant septembercirculaire te storten in de bestemmingsres. Sociaal Deelfonds	42.310	16.623	82.407	95.701

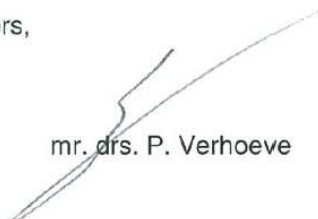
Voor de besteding uit de bestemmingsreserve verwijzen wij naar hetgeen staat vermeld onder punt 6 van deze aanbiedingsbrief.

Na vaststelling van de Programmabegroting 2016 – 2019 en het advies van de septembercirculaire geeft de bestemmingsreserve Sociaal Domein de volgende stand:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Stand per 1-1-2016	102.924	205.813	249.205	339.810
Begrotingsoverschot 2016 -2019	60.579	26.769	8.198	0
Overschot septembercirculaire	42.310	16.623	82.407	95.701
Definitieve stand bestemmingsreserve SD	205.813	249.205	339.810	435.511

Burgemeester en wethouders,

mr. P.E. Holtgraver

mr. drs. P. Verhoeve

Deel B: Programma's

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve

Thema's : Bestuursorganen, Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders, Burgerzaken, Baten leges burgerzaken, Bestuurlijke samenwerking, Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie), Brandweer en rampenbestrijding, Openbare orde en veiligheid en Communicatie.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het zijn van een zelfstandige en veilige gemeente die op veel terreinen zelfvoorzienend is, het zijn van een participerend en communicerend bestuur op basis van een "open agenda" gebaseerd op goede- en integere omgangsvormen en een service gerichte dienstverlening, het uitwerken van de met de gemeente Woerden gesloten kaderstellende dienstverlenings-overeenkomst in uitvoeringsovereenkomsten waarin de burger- en bestuursnabije dienstverlening wordt uitgewerkt en de functie van het Stads erf is geborgd en het zichtbaar maken van de optimalisering van de dienstverlening richting burgers, bedrijven en instellingen van de ambtelijke samenwerking met de gemeente Woerden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Het zijn van:

- een vitale gemeente met kwaliteit in de openbare ruimte. Sleutel begrippen hierbij zijn: schoon, heel en veilig;
- een gemeente die, op basis van de gesloten dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Woerden, meer is toegerust om de taken die op de gemeente afkomen vorm en inhoud te geven;
- een gemeente die communiceert met haar inwoners over alle vormen van beleidsontwikkeling en uitvoering van beleid;
- een gemeente die de inwoners nadrukkelijk betreft bij de financiële opgaven waarvoor de gemeente staat.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	De samenleving actief betrekken bij de voorbereiding en uitvoering (burgerzelfwerkzaamheid) van beleid in het publiek domein.
2	Optimaliseren van de publieke dienstverlening en de mate van tevredenheid bij burgers en ondernemers in beeld brengen.
3	Het borgen van gevoelens met betrekking tot actieve- en passieve veiligheid.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	Planning
Dienstverlening		
1	Vaststellen communicatie- en participatie nota.	Q1
1.2	Inwoners actief betrekken bij voorbereiding- en uitvoering van beleid in het bestuurlijk-, fysiek- en sociaal domein.	Q1/Q4
2.1	Evaluatie ambtelijke samenwerking Oudewater-Woerden.	Q1
3.1	Bespreking taakuitvoeringsovereenkomst Vru.	Q2
3.2	Begroting VRU.	Q2
3.3	Jaarrekening VRU.	Q2/Q3
4	Raadsvoorstel Sale and Leaseback Stadskantoor.	Q1
5	Renovatie Brandweerkazerne voltooid.	Q2

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	6.547.160	6.130.409	6.118.427	6.104.169	6.164.265
	Baten	-1.543.617	-1.605.713	-1.561.148	-1.573.130	-1.625.017
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal		5.003.543	4.524.696	4.557.279	4.531.039	4.539.248

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Kosten automatisering Oudewater	€ 189.100,--
Incidentele kosten Woerden – Oudewater	€ 12.800,--
Incidentele kosten scholenplan Oudewater	€ 197.200,--
Diverse Industrieterrein	€ 29.700,--
	€ 428.800,--

Baten:

Huuropbrengst Stads Kantoor	€ 45.000,--
-----------------------------	-------------

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. L.W. Vermeij

Thema's : Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen, Openbare Verlichting, Waterwegen, Afwatering, Natuurbescherming, Plantsoenen, Recreatie en Toerisme, Openbare Speelruimten, Stadserf, Afvalverwijdering en -verwerking, Riolerings, Lijkbezorging, Baten Afvalstoffenheffing, Baten Riolheffing en Begraafplaatsrechten.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het behouden van het prettige woon- en leefklimaat door een fysieke- en sociaal veilige woonomgeving te creëren die schoon, heel en veilig is door middel van het realiseren van gemeenschapszin waarvoor burgers en bedrijven ook hun verantwoordelijkheid nemen, het in stand houden van speelvoorzieningen, groen en openbare verlichting, het zorg dragen voor een kwalitatief wegen- en riool/water beheer, het primair in voorwaardenscheppende zin versterken van de historische kwaliteit van de binnenstad als drager van toerisme en recreatie met aandacht voor oudere personen en het zorg dragen voor de toegankelijkheid van openbare voorzieningen voor een ieder.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Majeure beleidsplannen

Uitvoering geven aan de door uw raad vastgestelde majeure beleidsprogramma's, te weten: het wegenbeheersplan 2011-2015, het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2012-2016, het baggerplan 2012-2021, het plan civiel technische kunstwerken 2014-2023, de nota openbare speelruimte 2013, het programma Streekplatform Utrechtse Waarden. Dit alles op basis van uitvoeringsprogramma's.

Huishoudelijke Afvalstoffen

Een betere scheiding van huishoudelijke afvalstoffen bevorderen en het zijn van een meer duurzame gemeente.

Landschappelijke Waarden

De landschappelijke waarden behouden en versterken.

Burgerparticipatie Beheer Openbare Ruimte

Samenleving betrekken bij het beheer van de openbare ruimte door middel van zelfwerkzaamheid en sponsoring groenvoorzieningen.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Het zorg dragen voor een wegenstructuur waarop verkeersdeelnemers zich naar behoren kunnen verplaatsen. Voor de hoofdwegen is de B-norm vastgesteld en de overige wegen de C-norm. Deze normen zijn ontleend aan de Kwaliteitscatalogus van het Centrum Regelgeving en Onderzoek Grondweg en Waterbouw (CROW).
2	Bescherming van de volksgezondheid en het waarborgen van de leefomgeving tegen overlast van afval en hemelwater middels inzameling en transport hiervan door middel van een adequaat rioolstelsel.
3	Het op diepte hebben van oppervlaktewaterlichamen ten behoeve van de berging- en afvoer van hemelwater en een evenwichtig leefmilieu voor flora en fauna alsmede drinkwater voor het vee.
4	Het uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma civiel technische kunstwerken, waarbij de bereikbaarheid optimaal blijft gewaarborgd.
5	Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving met het oog op de sociale veiligheid, de leefbaarheid, de beleving, de identiteit en het imago van de gemeente.
6	Groen: regulier onderhoud bomen, parken en plantsoenen
7	Een betere scheiding van huishoudelijke restafvalstoffen.
8	Oudewater meer op de "kaart" zetten.
9	Landschappelijke waarden behouden en versterken. Het ontwikkelen van recreatie en toerisme

	waarin wandel- en fietsvoorzieningen zijn opgenomen.
10	Het optimaliseren van het verblijfgebied Binnenstad door beheer en inrichting, waarbij de recreatieve en toeristische mogelijkheden primair voor de economische vitaliteit van belang zijn.
11	Mensen opleiden (Hoogstambrigades) om eigen en andermans bomen te snoeien.
12	Participatie van burgers, ondernemers en hun vertegenwoordigers in zowel in de planvorming als in het onderhoud van de leefomgeving meenemen.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	Planning
Wegen		
1.1	Opstellen wegenbeheerplan 2016-2020.	Q2
1.2	Opstellen uitvoeringsprogramma wegenbeheerplan 2016-2020.	Q2
1.3	Uitvoering paragraaf uitvoeringsprogramma wegenbeheerplan 2016.	Q3/4
Riolering		
2.1	Opstellen Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021.	Q4-2017-Q1
2.2	Onderzoek mogelijkheden realiseren hemelwaterriool wijk Brede Dijk.	Q4
2.3	Ontwerp hemelwaterriool Binnenstad op basis van onderzoeksresultaten Haalbaarheidsstudie.	Q3
2.4	Reinigen en inspecteren Binnenstad-Noord.	Q1
2.5	Renovatie minigemalen, Willeskop.	Q4
2.6	Afkoppelen hemelwateraansluiting (HWA) Waardsedijk (start 2015-Q3).	2017-Q4
Baggeren		
3.1	Herijken baggerplan 2012-2021 voor de periode 2016-2025.	Q3/4
3.2	Opstellen uitvoeringsprogramma 2017-2021.	Q4
Civiele Kunstwerken		
4.1	Inspectie/onderhoud Marktbrug.	Q4
4.2	Inspectie civiele kunstwerken conform uitvoeringsprogramma 2015-2019.	Q2
4.3	Onderzoek naar functionaliteit Romeijnbrug in het kader van de herinrichting binnenstad en deltaplan grote rivieren.	Q3 t/m 2017-Q1
4.4	Project Hoenkoopsebrug	
	a. Aanbesteding	Q2
	b. Start Reconstructie	Q4
	c. Afronding Reconstructie	Q1-2017
4.5	Project Lange Linschoten	
	a. Voorbereiding aanbesteding stabiliseren overs Lange Linschoten	2015-Q4
	b. Start werkzaamheden stabiliseren oevers Lange Linschoten.	2016-Q1
Groen		
6	Regulier onderhoud bomen, gazons, parken en plantsoenen inclusief zelfwerkzaamheid en sponsoring samenleving.	Q1/Q4
Afval inclusief motie "scheiding afvalstoffen"		
7.1	In de grijze container minder: GFT (2014- 22%), Papier/ Karton (2014 - 10%), Kunststof (2014 - 15%), Metalen (2014 - 4,4%), Hout (2014 - 2,4%), Steen/ Puin (2014 - 5,1%).	Q1/Q4
7.2	5% minder restafval t.o.v. de huidige waarden en meer opbrengsten uit Plastic, Metaal en Drinkkartons.	Q1/Q4
7.3	Goede voorlichting in de afvalkalender om de inwoners het afval beter laten scheiden.	Q1/Q4
7.4	Treffen van voorzieningen waar Plastic, Metaal en Drinkkartons kan worden gebracht.	Q1/Q4
7.5	Initiatieven ontplooiën voor een betere afvalscheiding.	Q1/Q4
Participatie		
12	Optimaliseren participatie in planvorming. Adoptie van gebied door bewoners. Onderzoeken haalbaarheid met financiële consequentie zelfwerkzaamheid burgers.	Q1/Q4 Q1/Q4 Q1/Q4
Project derden		
	a. Woonrijp maken Noort Syde met betrekking tot verkochte bouwkavels aan projectontwikkelaar.	Q1/Q4
	b. HDSR begeleiden met betrekking tot realisatie gemalen Waardsedijk en Noord-Lischoterzandweg.	Q1/Q4
	c. Begeleiding project Touwfabriek, Papenhoef en St. Janstraat.	Q1/Q4
	d. Nader onderzoek naar de mogelijkheid om een zwemvoorziening te realiseren op de Noort-Syde in verband met: grondgebruik- en, eigendom grond derden en eisen HDSR.	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	Lasten	6.310.204	4.418.105	4.421.405	4.467.511	4.565.566
	Baten	-3.754.529	-3.178.613	-3.197.691	-3.257.075	-3.357.408
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal		2.555.675	1.239.492	1.223.714	1.210.436	1.208.158

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Linschoterzandweg	-/-	€ 483.000,--
Groot onderhoud Hoenkoopsebrug	-/-	€ 605.300,--
Klein onderhoud wegen	-/-	€ 20.000,--
Groot onderhoud wegen	-/-	€ 430.000,--
Vervanging schakelkasten	-/-	€ 132.000,--
Uitbaggeren sloten (overheveling + werkelijke kn.)	-/-	€ 290.000,--
Riolering overige uitgaven		€ 40.000,--
Riolering toevoeging voorziening		€ 60.000,--
Hogere lasten Civiele kunstwerken		€ 98.000,--
Natuurbescherming	-/-	€ 42.000,--
Recreatie en toerisme	-/-	€ 35.000,--
Speelvoorziening Klein Hekendorp	-/-	€ 48.000,--
	-/-	€ 1.887.300,--

Baten:

Hogere baten riolering		€ 60.000,--
Hogere onttrekking voorziening riolering		€ 40.000,--
Lagere onttrekking speelvoorzieningen	-/-	€ 48.000,--
Lagere onttrekking voorziening Baggerwerken	-/-	€ 288.000,--
Lagere onttrekking voorz. onderhoud wegen	-/-	€ 435.000,--
Hogere onttrekking Civiele kunstwerken		€ 98.000,--
	-/-	€ 573.000,--

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

3. Sociaal domein

Portefeuillehouder(s) : Wethouder drs. A.M. de Regt

Thema's : Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs, Leerlingenvervoer, Volwasseneneducatie, Bijstandverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies, Sociale Werkvoorziening, Gemeentelijk Armoede- en Schuldbeleid, Vreemdelingenbeleid, Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet, Maatwerkvoorzieningen Natura Materieel WMO, Maatwerkvoorzieningen Natura Immaterieel WMO, Opvang en beschermd Wonen WMO, Eigen bijdragen Maatwerkvoorzieningen en Opvang WMO, Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd, Eerstelijnsloket WMO en Jeugd, PGB WMO en Jeugd, Eigen Bijdragen Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd, Individuele Voorzieningen Natura Jeugd, Veiligheid, Jeugdreclassering en Opvang Jeugd, Ouderbijdragen Individuele Voorzieningen en Opvang Jeugd, Openbare Gezondheidszorg en Centra voor Jeugd en Gezin.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan hét speerpunt van de coalitie) is: het expliciet aandacht geven aan zorg, participatie en welzijn gelet op de overheveling van Rijks- en Provinciale verantwoordelijkheden naar de gemeente; het integraal oppakken van deze nieuwe gemeentelijke verantwoordelijkheid onder het motto: één gezin, één plan, één regisseur met de daarbij behorende kernwaarden: eigen verantwoordelijkheid (inclusief eigen bijdrage naar draagkracht), eigen regie (binnen de mogelijkheden) en afstemming binnen het zorgnetwerk, het uitvoering geven aan de participatie binnen de toegekende budgetten, het garanderen van een vangnet voor de meest sociaal- en financieel kwetsbaren (Jong, Oud en Arbeidsbeperkt) en het geven van speciale zorg aan senioren en mensen met een beperking met betrekking tot hun deelname aan het maatschappelijk verkeer en huisvesting. De ondersteuningsstructuur wordt integraal ingericht. Dat wil zeggen: er is een integrale toegang (Welzijn Oudewater) waar de inwoner met al zijn vragen het sociaal domein betreffend terecht kan. Vanuit deze toegang wordt de eventuele begeleiding en ondersteuning opgestart. Daarbij is aandacht voor wat de inwoner, het sociaal (buurt)netwerk en/of het informele circuit kan betekenen. Waar nodig wordt ondersteuning door professionals geboden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Integrale Toegang Sociaal Domein

Door integraal, waar mogelijk in onderlinge samenhang, vorm en inhoud geven aan de transities Sociaal Domein. Dit binnen de toegekende Rijksbudgetten en een eigen bijdrage naar draagkracht. De zorg, voor mensen die dat echt nodig hebben, krijgt hierbij een extra zwaar accent. Voor de meest sociaal- en financieel zwakkeren is een vangnet.

Arbeidsparticipatie

In de dienstverleningsovereenkomst Ferm Werk wordt ingezet op een optimale arbeidsparticipatie van in de gemeente woonachtige personen. Hierbij wordt rekening gehouden met persoonlijke omstandigheden en de financiële positie van de gemeente.

Maatschappelijke Activiteiten

Door maatschappelijke initiatieven/activiteiten, die een beperkt beslag op de begroting leggen niet te confronteren met een korting, wordt de sociale infrastructuur niet extra onder druk gezet.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Daar waar mogelijk nemen personen de regie over hun bestaan weer zelf ter hand.
2	De Oudewaterse beroepsbevolking (werkzoekenden binnen het sociale vangnet) heeft een reguliere betaalde baan.
3	Maatschappelijke activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de Sociale Cohesie ontzien.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	planning
Eigen regie		
1.1	De integrale toegang heeft werkafspraken met huisartsen, de vrijgevestigden en het informele veld.	Q4
1.2	Bij de integrale toegang wordt geregistreerd op meerdere leefgebieden, zoals zorg en welzijn (inclusief jeugd), werk en inkomen, schuldhulpverlening en veiligheid..	Q3
1.3	Bij de integrale toegang wordt maximaal ingezet op informele, lokale oplossingen die in Oudewater aanwezig zijn en het optimaliseren van de regiefunctie Welzijn Oudewater.	Q4
1.4	Er is een werkwijze met de formele- en informele partners, inclusief de veiligheidsketen bij de integrale toegang voor het signaleren van multiproblematiek..	Q3
1.5	Met samenwerkingspartners, uitvoeringsorganisaties en informele organisaties worden afspraken gemaakt over privacy met duidelijke richtlijnen voor de werkvloer, waarmee een integrale aanpak mogelijk wordt gemaakt.	Q1
1.6	Bij terugkerende problemen binnen gezinnen op het gebied van openbare orde en veiligheid worden vaker oplossingen vanuit het aanbod van zorg en welzijn ingezet.	Q2
1.7	Vooruitlopend op de aanbesteding 2017 worden lokale nieuwe ondersteuningsconcepten ontwikkeld, met oog voor lokaal ondernemerschap.	Q3
Participatie		
2.1	Bewaken uitvoering DVO 2016. Afspraken maken met Ferm Werk over DVO 2017. Advisering bestuurders AB en DB.	beoordeling Q2 DVO 2017 Q4
2.2	Opstellen visie 2017 participatie, werk en inkomen.	Q2
2.3	Bijdrage aan ontwikkeling nieuwe regionaal werkbedrijf; beleid ten aanzien van toegang tot garantiebannen en nieuw beschut werk, loonwaardebepaling en inzet van loonkostensubsidie.	Q1/Q4
2.4	Consolidatie regionale 'sluitende' aanpak 'kwetsbare jongeren'; vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (samen met RMC, RBL en Ferm Werk).	Q1
2.5	Versterkte samenwerking bedrijfsleven, onderwijs en overheid t.b.v. optimale aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	Q3
2.6	Strategisch beleid minima en inkomensondersteuning.	Q2

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
3. Sociaal domein	Lasten	7.152.258	6.879.413	6.562.878	6.479.381	6.440.520
	Baten	-1.346.274	-1.354.973	-1.345.326	-1.343.483	-1.340.996
3. Sociaal domein - Totaal		5.805.984	5.524.440	5.217.552	5.135.898	5.099.524

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

De lasten dalen met een bedrag van € 273.000,--. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de uitgaven neerwaarts zijn bijgeraamd, overeenkomstig de lagere Rijksbijdrage die wordt ontvangen. Dit overeenkomstig het bestaande beleid dat de uitgaven in principe gelijk moeten zijn aan de Rijksinkomsten voor het Sociaal Domein.

Baten:

Gelet op het geringe verschil geen analyse.

Bedragen met het +/- teken zijn voordelen.

4. Cultuur, economie en milieu

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. L.W. Vermeij

Thema's : Handel en ambacht, Baten marktgeden, Openbare bibliotheek,
Kinderopvang en Milieubeheer.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het vergroten van de aantrekkelijkheid van het historisch stadscentrum als draagvlak voor het winkelbestand en culturele evenementen, het Stadhuis krijgt ook een museumfunctie, het bij voorkeur als passantenhaven en drager van toerisme ontwikkelen (budgettair neutraal) van de locatie Westerwal, het stimuleren en aantrekken van bedrijvigheid, het in samenspraak met het bedrijfsleven oppakken van de revitalisering en uitbreiding van het bedrijventerrein Tappersheul, het verbeteren van de parkeervoorzieningen in de binnenstad, het zijn van een meer duurzame gemeente in 2018 door: minder afval te produceren, groener en energievriendelijker te zijn en in gemeentelijke gebouwen duurzame energie en energiebesparing toe te passen en inwoners en bedrijfsleven uit te dagen om meer duurzaam te zijn.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Cultuur

De gemeente stelt een cultuurnota op en sluit een cultuurpact met de Provincie Utrecht. De bibliotheekfunctie in het cultuurhuis wordt herijkt. Dit op basis van de Bibliotheekwet 2015. Ook wordt in het cultuurhuis aandacht besteed aan: moderne muziek en filmvoorstellingen.

De mogelijkheden om het Stadhuis uit te breiden met een museumfunctie worden in kaart gebracht.

Economie

Op strategisch niveau inzicht verwerven in de ontwikkelingsmogelijkheden van Tappersheul III en de mogelijkheden met betrekking tot de revitalisering van Tappersheul I en II.

Milieu

Het "zijn" van een meer duurzame gemeente.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Oudewater in cultureel en recreatief opzicht meer op de "kaart" zetten.
2	De bibliotheek richt zich op jongeren beneden de 12 jaar en op informatieverstrekking aan diverse doelgroepen en komt in verlengde hiervan met een vraaggericht aanbod.
3	Versterking van de functie van de binnenstad door het Stadhuis ook een museumfunctie toe te kennen.
4	Aantrekkelijker en veiliger maken van de binnenstad en het bedrijfsterrein Tappersheul.
5	Bedrijfsleven ruimtelijke uitbreidingsmogelijkheden bieden en ruimte bieden om uitplaatsing vanuit het buitengebied ruimtelijk mogelijk te maken. Dit door de ontwikkeling van Tappersheul III op strategisch niveau verder ter hand te nemen.
6	Gemeente, bedrijven en inwoners nog meer milieubewust maken.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	planning
Recreatie		
1	In 2018 is het aantal bezoekers van Oudewater gestegen van 75.000 naar 100.000, het aantal overnachtingen toegenomen van 8.000 tot 12.000 en stijgt het aantal vaarpassanten van 6.000 naar 7.000.	2018-Q4
2	Toeziens uitvoering bibliotheek nieuwe stijl onder afbouw van 25% subsidie. Resterende deel subsidie is ingezet voor bibliotheekwerk voor een kleinere doelgroep in een daarbij passende huisvesting en setting: kinderen, jongeren en kwetsbare volwassenen en laaggeletterden.	2016-Q2/3
3	Sluiten Cultuurpact 2016 met de Provincie en hieraan projectmatig uitvoering geven.	Q1/4
4	Onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheid van een museumfunctie in het Stadhuis.	Q3
Economie		
5	Begeleiden van de in 2015 ingestelde BIZ'en (bedrijfs-investeringszones) Tappersheul en Binnenstad; periodiek overleg met de verenigingen.	2015 Q1/Q4
6	Vorbereiding Ontwikkeling Tappersheul III Aandachtspunten hierbij zijn: a. Vaststellen uitgifte normen; b. Harde belangstellingsregistratie in relatie tot uitgifte normen; c. Exploitatieopzet rekening houdend met voornemen om een deel van de opbrengst van Tappersheul III (maximaal 2 miljoen euro) aan te wenden voor de revitalisering van de openbare ruimte (wegen, groen, parkeervoorzieningen) van Tappersheul I en II. Dit is schriftelijk aan de provincie kenbaar gemaakt vooruitlopend op het opnemen van Tappersheul III in de Provinciale Ruimtelijke Verordening.	2015-Q4
Milieu		
7	Begeleiden milieu-platform; bijwonen overleggen	2016Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
4. Cultuur, economie en milieu	Lasten	907.472	678.169	646.257	646.327	647.080
	Baten	-92.319	-99.291	-93.391	-94.525	-96.400
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal		815.153	578.878	552.866	551.802	550.680

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Bezuiniging bibliotheek	-/-	€ 25.000,--
Negatief saldo ODRU (overheveling)	-/-	€ 103.000,--
Geluidsscherm de Bruijn	-/-	€ 90.000,--
	-/-	€ 218.000,--

Baten:

Gelet op het geringe verschil geen analyse.

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

5. Sport en onderwijs

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. A.M. de Regt
Wethouder drs. L.W. Vermeij

Thema : Basisonderwijs, exclusief huisvesting (Openbaar en Bijzonder),
Basisonderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder), Sport
(accommodaties en bevordering sport), Zwembad en Sportcomplex
Markveld.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het bevorderen van deelname aan voor- en voerschoolse educatie, het in standhouden van sportaccommodaties, waaronder het huidige zwembad Statenland of het realiseren van een nieuw buitenbad, het volgen en in onderlinge samenhang bezien van de ontwikkelingen rond sociaal-culturele voorzieningen en sportaccommodaties vanuit het oogpunt van structurele bezetting, kostendekkendheid en maatschappelijke/bedrijfseconomische trends. Het vorenstaande met als doel: het versterken van de sociale cohesie en het bevorderen van fysieke- en algemeen vormende ontwikkelingsmogelijkheden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Een zwemvoorziening realiseren, een nota accommodatiebeleid opstellen, het element sport nadrukkelijk betrekken bij voor- en voerschoolse educatie, het buitenonderhoud van de schoolgebouwen overdragen en er zijn geen kinderen meer met een onderwijsachterstand.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Een zwemvoorziening realiseren
2	Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen. Het hebben van adequate speelvoorzieningen.
3	De accommodaties in Oudewater zijn in staat om het culturele-, maatschappelijke- en sport leven te faciliteren tegen aanvaardbare kosten.
4	Het leveren van een bijdrage aan een gezonde samenleving en het voorkomen van maatschappelijke overlast.
5	Kinderen die instromen in het basisonderwijs hebben voldoende vaardigheden.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	planning
Sport		
1	Intentieovereenkomst realisatie zwemvoorziening.	Q1-2015
1.2	Exploitatieovereenkomst en uitvoeringsovereenkomst nieuwe zwemvoorziening.	Q1/2
1.3	Voorstel met betrekking tot het open houden huidige bad Statenland2016.	Q1
2	Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen in: - Communicatie traject Hekendorp 2015-Q4 tot 2016-Q1; - Binnenstad; - Noort-Syde I; - Noort-Syde II (in planning opnemen); - Het aansluitend meenemen van de groenvoorzieningen rondom de speelvoorzieningen.	- Q3 - Q4 - Q1
3	Resultaat onderzoek aansluiting bij het Routebureau van de provincie.	Q2

Onderwijs		
5	vaststellen beleid voor- en voegschoolse Educatie (VVE).	Q4
Accommodatiebeleid		
3.1	Vaststellen nota accommodatiebeleid en uitvoeringsnota accommodatiebeleid.	Q1/Q2
3.2	Het beheer van de Klepper is tijdelijk overgenomen door de gemeente of een derde.	Q1/Q2

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
5. Sport en Onderwijs	Lasten	1.420.375	1.401.317	1.400.596	1.400.801	1.398.298
	Baten	-111.070	-101.735	-69.825	-69.825	-69.825
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.309.305	1.299.582	1.330.771	1.330.976	1.328.473

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Gelet op het geringe verschil geen analyse.

Baten:

Gelet op het geringe verschil geen analyse.

Bedragen met het +/- teken zijn voordelen.

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Portefeuillehouder(s) : Wethouder drs. L.W. Vermeij
Wethouder drs. A.M. de Regt

Thema's : Ruimtelijke Ordening, Woningbouw, Stads- en dorpsvernieuwing, Eigendommen (niet voor publieke dienst), Bouwzaken (inclusief Wabo), Omgevingsvergunningen, Grondexploitatie (inclusief scholenplan AR) en Grondexploitatie complex 12 De Noort Syde II.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het behoud van het prettige woon- en leefklimaat, het versterken van gemeenschapszin, het behoud van het open, groene landschap op een zodanige manier dat er ruimte is voor zowel agrarische bedrijvigheid als extensieve recreatie, het voeren van regie bij ruimtelijke projecten, het ontwikkelen van een woonvisie waarbij rekening wordt gehouden met de transities in het sociaal domein/andere ontwikkelingen, het aspect van duurzaamheid in de brede context en daar waar mogelijk het uitplaatsen van niet passende bedrijvigheid in het buitengebied.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Bestemmingsplannen

De gemeente Oudewater beschikt over adequate en gedigitaliseerde bestemmingsplannen waarin maatschappelijke wensen en verlangens politiek/bestuurlijk ruimtelijk zijn vertaald.

Woonvisie en Woonagenda

Ook wordt een woonvisie en woonagenda opgesteld die recht doet aan de meest recente ontwikkelingen op het gebied van volkshuisvesting/woonvormen. Dit in overleg met de woningbouwvereniging, makelaars, zorginstellingen en andere belanghebbenden.

Toezicht Naleving Regelgeving

Het Handhavings Uitvoeringsprogramma wordt vorm en inhoud gegeven.

Buitengebied

Inzichtelijk maken of en zo ja welke bedrijven, die zijn gesitueerd in het buitengebied, verplaatst kunnen worden naar Bedrijventerrein Tappersheul.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect (strategische doelstellingen)
1	Zekerheid geven aan: inwoners, ontwikkelaars en gebruikers met betrekking tot nieuw- en verbouwplannen en overige grond gebruiksmogelijkheden. Dit op basis van adequate bestemmingsplannen.
2	Inzichtelijk maken van de kwalitatieve- en kwantitatieve woonruimte behoefte.
3	Toe zien op de naleving van wet en regelgeving van andere overheden en van gemeentewege vastgesteld beleid met betrekking in het fysiek domein.
4	Opstellen en actualiseren van grondexploitaties met het oog op: het financieel effectueren van voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in een plangebied en het incidenteel bijdragen voorzieningen en investeringen die het algemeen dienen.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	planning
Bestemmingsplannen		
1.1	Vervolg procedure bestemmingsplan Papenhoef met betrekking tot verkeersafwikkeling Arminiusplein.	Q1
1.2	Inloopavond over bestemmingsplan Hekendorp Vaststelling Bestemmingsplan Hekendorp.	2015 Q4 Q1
1.3	Vaststellen van nota van uitgangspunten in samenspraak met het forum ruimte, stake-holders/ samenleving ten behoeve van het Omgevingsplan Binnenstad.	2015 Q4/Q1
1.4	Vaststelling bestemmingsplan Kern Oudewater (bebouwde kom minus de binnenstad/Tappersheul). Gelet op het karakter van dit plan wordt een gecombineerde inspraak bijeenkomst belegd voor raadsleden en forumleden.	2015 Q4/Q1
1.5	Vaststellen van nota van uitgangspunten in samenspraak met het forum ruimte, stake-holders/ samenleving ten behoeve van het bestemmingsplan Landelijk Gebied Hekendorp en Papekop.	2015 Q4/Q1
1.6	Archeologiebeleid verankeren in de gebieden waarvoor geen nieuwe bestemmingsplannen worden vastgesteld.	Q2/Q3
1.7	Vaststellen structuurvisie Westerwal/Havenkwartier.	Q3
1.8	Vaststellen structuurvisie en Bestemmingsplan St. Janstraat/Hoek Wijngaardstraat.	2015Q4/Q1
1.9	Planontwikkeling zwemvoorziening Statenland en Noort-Syde	Q1./Q4
1.10	Visie ontwikkeling Binnenstad.	Q4
Wonen		
2	Project Noort-Syde II: Realiseren van woningbouw door de woningbouwvereniging of een marktpartij op het perceel grond omsloten door de straten: Sisal, Manilla, Kardeel en Kabelslag.	Q1/Q4
2.1	Vaststellen Woonvisie.	Q1
2.2	Prestatieovereenkomst met de Woningbouwvereniging.	Q2/3
Handhaven		
3	Handhaving openbare ruimte (inzet Boa's) Handhavingspunten: <ul style="list-style-type: none"> • Parkeerexcessen (oa blauw zone); • Overlast feiten (oa wildplassen); • Controle drank en horeca. Handhaving in het kader van de Wabo en APV en Drank & Horeca wordt opgenomen in het Integrale HandhavingsUitvoeringsProgramma. Prioritering vindt jaarlijks plaats conform dit programma..	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende uitgaven en inkomsten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Lasten	1.624.644	1.403.733	711.060	706.903	711.764
	Baten	-1.228.363	-2.681.531	-311.642	-311.905	-303.117
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		396.281	-1.277.798	399.418	394.998	408.647

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Opstellen bestemmingsplannen	-/-	€ 131.300,--
Opstellen woonvisie	-/-	€ 20.000,--
Planshade Lijnbaan 120	-/-	€ 60.000,--
	-/-	€ 211.300,--

Baten:

Verkoop percelen grond	-/-	€ 202.300,--
Saldo complex Noort Syde II		€ 1.663.000,--
		€ 1460.700,--

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

7. Algemene inkomsten

Portefeuillehouder(s)	: Wethouder drs. A.M. de Regt
Thema's	: Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar, Beleggingen, Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar, Uitkering Gemeentefonds, Algemene baten en lasten, Uitkering Gemeentefonds Sociaal Domein, Wet Uitvoering Onroerende Zaken, Baten Onroerende Zaakbelasting Gebruikers, Baten Onroerende Zaakbelasting Eigenaren, Baten Toeristenbelasting, Baten Hondenbelasting, Baten en Lasten Heffing en Invordering Gemeentelijke Belastingen, Saldi Productiemiddelen en Productiecentra, Saldo Rekening van Baten en Lasten, Mutaties Reserves Hoofd functie 0 t/m 9, Mutatie Reserve ivm deelfonds Sociaal Domein, Resultaat van de Rekening van Baten en Lasten.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het uitgangspunt dat de programmabegroting voor het komende dienstjaar en het meerjarenperspectief voor de daarop volgende drie jaren duurzaam in financieel evenwicht moet zijn, het duurzaam financieel begrotingsevenwicht wordt bereikt door: het maken van scherpe keuzes in de vorm van beleidsombuigingen en/of verhoging van gemeentelijke (belasting) baten, cofinanciering met publieke en/of private partners en het genereren van subsidies. Dit alles in de wetenschap dat de financiële gevolgen van de transities in het sociaal domein nog niet zijn uitgekristalliseerd en de ambities, zoals verwoord in het coalitieakkoord, nog niet volledig kunnen worden doorgerekend en wettelijke taken naar behoren moeten worden uitgevoerd, is de boodschap aan de Oudewaterse samenleving: "Zonder Geld Geen Wensen".

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Een financieel gezonde gemeente waarbij sprake is van een (meerjaren) begroting die structureel in evenwicht is, zodat doelstellingen van de andere beleidsvelden financieel gedekt zijn en gerealiseerd kunnen worden.

Daarvoor is nodig:

- Goed beheer van deelnemingen en verbonden partijen;
- Voldoende weerstandsvermogen om gemeentelijke risico's af te dekken;
- Verzekeringen om waarborgen te bieden tegen calamiteiten;
- Een gunstige lastendruk voor de Oudewaterse burgers en ondernemers.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Een gemeente zijn die zijn huishoudboekje duurzaam financieel op orde heeft. Een structureel sluitende begroting en meerjarenraming.
2	Zorgen voor een lastendruk voor de inwoners en bedrijven die recht doet aan de keuzes en uitgangspunten die door de gemeente zijn gemaakt en het voorzieningen niveau dat er is.
3	Een verhoging van de OZB is pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden worden of er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven van een voorziening.

3. In 2016 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2016 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2016	planning
Financiën		
1.1	Sluitende begroting 2017 en meerjarenraming 2017 – 2019	Q4
1.2	Repressief toezicht van de toezichhouder de provincie Utrecht	Q4
1.3	Goedkeurende accountantsverklaringen (getrouwheid en rechtmatigheid) bij de jaarrekening 2015	Q2
1.4	Goedkeurende SISA-verklaringen	Q2
1.5	Goedkeurende IV-3 verklaringen (CBS)	Q1/4
1.6	Strakke naleving van financiële richtlijnen zoals treasury en budgetbeheer	Q1/4
1.7	Financiële meevallers gaan rechtstreeks naar de Algemene Reserve	Q1/4
1.8	Financieel monitoren, verder inrichten en uitkristalliseren van het Sociaal Deelfonds	Q1/4
1.9	Financieel monitoren van de samenwerking en financiële afspraken met Woerden	Q1
1.10	Financieel en inhoudelijk monitoren van de besloten beleidsombuigingen	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
7. Algemene inkomsten	Lasten	271.433	341.153	333.323	469.793	463.063
	Baten	-13.992.444	-14.014.147	-13.692.113	-13.595.061	-13.622.154
7. Algemene inkomsten - Totaal		-13.721.011	-13.672.994	-13.358.790	-13.125.268	-13.159.091

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2015:

Lasten:

Storting in AR (dekkingsplan 2015) € 70.400,--

Baten:

Hogereg Algemeen Uitkering € 239.000,--

Lagere uitkering Sociaal Domein -/- € 264.000,--

-/- € 25.000,--

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

Deel C: Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten bestaat uit een 10-tal verschillende belastingen, heffingen en rechten, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorbehoud is de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
- Streven naar (meer) kostendekkendheid van tarieven en leges.
- De overige tarieven en leges mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2016 uitgaan wordt van een inflatiepercentage van 1,5.

Het beleid inzake de lokale lasten is opgenomen in:

- de diverse belastingverordeningen;
- de bestuur rapportage;;
- de doorberekening van kosten en tarieven van derden;
- het Gemeentelijk Riolerings Plan;
- de wettelijke regels van de rijksoverheid;
- de programmabegroting en de productenraming;
- de productenrekening

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een directe aanwijsbare contraprestatie van de overheid van belang is. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of een dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld marktgelden) en genotsrechten (bijvoorbeeld leges). De hoogte van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijke beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn 100 % kostendekkend. Dat is niet overal het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven).
- De heffingen worden in 2016 met 1,5% verhoogd. Uitgezonderd de toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bruggelden (0%) en rioolheffing (4,8%) en marktgelden (5%).

3. Totaalbeeld en toelichting

Indien een belastingschuldige geen of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. Dit is opgenomen in de desbetreffende belastingverordening.

In de begroting 2016 wordt hiervoor een bedrag geraamd van € 22.000,--. Dit bedrag is in de berekening van de tarieven voor de afvalstoffenheffing meegenomen.

Belastingen en heffingen	Baten begroting 2016	Tarief- mutatie	Begroting 2015	Rekening 2014
<i>A. Belastingen</i>				
1 OZB	€ 1.973	1,50%	€ 1.914	€ 1.747
3 Hondenbelasting	€ 42	1,50%	€ 42	€ 42
4 Precariobelasting	€ 10	1,50%	€ 14	€ 17
5 Toeristenbelasting	€ 11	0,00%	€ 10	€ 11
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	€ 2.036		€ 1.980	€ 1.817
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>				
1 Afvalstoffenheffing	€ 801	0,00%	€ 801	€ 819
2 Rioolheffing	€ 985	4,80%	€ 926	€ 888
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	€ 1.786		€ 1.727	€ 1.707
<i>C. Rechten</i>				
1 Leges burgerzaken	€ 151	1,50%	€ 160	€ 178
2 Begrafenisrechten	€ 3	1,50%	€ 3	€ 9
3 Marktgeden	€ 27	5,00%	€ 23	€ 22
4 Bruggelden	€ 27	0,00%	€ 27	€ 26
5 Omgevingsvergunningen	€ 269	1,50%	€ 215	€ 274
<i>Subtotaal C Rechten</i>	€ 477		€ 428	€ 509
Totaal	€ 4.299		€ 4.135	€ 4.033

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2016 van € 250.000. (2015: € 250.000 2014: € 250.000) en rioolheffing.

	2016	2015	2014
1 OZB	€ 297	€ 293	€ 259
2 Rioolheffing	€ 201	€ 192	€ 183
3 Afvalstoffenheffing (meerpers)	€ 231	€ 231	€ 231
4 Hondenbelasting	€ 66	€ 65	€ 64
Totaal	€ 795	€ 781	€ 737

A. Belastingen

Ad 1: OZB

Onder de naam "onroerendezaakbelastingen" wordt ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken belasting geheven, namelijk een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft op grond van eigendom, bezit of beperkt recht. Tevens wordt er een gebruikersbelasting geheven van niet-woningen. De belasting wordt met ingang van 2009 via een percentage van de getaxeerde waarde geheven.

Voor 2016 zijn de tarieven verhoogd met 1,5%. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de getaxeerde waarden gelijk zijn aan die van 2015. Indien uit de hertaxatie blijkt dat de waarden bijvoorbeeld met

2% zijn gedaald, wordt het tarief met 3,5% verhoogd in plaats van 1,5%. De opbrengst voor 2016 wordt op € 1.973.000,-- geraamd.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld. De waarde gegevens worden gebruikt door de gemeente voor de onroerende zaakbelastingen, de Bghu voor de watersysteemheffing.

Sinds 2008 vindt er jaarlijks een hertaxatie plaats. Ook in 2015 vindt er weer een nieuwe herwaarderingsronde plaats. Begin 2016 worden de nieuwe waarde beschikkingen verstuurd met als waarde peildatum 1 januari 2015. Deze waarden gelden dan voor het jaar 2016.

Ad 2: Hondenbelasting

De belasting wordt gegeven van de houder van één of meer honden. Het gezinshoofd wordt aangemerkt als de belastingplichtige. Het tarief bedraagt € 66,-- voor elke hond. Het is mogelijk om voor bepaalde categorieën vrijstelling te krijgen voor de hondenbelasting. Jaarlijks vindt er een controle hondenbelasting plaats.

De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 42.000,--.

Ad 3: Precariobelasting

De belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting wordt geheven naar het aantal eenheden, bepaald en berekend aan de hand van de bij de belastingverordening behorende tarieventabel.

In de begroting 2016 wordt de opbrengst precariobelasting voor de terrasvergunningen op € 10.000,-- geraamd.

Ad 4: Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is met ingang van 2013 ingevoerd. De belasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen tegen vergoeding, door personen die niet als ingezetenen in de gemeentelijke basisregistratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen.

De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 11.000,--.

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1: Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van de feitelijke gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente op grond van artikel 10.11 van de Wet milieubeheer de verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft.

De totale kosten voor het ophalen en verwerken van huisvuil worden voor 2016 op € 800.917,-- geraamd. Dit is inclusief het bedrag dat is geraamd voor de verleende kwijtschelding. Omdat het dekkingspercentage 100% bedraagt, is de opbrengst ook geraamd op € 800.917,--. Dit bestaat uit de opbrengst voor grof vuil € 8.000,--, opbrengst bijdragen van derden € 43.050,-- en opbrengst afvalstoffenheffing € 749.867,--.

Er zijn drie tarieven voor respectievelijk een eenpersoonshuishouden, een tweepersoonshuishouden en een huishouden van drie of meer personen. Zowel voor 2014, 2015 als 2016 zijn de tarieven niet verhoogd.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
1 Lasten	€ 698	€ 702	€ 706
2 BTW lasten te verhalen op BTW comp.fonds	€ 103	€ 99	€ 101
3 Totale lasten	€ 801	€ 801	€ 807
4 Baten	€ 801	€ 801	€ 819
5 Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	101%

Ad 2: Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Er zijn de volgende tarieven:

- een bedrag per woning;
- een bedrijfspannd met een bebouwde oppervlakte van 50 m2 tot 200 m2;
- een bedrijfspannd met een bebouwde oppervlakte van 200m2 tot 1.000 m2;
- een bedrijfspannd met een bebouwde oppervlakte van 1.000 m2 tot 2.000 m2;
- een bedrijfspannd met een bebouwde oppervlakte die groter is dan 2.000 m2;
- een bedrag per kamer voor de verzorgingstehuizen.

Voor het jaar 2016 zijn de tarieven met 4,8% verhoogd. Dit percentage is gebaseerd op het op 24 mei 2012 vastgestelde GRP 2012-2016. De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 985.000,--. De opbrengst van de rioolheffing wordt gestort in de voorziening onderhoud rioleringen. Aan deze voorziening worden de kosten voor het onderhoud van de riolering onttrokken.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
1 Lasten	€ 683	€ 646	€ 700
2 BTW lasten te verhalen op BTW comp.fonds	€ 143	€ 93	€ 116
3 Totale lasten	€ 826	€ 739	€ 816
4 Baten	€ 985	€ 926	€ 888
5 Kostendekkendheidsgraad	119%	125%	109%
6 Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	€ 159	€ 187	€ 72

C. Rechten

Ad 1: Leges

Onder de naam 'leges' worden een aantal verschillende rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Uitgangspunt voor de leges is een stijging met 1,5%. In de begroting worden op diverse budgetnummers de ontvangsten verantwoord.

Zowel in 2015 als in 2016 zijn de tarieven voor leges verhoogd met 1,5%.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
<i>Lasten</i>			
Persoonsdocumentaties	€ 335	€ 334	€ 304
Secretarieleges	€ 62	€ 43	€ 76
<i>Totaal lasten</i>	€ 397	€ 377	€ 380
Baten	€ 151	€ 160	€ 178
Saldo	€ 246-	€ 217-	€ 202-
Kostendekkendheidsgraad	38%	42%	47%

Ad 2: Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De begraafplaats is gelegen aan de Hekendorpse Buurt 115 te Hekendorp. Er zijn 150 graven, een columbarium en een urnenmuur. De begraafplaats is in principe alleen bestemd voor (voormalige) inwoners van Hekendorp.

De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 3.000,--.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
Lasten	€ 1	€ 1	€ 1
Baten	€ 3	€ 3	€ 9
Saldo	€ 2	€ 2	€ 8
Kostendekkendheidsgraad	300%	300%	900%

Ad 3: Marktgeden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats. Er wordt uitgegaan van 4 standplaatsen en 50 marktplaatsen. De maatstaf is het aantal strekkende meters dat voor de standplaats wordt ingenomen.

De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 27.000,--. De tarieven zijn voor 2016 verhoogd met 5%. Ondanks deze verhoging is er in 2016 nog steeds geen sprake van een kostendekkend tarief.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
Lasten	€ 33	€ 31	€ 30
Baten	€ 27	€ 26	€ 23
Saldo	€ 6-	€ 5-	€ 7-
Kostendekkendheidsgraad	82%	84%	77%

Ad 4: Bruggeden

Voor iedere doorvaart van de Hoenkoopse brug wordt € 4,50 per vaartuig gerekend. Met de opbrengst hiervan wordt een deel van de brugbediening door medewerkers van Ferm Werk bekostigd.

De opbrengst voor 2016 wordt geraamd op € 26.500,--.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
Lasten	€ 38	€ 37	€ 37
Baten	€ 27	€ 27	€ 26
Saldo	€ 11-	€ 10-	€ 11-
Kostendekkendheidsgraad	71%	73%	70%

Ad 5: Omgevingsvergunningen

De opzet van de bouwleges is met ingang van 2003 flink gewijzigd als gevolg van de inwerkingtreding van de gewijzigde Woningwet op 1 januari 2003. Een aantal bouwwerken is niet meer vergunning plichtig. Daarnaast zijn er nu tarieven opgenomen voor het in behandeling nemen van aanvragen om planschadevergoeding en voor het raadplegen van het Bodeminformatiesysteem.

In 2016 worden de tarieven voor de omgevingsvergunningen verhoogd met 1,5%.

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
	594		
Lasten	€ 594	€ 586	€ 614
Baten	€ 269	€ 265	€ 274
Saldo	€ 325-	€ 321-	€ 340-
Kostendekkendheidsgraad	45%	45%	45%

4. Vergelijking met andere gemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting. Uitgaande van een meerpersoonshuishouden) en netto lokale lasten. Verschil is dat bij de berekening van de netto woonlasten deze worden gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.

Van de 407 gemeenten (2015) neemt Oudewater in het overzicht van:

- bruto lokale lasten de 232ste plek in met € 746. Hierbij geldt dat nummer 407 de hoogste (gemeente Blaricum met €, 1198,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Aalten met €, 520-).
- netto lokale lasten de 132ste plaats in.

Voor beide kengetallen dus een gemiddelde score.

Daarnaast is in de onderstaande tabel ook een vergelijking met vergelijkbare gemeenten gemaakt over 2015 (rioolheffing is niet opgenomen omdat de heffingsgrond verschilt per gemeente).

Belastingsoort	Woerden 2015	Bodegraven 2015	Montfoort 2015	Lopik 2015	Oudewater 2015
OZB					
Eigenaren woning	0,1268%	0,1489%	0,1345%	0,1381%	0,1172%
Eigenaren niet-woning	0,2050%	0,2301%	0,2572%	0,1431%	0,1910%
Gebruikers niet-woning	0,1500%	0,1777%	0,2072%	0,1153%	0,1510%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuis- houden	€ 177	€ 228	€ 124	€ 162	€ 138
Meerpersoonshuis- houden	€ 211	€ 286	€ 202	€ 189	€ 231
Hondenbelasting					
1e hond	€ 66	€ 83	€ 59	€ 53	€ 65

Paragraaf 2 Verbonden partijen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als (enige) definitie: "een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft".

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dan ook dat, wanneer een verbonden partij failliet mocht gaan, de deelnemers in deze verbonden partij, dus ook de gemeente Oudewater, voor extra kosten zullen komen te staan. Uit bovenstaande blijkt dus ook dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiës).

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen. Ook de stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

In deze paragraaf is het begrip verbonden partijen echter wat ruimer opgevat dan in het BBV. Daarom zijn bijvoorbeeld ook de belangrijkste organisaties die geen rechtspersoonlijkheid hebben, opgenomen. Maar eveneens zijn opgenomen stichtingen waarin de gemeente een benoemingsrecht heeft en die zij ook een subsidie geeft, grote organisaties waar de gemeente of een bestuurder levert en of zich garant stelt enz. De reden voor deze "brede" invulling van de paragraaf verbonden partijen is de behoefte aan overzicht. De belangrijkste partijen aan wie de gemeente zich op een of andere manier bestuurlijk en/of financieel verbonden heeft komen nu op één plek in de begroting en rekening bij elkaar.

Gemeenschappelijke regelingen

In deze paragraaf is per gemeenschappelijke regeling een format ingevuld. De reden hiervoor is dat landelijk, maar ook in Oudewater, meer inzicht wordt verlangd in de verbonden partijen waardoor het inzicht en de "grip" vergroot kan worden. Ook is van een aantal grotere stichtingen waarbij de gemeente financieel is betrokken een afzonderlijke format opgenomen.

Voor de in de formats voorkomende financiële gegevens is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de jaarrekeningen 2014 en van de begrotingen 2015 van de diverse instellingen. Ook voor de designaleerde risico's geldt dat deze, voor zover mogelijk, zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekeningen 2014 en uit de begrotingen 2015 van de diverse instellingen.

Voor de overige onderwerpen zijn de lasten vooralsnog conform het bestaande beleid opgenomen.

3. Verbonden partijen per programma

De gemeente Oudewater heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. De onderstaande partijen worden per programma toegelicht:

- Veiligheidsregio Utrecht
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Afvalverwijdering Utrecht
- Ferm Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- Stichting Onderwijs Primair (SOP)
- Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens
- Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	<p>Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.</p> <p>Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012-2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het regiobreed uitwerken van deze thema's.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester mr. Drs. P. Verhoeve Plv.lid : wethouder dhr. B. Vermeij
Financieel Bijdrage	Begroting 2015 € 561.000,- Begroting 2016 € 539.000,- Begroting 2017 € 516.000,- Begroting 2018 € 509.000,-
Eigen vermogen Vreemd vermogen	- -
Financiële ontwikkeling	Vanaf 2015 is de financieringssystematiek van de VRU gewijzigd (nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling). De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald volgens de criteria van het gemeentefonds.

Inhoudelijke ontwikkeling	<p>De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2016 met o.a. de volgende werkzaamheden bezighouden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten. • De VRU adviseert het bevoegd gezag over Advies brandveiligheid, risico's (risicoprofiel) en externe veiligheid (Besluit Risico's Zware Ongevallen, Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, Vuurwerkbesluit en aanwijzing bedrijfsbrandweer). • De VRU voert toetsingen uit en adviseert het bevoegd gezag over mogelijke handhavingstrajecten. • De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak. • De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening. • De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis. • De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze. • De VRU voert de opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten voor de betreffende functionarissen overeenkomstig het OTO-beleidsplan. • De VRU adviseert gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie en beheert de piketten voor Bevolkingszorg. • De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU. • De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten. • De VRU houdt drie SIGMA teams in stand. Deze operationele SIGMA teams zijn conform OTO plan opgeleid en 24/7 oproepbaar en inzetbaar. • De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers van een ramp of crisis. • Op het gebied van organisatieontwikkeling zal de VRU zich onder andere bezig houden met het ontwikkelen van accountmanagement, sturen op kwaliteit van (bestuurs)stukken en het op orde brengen van de informatiehuishouding.
Risico's	<p>Het is nog onduidelijk of de VRU de repressieve huisvesting gaat overnemen of dat de repressieve huisvesting eigendom blijft van de gemeente. Ook kan het zo zijn dat alleen het beheer & onderhoud overgenomen wordt door de VRU. Hierover is nog geen definitief besluit genomen.</p>

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	<p>Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de invoering Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) m.i.v. 2013 overgedragen aan het RHC.</p>

Bestuurlijk belang / betrokkenen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester mr. Drs. P. Verhoeve Plv.lid : wethouder dhr. B. Vermeij
Financieel Bijdrage	Begroting 2015 € 28.850 Begroting 2016 € 29.610
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het oud archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC werden afgebouwd.</p> <p>Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt voor 2016.</p> <p>In 2014 is de website vernieuwd en is het technisch mogelijk om archiefbescheiden digitaal aan te bieden. Daarnaast vraagt de verdere implementatie van het archieftoezicht in het kader van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht aandacht. In 2015 is voor de 2^e maal een KPI-rapportage opgesteld met betrekking tot het kwaliteitsniveau van de archieven binnen de gemeente Woerden. In 2015/2016 zal de huisvesting van het RHC nader moeten worden bezien.</p> <p>Momenteel is het RHC gevestigd in het stadhuis aan de Blekerijlaan 14. Ten aanzien van de huisvesting stadhuis Woerden dient een andere oplossing te worden gevonden waarbij gelijktijdig de huisvesting van het RHC moet worden meegenomen.</p>

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteeranalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. Per 1 januari 2014 is de provincie uit de regeling getreden. Gezien het feit dat de provincie geen afval leverde en ook geen bijdrage betaalde, heeft dit geen financiële consequenties. De toezichthoudende taak verschuift hierdoor van het Rijk naar de provincie.

Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. L.W. Vermeij Plv. Lid :
Financieel Bijdrage	Begroting 2015 € 182.052 Begroting 2016 € 207.071 (door invoering afvalbelasting van € 13 per ton)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De huidige verwerkingscontracten voor brandbaar afval en gft lopen af op 31 december 2018, met de mogelijkheid deze met 2x één jaar te verlengen. Het contract voor de overslag van het afval uit de regio Utrecht loopt af op 31 december 2018 en kan niet worden verlengd. Momenteel geeft de AVU uitvoer aan het besluit de overslag van het afval in eigen beheer te gaan doen en onderzoekt samen met gemeente Utrecht (Stadswerken) de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van een afvaloverslagstation in eigen beheer voor de regio Utrecht. Dit overslagstation moet op 1 januari 2019 in bedrijf zijn. In Ede exploiteert de AVU samen met Afval Combinatie De Vallei (ACV-groep) een afvaloverslagstation. Hier wordt het huishoudelijk afval van de bij de ACV-groep aangesloten gemeenten en de AVU-gemeenten uit de regio Veendam overgeslagen. Het afval van de gemeenten uit de regio Amersfoort wordt bij ROVA in Amersfoort overgeslagen. De AVU is aandeelhouder van ROVA.
Inhoudelijke ontwikkeling	De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Naast de provinciebrede interpretatie van de gegevens die komen uit de sorteeranalyses, verdiept de AVU zich in de CO2-berekeningen en ondersteunt de gemeenten daarin met kennis en advies. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval. Uit marktonderzoek is gebleken dat samenwerking van gemeenten op grote schaal in verband met een zo groot mogelijk aan te bieden volume van groot belang is. Daarnaast is door de deelnemers aan de AVU gevraagd een advies te geven over de aanbiedingen die Wecycle en WEEE hebben gedaan voor de inzameling en verwerking van elektrische en elektronische apparatuur. Ten slotte behartigt de AVU de strategische belangen van de deelnemende gemeenten door onder andere wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering te monitoren en te reageren waar nodig. Steeds vaker wordt de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie), reeds in het ontwerp stadium van wet- en regelgeving of van projecten betrokken. Vanuit die rol is de AVU in staat de deelnemende gemeenten op een goede wijze desgevraagd te adviseren.
Risico's	In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet na kan komen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

3. Sociaal domein

Naam	Ferm Werk
Doel	<p>Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden operationele beleid.</p> <p>De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt betreft het uitvoering geven aan taken in het kader van de Participatiewet waarin zijn opgenomen de volgende voormalige wetten: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.</p> <p>Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>De gemeentebesturen van Oudewater, Woerden, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Oudewater ongeveer 10% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder A. de Regt Plv. leden : wethouder B. Vermeij</p>
Financieel	<p>Begroting 2015 € 2.516.967 Begroting 2016 € 2.507.672</p>
Bijdrage	-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	<p>Het is van belang onderscheid te maken tussen grote geldstroom en kleine geldstroom. De zogenaamde grote geldstroom betreft uitgaven aan uitkeringen etc. die wat betreft Oudewater waarschijnlijk geheel worden gedekt door rijksbijdragen (het BUIG-budget).</p> <p>Wellicht is een geringe gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. Het economisch herstel laat zich nog onvoldoende voelen terwijl een belangrijk deel van de inwoners met een uitkering een (zeer) grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt. De gemeente draagt ongeveer €50.000,- bij aan de loonkosten van WSW-personeel (het zogenaamde subsidietekort).</p> <p>De kleine geldstroom betreft de organisatie- en formatiekosten van Ferm Werk. Deze kosten worden gedekt door rijksbijdragen, inkomsten uit de markt en gemeentelijke bijdragen.</p> <p>In de begroting 2016 zijn (vergeleken met de begroting 2015) de inkomsten uit de markt realistischer (dat wil zeggen lager) begroot. De gemeentelijke bijdragen zijn echter niet toegenomen. Binnen Ferm Werk wordt een Verbeterplan uitgevoerd. Het plan is vooral ook gericht op het verhogen van effectiviteit en de efficiëntie van werkprocessen waardoor de uitvoeringskosten kunnen worden beperkt. In dat kader is de begroting 2016 ook op een andere wijze vormgegeven, namelijk als een</p>

	productbegroting (PxQ- begroting).
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf. Geconstateerd moet worden dat de samenvoeging niet zonder hobbels is verlopen. Inhoudelijke en financiële ontwikkelingen hebben begin 2015 geleid tot het laten verrichten van onderzoek naar de bedrijfsvoering en de werkgeversbenadering. Medio 2015 is het onderzoek vertaald naar het reeds genoemde Verbeterplan. In dat plan is een aantal projecten opgenomen waaronder de ontwikkeling van nieuwe dienstverlening (instrumenten), het ontwikkelen van plannen om de terugloop van het aantal WSW-ers op te vangen en het aanpassen van de organisatie ter beperking de kosten. Tegelijkertijd wordt, ook in het kader van het regionale werkbedrijf, de werkgeversdienstverlening verstrekt. Eind 2014 zijn ten aanzien van het bestand inwoners uit Oudewater met een uitkering extra activiteiten ontplooid. Van alle uitkeringen is de rechtmatigheid opnieuw beoordeeld en van alle inwoners in het bestand zijn de mogelijkheden van uitstroom naar betaald werk ingeschat. Bij voldoende mogelijkheden hebben deze inwoners een traject op maat aangeboden gekregen.</p>
Risico's	<p>In 2016 moet de uitvoering van het Verbeterplan resultaten gaan opleveren. In de begroting 2016 van Ferm Werk is daarvoor een taakstellend bedrag opgenomen. Gedurende het jaar moet dit bedrag worden bezuinigd op de uitvoeringskosten. Tegelijkertijd heeft Ferm Werk de opgave om het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering te beperken door instroom te beperken en uitstroom te bevorderen, Wat het eerste betreft vormt de verhoging van de taakstelling huisvesting statushouders een extra risico naast de economische ontwikkelingen. Wat betreft de uitstroom is het zeer belangrijk dat Ferm Werk een goede positie heeft binnen het lokale bedrijfsleven en dat dit bedrijfsleven bereid is tot het nemen van verantwoordelijkheid voor re-integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.</p>

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)	
Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. A.M. de Regt Plv. lid :
Financieel Bijdrage	Inwonerbijdrage inclusief JGZ 5-19 jaar: € 115.405 + maatwerk € 3.866 JGZ 0-4 jaar: € 105.306 + maatwerk € 68.980 DD JGZ: € 7.440
Eigen vermogen	Het geprognosticeerde saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2016 € 503.000. Dat ligt tussen het minimum en maximum gedefinieerde norm. Daarnaast wordt als bestemmingsreserve 1.785.000. verwacht.
Financiële ontwikkeling	De GGDrU heeft een productenmatrix ontwikkeld om inzichtelijk te maken wat de status is van de taken die gemeente belegt bij de GGD: onderscheidend taken die de gemeente wettelijk door de GGD moet

	<p>laten uitvoeren en taken waarbij gemeenten een keuze hebben waar ze die taken beleggen. Ook de wijze van financiering wordt inzichtelijk gemaakt.</p>
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>In de JGZ wordt het nieuwe Basistakenpakket ingevoerd, conform wettelijke verplichting. Het merendeel van de gemeenten die de JGZ 0-4 jaar nog niet bij de GGD hadden belegd, zullen dit met ingang van 2016 gaan doen. De verbinding tussen GGD en gemeenten wordt versterkt doordat de taken die de GGD uitvoert onderdeel uitmaken van of raakvlakken hebben met het sociale domein.</p>
Risico's	<p>De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing van de door de GGD aangedane geldlening en rekening-courant overeenkomsten. De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.</p> <p>In de begroting 2016 heeft de GGD een risicoparagraaf opgenomen per productgroep Algemene Publieke Gezondheid, Jeugdgezondheidszorg en Bedrijfsvoering.</p> <p>Accountants hebben geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet op peil is. Het Algemeen Bestuur heeft vastgesteld dat de bedrijfsvoering versterkt dient te worden. Dat is noodzakelijk omdat de GGD sinds 2010 is gegroeid terwijl de ondersteunende functies niet zijn meegegroeid. Binnen de vastgestelde financiële kaders (taakstelling) was daarvoor geen ruimte. De GGD heeft voor de versterking ruimte in de begroting gevonden. Daarnaast wordt het overschot van 2014 gebruikt in 2016 en 2017. Mogelijk wordt daarna de inwonerbijdrage verhoogd.</p>

4. Cultuur, economie en milieu

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	<p>De Omgevingsdienst Regio Utrecht draagt zorg voor een doelmatige, kwalitatief goede, efficiënte en controleerbare uitvoering van de haar opgedragen taken. Dit zijn de wettelijke milieutaken (vooral vergunningverlening, toezicht en handhaving) en een deel van de niet-wettelijke (beleids)taken; vooral advisering op het gebied van ruimtelijke ordening, bodemsanering, geluidshinder en duurzaamheid. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rheden, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder drs. L.W. Vermeij Plv. lid : wethouder drs. A.M. de Regt</p>
Financieel	<p>Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.</p>

Bijdrage	Begroting 2014 € 318.334,- Begroting 2015 € 382.009,- Begroting 2016 € 337.841,- (inclusief VTH-taken voormalige provinciale bedrijven) (dus wel 10% minder per 1.1.2016)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 juli 2012 is de Omgevingsdienst Regio Utrecht ontstaan uit het samengaan van de Milieudienst Zuid Oost Utrecht en de Milieudienst Noord West Utrecht. Op dit moment loopt het proces om te komen tot een provincie brede RUD Utrecht. Belangrijke randvoorwaarden zijn ten eerste dat er geen datum wordt bepaald waarop de fusie gerealiseerd moet zijn. Daarvoor wordt de tijd genomen die nodig is. Ten tweede wordt vooraf bepaald aan welke prestatie indicatoren beide organisaties moeten voldoen alvorens tot fusie wordt overgegaan. Uitgangspunt van de gemeente Oudewater is dat de RUD-vorming niet mag leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
Risico's	Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve. Om het weerstandsvermogen van de ODRU te verbeteren is afgesproken dat indien enig jaar een batig saldo oplevert, dit saldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Het totale weerstandsvermogen mag in enig jaar niet meer zijn dan 10% van de jaaromzet. Indien door toevoeging van een batig saldo de 10% wordt overschreden, dan wordt het meerdere gerestitueerd aan de deelnemers in verhouding tot de door hen afgenomen uren. Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit saldo te dekken, stelt het bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van dit nadelig saldo. Het algemeen bestuur bepaalt dan wat de deelnemende partijen zullen bijdragen.

5. Sport en onderwijs

Naam	Stichting Onderwijs Primair (SOP)
Doel	De Stichting is per 1 augustus 2003 opgericht en heeft ten doel het instandhouden van de scholen voor openbaar onderwijs.
Betrokkenen	De gemeenten in de Krimpenerwaard, gemeente Oudewater en de gemeente Montfoort.
Bestuur vanuit onze gemeente	De Stichting is een zelfstandig bestuur De gemeente heeft geen direct financieel belang in de stichting.
Financieel	Rijksvergoedingen worden door de stichting zelf ontvangen en zij doet ook haar eigen uitgaven. De gemeenteraden moeten echter nog wel de begroting en de jaarrekening goedkeuren.
Bijdrage	
Financiële ontwikkeling	Jaarlijks biedt het college van bestuur de jaarrekening en begroting ter goedkeuring aan de gemeenteraden.
Inhoudelijke ontwikkeling	Het stichtingsbestuur is bezig met een strategische heroriëntatie en professionalisering op het terrein van organisatieontwikkelingen, het personeelsbeleid en de kwaliteit van het onderwijs.

Risico's	De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor het aanbieden van openbaar onderwijs in de gemeente. Het risico bestaat dat het bestuur van de stichting de onderwijsuitgaven de Rijksbijdrage overschrijdt en dat dan de gemeente financieel moet bijspringen.
----------	--

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Naam	Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)
Doel	Dit openbaar lichaam heeft tot taak de deelnemende gemeenten van advies te dienen inzake de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschap- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid.
Betrokkenen	De gemeenten: Abcoude, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder uit onze gemeente	Wethouder drs. L.W. Vermeij
Financieel	Er wordt een bijdrage per advies betaald gebaseerd op de tarieventabel van Welstand en Monumenten Midden Nederland. De aan de gemeente in rekening gebrachte bijdragen worden via de leges doorberekend aan de aanvragers van de vergunning.
Bijdrage	Begroting 2015 : € 17.500 Begroting 2016 : € 17.500
Financiële ontwikkeling	In geval van een lager aantal ingediende plannen dan begroot heeft dit direct gevolgen voor de inkomsten en de financiële positie van WMMN. Beperkte tekorten kunnen uit de aanwezige reserve worden opgevangen. De economische ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en indien er tussentijds maatregelen noodzakelijk blijken zal de WMMN hier tijdig over informeren.
Risico's	Achterblijvende inkomsten als gevolg van een lager aantal te beoordelen plannen als gevolg van een economische recessie of uittreedende deelnemers in het kader van deregulering.

7. Algemene inkomsten

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.

Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Oudewater heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurder vanuit onze gemeente Financieel	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen. De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 27.612 aandelen x € 2,50.
Bijdrage	Begroting 2015 € 35.000 (na begrotingswijziging € 15.739) Begroting 2016 € 25.000
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	
Inhoudelijke ontwikkeling	Het te ontvangen dividendbedrag blijft in deze nog steeds onzekere economische tijden een onzekere factor. De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken. Verder moet blijken hoe het verplichte schatkistbankieren, de bankenbelasting en de wet Hof invloed hebben op de winst van de BNG en de bijbehorende dividenduitkeringen. In 2015 is er een lagere dividenduitkering ontvangen, waarvan de inschatting is dat een deel structureel is. Voor de begroting 2016 is het begrote bedrag aan dividend dan ook afgeraamd met € 10.000 naar € 25.000.
Risico's	

Naam	Vitens
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Doel	De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 7 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Oudewater is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 9.199 aandelen in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.

Financieel Bijdrage	Begroting 2015 € 25.000 Begroting 2016 € 20.054
Eigen vermogen	Per 31-12-2015 :€ 464,2 miljoen (verwachting) Per 31-12-2016: € 488,3 miljoen (verwachting)
Vreemd vermogen	Per 31-12-2015 : € 1.263 miljoen (verwachting) Per 31-12-2016 : € 1.259 miljoen (verwachting)
Solvabiliteit	Per 31-12-2015: 26,9% Per 31-12-2016: 31,2%
Resultaat	Resultaat 2016 € 31,5 miljoen (verwachting)
Financiële ontwikkeling	Vitens verwacht een dividend per aandeel van € 2,18 over 2016 uit te keren.
Inhoudelijke ontwikkeling	
Risico's	

Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland	
Naam	
Doel	De Stichting Administratiekantoor Dataland BV heeft tot doel om aandelen in het kapitaal van de besloten vennootschap Dataland te houden. Daartoe heeft de stichting certificaten uitgegeven van de door haar gehouden aandelen. De missie van Dataland BV is het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed – en hiermee gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor overheid, burgers en bedrijfsleven. Daartoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het Stelsel van Authentieke Registraties.
Betrokkenen	Alle Nederlandse gemeenten.
Financieel	De gemeente is lid van BV Dataland en heeft dus geen aandelen.
Inhoudelijke ontwikkeling	In oktober 2006 is door Dataland het convenant “De toegankelijkheid gestroomlijnd” gesloten met het Kadaster waardoor de afnemers van beide partijen toegang krijgen tot gecombineerde overheidsinformatie, afkomstig van de informatiedomeinen van het Kadaster en de gemeenten.
Risico	Het risico is in de paragraaf weerstandsvermogen op nihil bepaald.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen. Zowel de accountant als de provincie wijzen op het belang van risicobeheersing en de berekening van het weerstandsvermogen.

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormerkte vermogen (= weerstandsvermogen) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is hetgeen (mede) afhankelijk is van het risicoprofiel. Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen.

Doelstellingen met betrekking tot het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn:

- risico's beheersen;
- risico's waar mogelijk verminderen;
- norm van het weerstandsvermogen ontwikkelen;
- onderbouwen van beslissingen;
- verbeteren dienstverlening;
- herkennen en benutten van kansen;
- stimuleren professionaliteit van de medewerkers;
- beschermen vermogenspositie gemeente.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Met betrekking tot het weerstandsvermogen en de risicobeheersing heeft de gemeente met wetteksten en enkele toezichthoudende partijen te maken. Dit betreffen:

- de Gemeentewet;
- het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet HOF;
- het Rijk met als richtlijn de handreiking "duale begroting" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK);
- Provincie Utrecht;
- Accountant.

Gemeentewet

De gemeentewet vormt de kapstok voor de wetgeving waar de gemeente mee te maken heeft. Door de raad is op 11 december 2014 de Financiële verordening Oudewater 2015 conform artikel 212 van de Gemeentewet vastgesteld. In deze verordening zijn de uitgangspunten voor het financieel beleid, het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie geregeld.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Een belangrijk (financieel) kader is het BBV. De commissie BBV is belast met de taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV. De gemeenten dienen een inventarisatie van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit uit te voeren. Het BBV beschrijft enkele zaken over het weerstandsvermogen. In artikel 9 is bepaald dat er bij de begroting en de jaarrekening onder andere een paragraaf weerstandsvermogen opgesteld moet worden.

Artikel 11 geeft het volgende aan:

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
  - a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
  - b) alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
  - a) een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
  - b) een inventarisatie van de risico's;
  - c) het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

In de toelichting bij artikel 11 staat dat het aan de provincies en gemeenten zelf is om een beleidslijn te formuleren om de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit te bepalen.

Wet HOF

Vanwege de crisis en de gebrekkige nationale begrotingsdiscipline heeft de Europese Commissie recent besloten een duidelijke grens van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) te gaan stellen aan de nationale begrotingstekorten. Daarbij mag de overheidsschuld niet hoger zijn dan 60% van het BBP.

Naast de begroting van het Rijk zijn ook de begrotingen van gemeenten, provincies en waterschappen onderdeel van de totale overheidsbegroting. De Wet HOF bevat strenge regels om te waarborgen dat het begrotingstekort binnen de perken blijft. Het aandeel van de gemeenten in de berekening van het begrotingstekort van 3% bedraagt voor 2015 op basis van het voorstel 0,32%.

De Wet HOF is met ingang van 1 januari 2014 ingevoerd.

De Wet HOF heeft tot gevolg dat ook gemeenten strengere eisen krijgen opgelegd betreffende bestedingen. Vooral het verschil in de toepassing van het kasstelsel bij het Rijk en de berekening van het EMU-saldo en het stelsel van baten en lasten bij decentrale overheden heeft gevolgen. Een ander gevolg is dat ook investeringen en het inzetten van gespaarde reserves leiden tot bestedingen die meetellen in het begrotingstekort. Door het Rijk worden normen toegekend waarbinnen gemeenten mogen handelen. Overtreden van de norm kan leiden tot een boete.

In de huidige opzet kan de Wet HOF een enorme invloed hebben op de gemeentelijke begroting voor de komende jaren. Het gevolg van deze wet kan zijn dat geplande investeringen mogelijk geen doorgang kunnen vinden.

Het Rijk

Volgens de handreiking "duale begroting" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn er voor gemeenten twee methoden om met een paragraaf om te gaan:

1. In de begroting worden in de paragraaf weerstandsvermogen de beleidskaders opgenomen en vervolgens de uitvoering hiervan weergegeven;
2. Vaststelling van een afzonderlijke beleidsnota voor de beleidskaders. In dat geval moeten in de paragraaf weerstandsvermogen de relevante ontwikkelingen en de voortgang van de beleidsuitvoering behandeld worden. In Oudewater is gekozen voor optie 1.

Provincie Utrecht

Een van de kerntaken van de provincie is toezicht houden op gemeenten en waterschappen.

De wettelijke grondslag van het financieel toezicht staat in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De provincie Utrecht heeft haar beleid vastgelegd in het *Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader - Kwestie van evenwicht!*. Dit document is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht op 8 april 2014.

Accountant

Door de accountant van de gemeente is in het Accountantsverslag 2014 aandacht gevraagd voor een financiële vertaling van de specifieke risico's die de gemeente loopt. Dit geldt zowel voor deze paragraaf als de paragraaf "Verbonden partijen". Alle risico's in deze paragraaf zijn van een financiële vertaling voorzien.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

Zodra er sprake is van incidentele en structurele risico's, is er ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In de onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze incidenteel of structureel is. De conclusie is dat deze in hoge mate incidenteel van aard is en dat wanneer er sprake is van structurele risico's deze niet eenvoudig kunnen worden afgedekt vanuit de weerstandscapaciteit.

		Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
1. Algemene reserve	inc	€ 1.827.537	€ 1.932.936	€ 3.110.488
2. Stille reserves	inc			
3. Onvoorzien	str	€ 12.338	€ 12.338	€ -
4. Onbenutte belastingcapaciteit	inc	€ 468.768	€ 575.400	€ 353.073
Totaal		€ 2.308.643	€ 2.520.674	€ 3.463.561

4. Risico's

De risicopositie van de gemeente wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico. Voor de beoordeling van de kans is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Risico	Omschrijven als	Geschatte kans van voorkomen
Klein	Onwaarschijnlijk	10%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	80%

Per risico is de maximale financiële impact en de kans dat het risico zich kan voordoen ingeschat. Hierbij zijn alleen risico's meegenomen:

- waarvan de kans dat het risico zich werkelijk voordoet groter is dan 10%;
- die incidenteel zijn.

Toelichting gekwantificeerde risico's

Het weerstandsvermogen dient om risico's af te dekken waarvoor nog geen voorziening is getroffen of waarvoor geen verzekering is afgesloten. Het is aan de gemeente zelf om te bepalen welke risico's opgenomen dienen te worden. De risico's zijn hieronder gekwantificeerd en worden verderop nader toegelicht.

	Impact	Kans	Incidenteel structureel	Benodigde weerstands-capaciteit 2016	Benodigde weerstands-capaciteit 2015	Benodigde weerstands-capaciteit 2014
A. Programma's						
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid						
a ...						
b ...						
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer						
a Terrein machinefabriek, bom	€ 100.000	gemiddeld	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
b ...						
3. Sociaal domein						
a WWB etc.	€ 250.000	klein	i	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
b WMO	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
4. Cultuur, economie en milieu						
a Milieuaangelegenheden	€ 250.000	klein	i	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
b Archeologie	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
5. Sport en onderwijs						
a Zwembad	€ 60.000	gemiddeld	i	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
b ...						
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
a Planschade	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
b ...						
7. Algemene inkomsten						
a Aandelen BNG en Vitens	€ 80.000	klein	i	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
b Garantieverlening gemeente	€ 542.000	klein	i	€ 54.200	€ 58.100	€ 61.600
c Garantieverlening WSW	€ 2.181.000	klein	i	€ 218.100	€ 233.500	€ 227.000
d Algemene uitkering gemeentefonds	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Subtotaal A. Programma's				€ 440.300	€ 459.600	€ 456.600
B. Bedrijfsvoering						
a Infrastructurele risico's	€ 500.000	klein	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
b BTW Compensatie Fonds (BCF)	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
c EMU-tekort	€ 700.000	klein	i	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
d Wettelijke Aansprakelijkheid	verzekerd			€ -	€ -	€ -
e Wet Ketenaansprakelijkheid	verzekerd			€ -	€ -	€ -
f Brandschade	verzekerd			€ -	€ -	€ -
Subtotaal B Bedrijfsvoering				€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
C. Verbonden partijen						
a VeiligheidsRegio Utrecht (VRU)	€ 541.000	klein	i	€ 54.100	€ 56.100	€ 64.800
b OmgevingsDienst Regio Utrecht (ODRU)	€ 370.000	klein	i	€ 37.000	€ 31.500	€ 31.800
c Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	€ 207.000	klein	i	€ 20.700	€ 18.200	€ 18.000
d Welstand en Monumenten Midden Nederland WMMN)	€ 18.000	klein	i	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
e Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	€ 301.000	klein	i	€ 30.100	€ 29.400	€ 12.500
f Ferm Werk	€ 627.000	gemiddeld	i	€ 313.500	€ 348.500	€ 361.500
g Stichting Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN)	€ 10.000	klein	i	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
h Stichting Onderwijs Primair	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
i RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	€ 30.000	klein	i	€ 3.000	€ 2.900	€ 2.700
j NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ -			€ -	€ -	€ -
k Vitens NV	€ -			€ -	€ -	€ -
l Stichting Administratiekantoor Dataland	€ -			€ -	€ -	€ -
Subtotaal C Verbonden partijen				€ 471.200	€ 499.400	€ 504.100
D. Grondexploitaties						
a De Noort Syde II	afgedekt door reserv. binnen complex			€ -	€ -	€ -
Subtotaal D Grondexploitaties				€ -	€ -	€ -
Totaal				€ 1.036.500	€ 1.084.000	€ 1.085.700

A. Programma's

Ad 2: Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

a- Terrein machinefabriek, bom

Aan het bedrijfsbureau van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) is opdracht gegeven een opsporings-/ruimplan (besluit BenW 18 maart 1997) op te stellen. Dit is in de loop van 1997 gedaan. Hierna is in 1998 aan twee civieltechnische bedrijven offerte gevraagd voor voorbereidend werk aan een ontruiming. Gezien de vertraging in de bouwplannen zijn er nadien geen uitvoerende werkzaamheden verricht. In 2002 is aan de EOD meegedeeld dat zodra de voortgang van de

bouwplannen plaatsvindt, er met hen weer contact wordt opgenomen. De EOD is de instantie die de daadwerkelijke ruiming uitvoert.

Het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming van conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 is op 7 september 2009 met ingang van 1 januari 2010 ingetrokken.

Met ingang van 1 januari 2010 kunnen gemeenten via het gemeentefonds een bijdrage ontvangen voor het opsporen en verwijderen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog via de suppletie-uitkering bommenregeling. Verzoeken hierom moeten voor 1 maart worden ingediend bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken onder overlegging van het raadsbesluit waarin het door de raad gevoteerde krediet staat vermeld.

Ad 3: Sociaal domein

a- WWB etc.

De Wet Werk en Bijstand (WWB) is per 1 januari 2004 ingevoerd. Deze wet zet in op deregulering, decentralisatie en legt de financiële verantwoordelijkheid bij de gemeente, samenhangend met de beleidsmatige verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente ontvangt een rijksbijdrage, gesplitst in een inkomens- en een werkdeel. Het inkomensdeel is niet geoormerkt en overschotten zijn vrij besteedbaar voor het gemeentelijke beleid. Een tekort dient echter ook door de gemeente zelf te worden opgelost. Gezien de verwachte uitgaven in 2015 en de verwachte rijksvergoeding kan de gemeente in 2015 geen aanspraak maken op de zogenaamde 10% regeling. Hiermee is in de begroting rekening gehouden. Het inkomensdeel is met ingang van 2011 samengevoegd met de bijdrage van het Rijk voor de IOAW, de IOAZ en de BBZ tot een gebundelde uitkering. Het werkdeel is wel geoormerkt. Het dient ter financiering van de activiteiten gericht op arbeidsinschakeling. De gemeente mag een percentage van het overschot meenemen naar een volgend jaar. Deze overschotten worden toegevoegd aan de overlopende passiva werkdeel WWB. Het werkdeel maakt deel uit van het participatiebudget.

Het grootste risico van de WWB is een tekort op het inkomensdeel en onderbenutting van het werkdeel. Het gebruik van goede sturingsmogelijkheden is een must om deze risico's te beperken.

Gelet op het financiële risico dat de gemeente bij de uitvoering van de WWB loopt, is het belang van de interne beheersing van de kostenstromen en het sturen op resultaat groot.

De indicaties voor budgetten zijn regelmatig aan fluctuaties onderhevig. Deze fluctuaties hebben een dermate omvang dat hierop geen goed gestructureerd en consistent begrotingsbeleid kan worden gevoerd. Daarnaast is als gevolg van de economische crisis het aantal cliënten toegenomen.

De uitvoering van de WWB wordt met ingang van 2014 door Ferm Werk gedaan. Uitgangspunt van hen is dat de rijksvergoeding gelijk is aan de uitgaven voor WWB.

b- WMO

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking getreden. In de meicirculaire 2015 is aangegeven dat de gemeente Oudewater in 2015 een bedrag van € 544.042 ontvangt. We zien het bedrag jaarlijks afnemen, hetgeen veroorzaakt wordt door een korting op deze decentralisatie-uitkering. Vooralsnog is een bedrag van € 623.900 als last in de begroting 2016 opgenomen.

Bij de invoering van de WMO is uitgesproken dat het bedrag aan lasten niet meer mag bedragen dan hetgeen via de algemene uitkering wordt ontvangen. De raad heeft op 30 juni 2012 besloten een taakstellende bezuiniging op te nemen in de begroting 2013 van € 218.000,- waardoor de lasten gelijk worden aan de baten, hetgeen bij de invoering van de WMO ook het uitgangspunt was. Bij de vaststelling van de begroting 2013 is reeds geconcludeerd dat deze bezuiniging in 2013 niet gerealiseerd zou worden. Bij de jaarrekening 2013 is echter gebleken dat de uitgaven lager waren dan de decentralisatie-uitkering WMO. In de begroting voor de jaren 2016 tot en met 2019 is er rekening mee gehouden dat de uitgaven € 80.000 hoger zijn dan de integratie-uitkering WMO binnen de algemene uitkering.

Ad 4: Cultuur, economie en milieu

a- Milieuaangelegenheden

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente altijd een financieel risico aanwezig is van saneringen van (on)bekend zijnde locaties met bodemverontreiniging en van het verwerken van vrijkomende licht verontreinigende grond in ontwikkelingsgebieden.

De algemeen gestelde risico's zijn vooraf niet aan te geven en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie, oorzaak van de bodemverontreiniging, eigen werken waar vrijkomende grond in kan worden verwerkt en dergelijke.

Landelijk wordt gewerkt aan het in beeld brengen van spoedlocaties. Spoedlocaties zijn locaties waaraan door het bevoegd gezag een startdatum voor sanering wordt verbonden. Vooralsnog is niet aan te geven om hoeveel locaties het gaat in Oudewater en welke risico's de gemeente daarbij mogelijk loopt. Ernstig verontreinigde locaties die niet spoedeisend zijn hoeven alleen gesaneerd te worden bij ruimtelijke ontwikkeling. Kosten voor sanering van locaties gelegen op gemeentelijke grond komen dan in principe voor rekening van de gemeente. Deze locaties worden niet actief in beeld gebracht. Momenteel vindt er een sanering plaats bij het perceel Noord IJsselkade 17 (voormalige wasserij), waarvan de kosten voor rekening komen van de projectontwikkelaar.

b- Archeologie

Bij bodemverstoringen moet rekening worden gehouden met eventueel aanwezige archeologische waarden. Via bestemmingsplannen wordt geregeld wanneer en waar voor bodemverstoringen (bij bouwen, aanleggen e.d.) een archeologisch vooronderzoek nodig is.

In maart 2011 is op basis van nadere studie het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen hoge, middel hoge en lage trefkans of dat er zelfs geen archeologische verwachting is.

De risico's zijn hiermee meer ingekaderd.

De kosten voor archeologisch onderzoek komen voor rekening van de verstoorder. De kosten voor het beoordelen van de onderzoeksrapporten en enig toezicht in het veld, zijn verwerkt in de tarieven voor de omgevingsvergunning. Alleen wanneer zeer hoge kosten zijn gemoeid met noodzakelijke opgravingen loopt de gemeente het risico te moeten bijdragen in de onderzoekskosten. Via het gemeentefonds krijgt de gemeente jaarlijks een standaard bijdrage voor de bestuurskosten en ook in verband met het genoemde risico. Wanneer de kosten extreem hoog worden in verband met een noodzakelijke opgraving kan ook een beroep gedaan worden op een rijksbijdrage. De kans op zo'n rijksbijdrage is echter niet groot.

In de praktijk zal eerst bekeken worden of de verstoring wel noodzakelijk is en of bijvoorbeeld een bouwplan aangepast kan worden waarbij archeologische waarden in tact blijven. Momenteel (september 2015) staat op de agenda van de raad van 24 september een voorstel om de excessieve onderzoekskosten die voort kunnen vloeien uit de verplichting tot het uitvoeren van een archeologisch onderzoek te verlichten door middel van het onder voorwaarde subsidiëren van deze onderzoeken en daarnaast een budget beschikbaar te stellen voor mogelijke toevalsvondsten.

Ad 5: Sport en onderwijs

a- Zwembad

Door de raad is op 14 maart 2013 onder meer besloten om het saldo van de bestemmingsreserve investeringen zwembad beschikbaar te stellen aan Stichting Beheer Zwembad Oudewater (SBZO). Hiermee zou het direct noodzakelijke groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd. Gezien het achterstallige onderhoud wordt een bedrag opgenomen onder deze risicoparagraaf voor eventueel niet uitstelbaar onderhoud.

Ad 6: Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

a- Planschade

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen of beperkingen in verdere ontwikkelingen die de gemeente mogelijk maakt of oplegt, kunnen tot 5 jaar na besluitvorming verzoeken om planschade worden ingediend. Het gaat hierbij om de vaststelling van bestemmingsplannen en de toepassing van binnen- en buitenplanse ontheffingen of projectbesluiten. Planschadevergoeding bij indirecte planschade wordt op basis van de Wro alleen toegekend voor waardeverminderingen boven 2%.

De gemeente sluit bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vaak een planschadeovereenkomst met de ontwikkelaar. Bij commerciële ontwikkelingen met een kleiner algemeen belang worden de planschaderisico's voor de gemeente op deze manier in principe tot € 0 teruggebracht.

Omdat de gemeente gedurende 5 jaar vele ruimtelijke ontwikkelingen kent en deze vele verschillende mogelijke effecten kunnen hebben op hun omgeving is het onmogelijk het risico in een exact getal uit te drukken. Bij projecten waarbij dit risico speelt en die momenteel actueel zijn, moet gedacht worden aan de woningbouw in de Noort Syde II en Molenwal.

7. Algemene inkomsten

a- Aandelen BNG en Vitens

De gemeente bezit aandelen van de BNG en Vitens die een bepaalde waarde vertegenwoordigen. Zowel van de BNG als Vitens wordt jaarlijks dividend ontvangen. Het risico kan als klein worden gekwantificeerd.

b/c- Garantieverleningen

Door waarborging van geldleningen en andere garantieverplichtingen loopt de gemeente financieel risico. Sinds 1 januari 1995 is de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen zich gaan bezighouden met het verlenen van hypotheekgaranties.

Ook de deelneming in eventuele verliezen vindt plaats via genoemde stichting. Per 1 januari 1999 is de Nationale Hypotheek Garantie uitgebreid met een garantie voor door eigenaars/ bewoners af te sluiten leningen voor het aanbrengen van verbeteringen aan de woning.

Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen bedraagt per 1 januari 2016 € 22.350.878.

Veruit het grootste deel heeft betrekking op leningen van de Woningbouwvereniging Oudewater, waar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw voor 100% borg staat met aan achtervang van 50% van de gemeente en 50% van het Rijk (€ 21.809.239). Gezien deze constructie gaan we ervan uit dat het risico voor de gemeente maximaal 10% van het totaal van de gewaarborgde leningen omvat, oftewel € 2.180.900. In het overzicht van de risico's is derhalve aangegeven dat de benodigde weerstandscapaciteit op € 218.090 wordt geraamd.

Daarnaast zijn er enkele leningen van St. Sporthal Oudewater, de Heksenmeppers en SCO waarvoor de gemeente 100% garant staat. Het gaat hier om een bedrag van € 541.639.

Gezien het feit, dat de garantieverlening voor de aankoop van een eigen woning per 1 januari 1995 is overgenomen door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen is het risico voor de gemeente te verwaarlozen.

d- Algemene uitkering gemeentefonds

De raming en de ontwikkelingen van de algemene uitkering in het meerjarenperspectief zijn gebaseerd op de meicirculaire 2015. Hierbij wordt uitgegaan van constante prijzen. Jaarlijks blijkt uit de septembercirculaire, welke verschijnt na Prinsjesdag, wat de werkelijke algemene uitkering wordt.

Aangezien het accres binnen de algemene uitkering afhankelijk is van de economische vooruitzichten en dus de uitgaven van het Rijk, blijft de hoogte van de algemene uitkering altijd een risicofactor voor de gemeente. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein 3 decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/WMO, Jeugd en Participatiebudget. Vooralsnog zijn de hiermee verband houdende uitgaven budgettair neutraal geraamd.

B. Bedrijfsvoering

Ad a: Infrastructurele risico's

Openbare verlichting

Al enige tijd overweegt de gemeente een mogelijke overname van het openbare verlichtingskabelnet, voor zover eigendom van de gemeente, door een marktpartij. Bij de beslissing tot verkoop/overdracht moet rekening worden gehouden met allerlei (technische) ontwikkelingen. Zowel het in eigen beheer houden van het netwerk, als het verkopen ervan, brengt de nodige risico's met zich mee. Als eigenaar draag je alle risico's in het kader van exploitatie, onderhoud en beheer. Als afnemer van een dienst heb je verminderde invloed op het geleverde product.

Noord en Zuid Linschoterzandweg

Door het afkalven van de oevers van de Lange Linschoten vertonen de verhardingen van de Noord en Zuid Linschoterzandweg extra schadebeelden. Alvorens de schade aan het wegdek te herstellen dienen eerst de oevers te worden gestabiliseerd en te worden hersteld. De totale kosten van het herstel worden indicatief geraamd op een bedrag van € 3.850.000,--. Thans wordt onderzocht of deze kosten voor rekening van de aanwonenden/eigenaren, HDSR of gemeente komen. De problematiek Noord en Zuid Linschoterzandweg is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen onder de risico's.

In de komende bestuursperiode moet duidelijk worden voor wie welke kosten zijn. Bij de begrotingsbehandeling 2015 heeft de raad op 6 november 2014 besloten een krediet van € 1.000.000 beschikbaar te stellen.

Met ingang van de begroting 2011 is er een bedrag opgenomen voor de inspectie van civiele kunstwerken. Op basis van deze inspectie wordt een onderhoudsbeheersplan opgesteld.

In de begroting 2012 werd een bedrag van € 40.000,-- gestort in de voorziening Civiele Kunstwerken. Op basis van het voorlopige onderhoudsplan is besloten om in de begroting 2013 de toevoeging aan deze voorziening te verhogen tot € 100.000,--. Met ingang van 2014 wordt er jaarlijks € 114.000,-- toegevoegd aan deze voorziening. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken 2014 tot en met 2023 vastgesteld. De toevoeging aan de voorziening Civiele Kunstwerken blijft tot 2018 gehandhaafd op € 114.000 per jaar. Vanaf 2018 wordt dit bedrag verlaagd naar € 103.000 per jaar. Deze storting is inclusief de bijdrage voor de Hoenkoopse brug, de Verkenbrug en de Romeijnbrug.

Ad b: BTW Compensatie Fonds (BCF)

Bij een onderzoek door de Belastingdienst in 2009 zijn niet alle producten in de begroting onderzocht en is in 2010 in het kader van het onderzoeksplan ex artikel 213-a Gemeentewet door Ernst & Young onderzoek verricht of er zelfs niet te weinig BTW wordt teruggevorderd. Uit dit onderzoek is gebleken dat dit niet het geval is, hetgeen nogmaals een bevestiging is dat de invoering van het BCF in Oudewater op een goede wijze is geïmplementeerd. Hiernaast is er gekeken of het percentage dat gehanteerd werd voor de verrekening van de BTW bij de productiemiddelen en productiecentra nog juist was. Uit de berekeningen die door ons zijn uitgevoerd is gebleken dat het percentage van 85% in 2010 verhoogd kon worden naar 95% en voor 2011 en volgende jaren naar 96%.

De belastingdienst heeft op 21 december 2010 meegedeeld met deze berekeningen akkoord te gaan, hetgeen betekent dat de gemeente deze percentages mag hanteren.

In 2012 hebben wij van de Belastingdienst aanvullende bedragen ontvangen over de jaren 2007 t/m 2009 naar aanleiding van het door ons ingediende verzoek om herberekening van het BCF over deze jaren.

Op 29 mei 2012 is er tussen de Belastingdienst en de gemeente Oudewater een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Tot nu toe werd er door de Belastingdienst na aangiftes achteraf gecontroleerd. Bij het horizontaal toezicht werkt de Belastingdienst met de gemeente samen op basis van gemaakte afspraken en wederzijds vertrouwen. Hierbij gaat de Belastingdienst er vanuit dat de gemeente zorg draagt voor een systeem van interne beheersing, interne en externe controle, met als doel het opstellen en indienen van aanvaardbare aangiften. Dit betekent dat veel controles door de Belastingdienst overbodig worden.

Ad c: EMU-tekort

Het EMU tekort is het nationale begrotingstekort. Het EMU tekort van een land mag maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product bedragen. In de Wet Hof is opgenomen dat decentrale overheden een sanctie opgelegd kunnen krijgen. In eerste instantie heeft de sanctie de vorm van een aan te houden depot. Wanneer na het opleggen van de sanctie geen verbetering waarneembaar is, wordt het depot omgezet in een boete. Als wel verbetering optreedt, valt het depot weer vrij. De berekening van het EMU saldo is opgenomen in de Financiële bijlagen bij de programmabegroting.

Ad d: Wettelijke Aansprakelijkheid

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuw Burgerlijk Wetboek (invoering risicoaansprakelijkheid), invoering van de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burger. De wet dwangsom bij niet tijdig beslissen wordt uitgewerkt binnen de gemeentelijke processen.

In Oudewater vallen de aansprakelijkheidsschades tot op heden mee. Deze constatering moet echter niet leiden tot een verslapping van de aandacht c.q. het beleid. Het is en blijft namelijk van groot

belang om schadepreventief te werken. Door de verzekeringsmaatschappijen en de VNG wordt hierop voortdurend gewerkt.

In het kader van preventief werken zijn opgemerkt dat onder andere goed en regelmatig onderhoud van wegen, de klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures met betrekking tot verlening van vergunningen, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften (bijvoorbeeld toetsen van bezwaarschrift door bezwarencommissie), etc. tot de aandachtspunten behoren.

De grotere aansprakelijkheid vindt uiteraard haar weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's. Voor personen-/zaakschade bedraagt het eigen risico € 2.500,- per gebeurtenis. Het eigen risico voor vermogensschade bedraagt € 2.500,- per geval, in enkele - met name in de polisvoorwaarden genoemde gevallen - € 12.500,- per geval.

Ad e: Wet Ketenaansprakelijkheid

De gemeente kan op grond van de Wet Ketenaansprakelijkheid aangesproken worden voor het niet afdragen van belastingen en premies sociale verzekeringen door aannemers.

In het kader van deze wet is de gemeente niet aansprakelijk als het gaat om de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen, zoals wegen, rioleringen en watergangen in het openbare gebied.

Dit is het leeuwendeel van de projecten. Bij projecten die niet onder openbare voorzieningen vallen is de wet wel van toepassing. Hierbij valt te denken aan het ophogen van bouwterreinen en andere zaken die voor de verkoop bestemd zijn.

De omvang van het risico is niet erg groot. Om het risico te beperken kunnen maatregelen genomen worden. Naast het opvragen van verklaringen van goed betaaldrag kan gebruik gemaakt worden van zogenaamde G-rekeningen voor betalingen aan aannemers.

Ad f: Brandschade

De gemeente is verzekerd tegen brand- en stormschade. De totaal verzekerde som van de gebouwde eigendommen voor de gemeente Oudewater is per 1 januari 2015 € 38.218.090.

Het risico voor de gemeente betreft een lagere uitbetaling dan de werkelijk geleden schade bij een eventuele onderverzekering.

In 2009 heeft er een taxatie plaats gevonden van de gemeentelijke eigendommen waarbij bekeken is of de verzekerde waardes voldoende zijn in geval van brand en er dus geen sprake is van onderverzekering.

Naar aanleiding van deze taxatie zijn de verzekerde bedragen van de verschillende eigendommen hiermee in overeenstemming gebracht. In 2013 zijn alle inventarissen aan een nadere inspectie onderworpen.

C. Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen

De veronderstelling, dat het uitvoeren van taken door gemeenten gezamenlijk in een regio voor de gemeenten (en haar inwoners) financiële voordelen oplevert, kan niet in alle gevallen als juist worden onderkend. De invloed van een individuele gemeente op het beleid van een eenmaal ingesteld lichaam is beperkt. Aan dit gegeven is het bezwaar verbonden, dat samenwerkingsverbanden door het vormen van reserves e.a. een eigen financieel beleid gaan voeren; dus in feite een stukje financieel beleid van de aangesloten gemeenten overnemen.

De bijdrage van de gemeente Oudewater aan gemeenschappelijke regelingen is een regelmatig onderwerp van gesprek in vergaderingen van het college en van de raad. Ook bij andere gemeenten bestaat de gedachte om voor de (groeiende) financiële problematiek van de gemeenten, ook een bijdrage van gemeenschappelijke regelingen te vragen door hen te verzoeken bijvoorbeeld bezuinigingen te laten plaatsvinden.

Hieronder wordt een kleine toelichting per regeling weergegeven. In de paragraaf 2. "Verbonden partijen" vindt een uitgebreide toelichting plaats.

Ad a: VeiligheidsRegio Utrecht (VRU)

Aan de VRU wordt een bijdrage van € 541.217 verstrekt voor brandweer en crisisbeheersingstaken.

Ad b: OmgevingsDienst Regio Utrecht (ODRU)

De ODRU voert voor de gemeente onder meer de taken in het kader van de milieuwetgeving uit. Hiervoor wordt een bijdrage geraamd van € 369.992.

Ad c: Afval Verwijdering Utrecht AVU)

Het ingezamelde afval van de gemeente wordt afgevoerd naar de AVU. Er wordt vanuit gegaan dat er 2.200 ton restafval en 1.400 ton GFT afval wordt afgevoerd. De totale bijdrage aan de AVU wordt geraamd op € 207.071.

Ad d: Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)

Welstand en Monumenten brengt aan de gemeente advies uit over ingediende aanvragen om omgevingsvergunningen, waarbij door hen met name het welstandsaspect wordt beoordeeld. De door hen in rekening gebrachte tarieven worden doorberekend aan de aanvrager van de omgevingsvergunning op basis van de legesverordening.

Ad e: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht

Van de GGD wordt een aantal basistaken en een aantal lokale taken in het kader van de openbare gezondheidszorg afgenomen. Ook voert men inspecties uit bij de instellingen voor kinderopvang. Met ingang van 1 januari 2015 voert de GGD ook de JGZ 0-19 jaar uit. De bijdrage voor de JGZ taken wordt geraamd op € 181.726 en die voor de reguliere taken op € 119.271, in totaal € 300.997.

Ad f: Ferm Werk

Met ingang van 1 januari 2014 voert Ferm Werk de gemeentelijke taken met betrekking tot werk en inkomen (WWB) uit, hetgeen tot en met 2013 door de gemeente Woerden geschiedde. Daarnaast voert Ferm Werk met ingang van 1 januari 2015 de Participatiewet uit. Hieronder valt het oude participatiebudget alsmede de WSW. De decentralisatie-uitkering Participatie wordt 1 op 1 uitbetaald aan Ferm Werk.

Ad g: Stichting Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN)

Deze stichting is nodig voor het in stand houden, bijhouden en exploiteren van de Grootschalige Basiskaart Nederland. Onderzocht wordt of de GBKN onderdeel kan gaan uitmaken van het landelijk stelsel van basisregistraties. De jaarlijkse bijdrage varieert van ca. € 5.000,- tot ca. € 10.000,-.

Ad h: Stichting Onderwijs Primair

Deze stichting heeft tot doel het in stand houden van scholen voor openbaar basisonderwijs. De gemeente heeft geen direct financieel belang in de stichting. Wel ontvangt de gemeente zowel de begroting als de jaarrekening ter goedkeuring.

Ad i: RHC Rijnstreek en Lopikerwaard

De oude archieven zijn ondergebracht bij Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard. Deze archieven kunnen door belangstellenden bij hen worden geraadpleegd. De bijdrage wordt voor 2016 op € 29.610 geraamd.

Ad j: NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Het betalingsverkeer van de gemeente geschiedt via de BNG. De gemeente heeft 27.612 aandelen van nominaal € 2,50 per aandeel, waarvoor een dividend wordt geraamd van € 25.000.

Ad k: Vitens N.V.

Vitens verzorgt de drinkwatervoorziening binnen de gemeente. Gemeente Oudewater bezit 9.199 aandelen van nominaal € 1 per aandeel, waarvoor een dividend wordt geraamd van € 20.054.

Ad l: Stichting Administratiekantoor Dataland

Dataland heeft tot doel het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed- en hieraan gerelateerde gegevens. Hiertoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het stelsel van authentieke registraties. Er is door de gemeente geen financiële bijdrage aan deze stichting verschuldigd.

D. Grondexploitaties

Ad a: De Noort Syde II

Er is sinds 1 januari 2008 nog slechts één complex in bewerking, namelijk complex de Noort Syde II. Op grond van het op 2 april 2009 vastgestelde woningbouwprogramma moesten er in 2013 dertig woningen in aanbouw genomen worden. De verkoop van de grond stagneert echter op dit moment als gevolg van de economische crisis. De verwachting op dit moment is dat de geraamde opbrengst van de vrije kavels en de duurkoop vertraagd wordt.

De herziene exploitatieopzet per 1 januari 2014 gaat vooralsnog uit van een sluitende exploitatieopzet. Hierbij is er vanuit gegaan dat het complex per 31 december 2016 wordt afgesloten.

De werkgroep Grondexploitatie onder leiding van de gemeentesecretaris begint in principe eind van dit jaar met de voorbereidingen welke moeten leiden tot een herziening van de exploitatieopzet per 1 januari 2015 met als einddatum van het complex 31 december 2016. De voorbereiding m.b.t. de opzet van een exploitatieberekening voor Tappersheul is vertraagd. Reden: het overleg met de betrokken overheden (Provincie+HDSR) is nog niet afgerond.

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals de boekwaarde van verwervingen en overige kosten, en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de baten- als de lastenkant kunnen zich risico's voordoen. Binnen de exploitatieopzet is een reservering voor eventuele risico's opgenomen van € 289.382,-. In de Herziening 1-1-2014 is de reservering opgesplitst in een reservering van € 150.000,- voor toevoeging aan SVN (voor startersleningen) en een reservering van € 139.382,- voor ontwikkelingen in de markt (aanpassing van de m² prijs).

Kosten van verwervingen, milieusanering of bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of veranderende wensen van woonconsumenten veranderen.

Een belangrijk risico is daarnaast het niet halen van vooraf bepaalde planningen. Vertraging in de uitgifte van al verworven grond leidt tot grote renteverliezen.

Het is dus zaak binnen de grondexploitaties alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. Bijdragen aan reserves mogen pas plaatsvinden als de boekwaarde van het complex dit toelaat (winstneming).

5. Weerstandsvermogen

Stand van zaken weerstandsvermogen en vrij besteedbare ruimte algemene reserve

De geactualiseerde stand van het weerstandsvermogen geeft aan dat deze boven het gewenste niveau is van € 1.084.000,-. Het totale weerstandsvermogen wordt geraamd op € 2.520.674,- per 1 januari 2015.

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve is € 848.936,-. (€ 1.932.936,- - € 1.084.000,-). Vanuit de provincie Utrecht wordt als norm een minimumbuffer van de algemene reserve gehanteerd van € 50,- per inwoner voor een statische gemeente tot € 150,- per inwoner voor een meer dynamische gemeente met meer financiële risico's. Deze norm betreft een ondergrens en geldt in het bijzonder wanneer inzicht in de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen ontbreekt. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om op basis van een adequate analyse tot een toereikend weerstandsvermogen te komen.

De gemeente Oudewater hanteerde tot en met 2013 een bedrag van € 90,- per inwoner als buffer binnen de Algemene Reserve. De vertaling van de risico's geeft aan dat er een benodigde buffer nodig is voor een bedrag van € 1.084.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag op te nemen als buffer binnen de Algemene Reserve. Het bedrag is exclusief de risico's die mogelijk aan de orde zijn bij de decentralisaties die op ons afkomen. Hierbij wordt er van uit gegaan dat deze budgettaire neutraal verlopen. Hiernaast is de verwachting dat niet alle gekwantificeerde risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen.

Definities/begrippen:

- Weerstandsvermogen: het vermogen van de gemeente Oudewater om niet voorziene financiële tegenvallers op te kunnen vangen ten einde haar taken te kunnen voortzetten.
- Onbenutte belastingcapaciteit: het bedrag waarmee de belastingen nog maximaal kunnen toenemen. In geval van een onvoorziene tegenvaller zouden de belastingen nog met dit bedrag verhoogd kunnen worden.
- Vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve: dit deel van de algemene reserve kan direct aangewend worden voor een onvoorziene tegenvaller.
- Onvoorzien: het bedrag dat voor onvoorzien in de begroting is opgenomen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken (dus ook de onbenutte belastingcapaciteit) om niet begrote kosten te dekken en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Risicoafdekking uit de algemene reserve.

Indien een risico zich werkelijk voordoet, wordt als eerste de algemene reserve aangesproken. Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve per 1 januari 2016 wordt geraamd op € 791.037. In dit saldo is rekening gehouden met nog openstaande kredieten en overhevelingen van oude jaren, de raadsbesluiten 2015, de onttrekkingen en toevoegingen vanuit de begroting 2015 en de voorgenomen investeringen 2015.

Beschikbare weerstandsvermogen.

Om het totale beschikbare weerstandsvermogen te berekenen moet de onbenutte belastingcapaciteit bepaald worden.

De onbenutte belastingcapaciteit werd berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in onze gemeente. Deze limitering is echter afgeschaft. Met ingang van 2012 wordt de zogenaamde artikel 12 norm Financiële Verhoudingswet aangehouden.

De artikel 12 norm Financiële Verhoudingswet wordt als volgt berekend:

Totaal WOZ waarde woningen	€ 1.112.000.000	
Totaal WOZ waarde niet-woningen eigenaren	€ 217.500.000	
Totaal WOZ waarde niet-woningen gebruikers	€ 172.000.000	
Totaal OZB opbrengst	€ 1.973.000	
Gemiddeld OZB percentage Oudewater op basis van WOZ waarde:		
€ 1.973.000 / (1.112.000.000+217.500.000+ 172.000.000) * 100 =		0,13140%
OZB percentage Oudewater van de WOZ waarde voor toelating artikel 12:		
0,11720% x 1,20 =		0,15768%
OZB percentage van de WOZ waarde voor toelating artikel 12 in 2015		<u>0,18890%</u>
OZB percentage onbenutte belastingcapaciteit (0,17900 – 0,14064)		0,03112%

Onbenutte belastingcapaciteit:

(1.112.000.000+217.500.000+172.000.000) * 0,03112% = € 468.768

Voor de onbenutte belastingcapaciteit is ervan uitgegaan dat de afvalstoffenheffing kostendekkend is. Dit geldt eveneens voor de rioolheffing.

Voor onvoorzien is uitgegaan van € 12.338 (€ 1,25per inwoner).

Berekening beschikbaar weerstandsvermogen per 1 januari 2016

Weerstandsvermogen		
Onbenutte belastingcapaciteit:		
- OZB	468.768	
- Rioolheffing (is kostendekkend)	-	
- Afvalstoffenheffing (is kostendekkend)	-	
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	<u>468.768</u>	
Onvoorzien	<u>12.338,--</u>	
Weerstandsvermogen		481.106
Weerstandsvermogen van het eigen vermogen		
Vrij besteedbaar deel algemene reserve		791.037 *
Buffer in algemene reserve		<u>1.036.500</u>
Weerstandsvermogen in het vermogen		<u>1.827.537</u>
Totaal weerstandsvermogen		2.308.643

* Het vrij besteedbare deel is gebaseerd op de verwachte baten en lasten welke in 2015 plaatsvinden. Dit is een momentopname. Voor de komende jaren ligt er ook nog beslag ter uitvoering van eerdere raadsbesluiten.

Het weerstandsvermogen is uit te drukken in een ratio, namelijk:

$$\text{Ratio Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandsvermogen}}$$

	Begroting 2016	Begroting 2015	Rekening 2014
1. Weerstandscapaciteit	€ 2.308.643	€ 2.520.674	€ 3.463.561
2. Risico's	€ 1.036.500	€ 1.084.000	€ 903.319
Weerstandsvermogen	223%	233%	383%

De ratio weerstandsvermogen in 2016 voor Oudewater bedraagt 2,23, namelijk 2.308.643 / 1.036.500. Dit betekent dat de situatie in Oudewater er goed uitziet voor wat de risicodekking betreft.

Wanneer de ratio weerstandsvermogen minder dan 1 bedraagt, is een gemeente kwetsbaar. De gemeente beschikt dan niet over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Gedurende korte tijd is dit mogelijk.

Er kunnen zich namelijk omstandigheden voordoen, zoals een kortstondig groot project met aanzienlijke risico's die niet ten volle kunnen worden afgedekt. Hierdoor kan de ratio tijdelijk (bijvoorbeeld maximaal één begrotingsjaar) onder de 1 komen.

Ook een weerstandsvermogen van groter dan 1 betekent echter niet dat een gemeente voor 100% is ingedekt tegen alle risico's. Er kunnen zich onvoorzienne situaties voordoen waarbij je als gemeente binnen 1 jaar meerdere tegenslagen hebt te verwerken, ook al was de kans daarvoor laag ingeschat.

Het spreekt voor zich dat hoe hoger het weerstandsvermogen is, hoe meer (onvoorzienne) tegenvallers opgevangen kunnen worden. Echter, ook een groot weerstandsvermogen is niet altijd ideaal. Wanneer de ratio hoog oploopt kan men zich afvragen of de gemeente dit geld ook niet voor andere doeleinden zou kunnen inzetten, bijvoorbeeld voor de uitvoering van nieuw beleid. Een ratio van 1,0 wordt in termen van risicomanagement overigens gekwalificeerd als "voldoende".

Beleid gemeente Oudewater

Voor de ratio van het weerstandsvermogen streeft de gemeente een ratio van 1,0. Indien de ratio op enig moment buiten de toegestane ondergrens komt, doet het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één jaar, een voorstel om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen.

Conclusie.

Uit de uitgevoerde risicoanalyse blijkt dat Oudewater de risico's goed afgedekt heeft. Daarnaast zijn de belangrijkste beheersplannen geactualiseerd en zijn de daaruit voortvloeiende lasten structureel verwerkt in de begroting en dus de daarmee verband houdende voorzieningen.

6. Kengetallen financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording sinds kort voor dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Omdat in Oudewater geen sprake is van doorgeleend geld, is de gecorrigeerde schuldquote gelijk aan de normale schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een eventuele financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of waarin er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Dit gebeurt door de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven.

In onderstaande tabel geven we de kengetallen over de afgelopen 3 jaren weer.

Kengetallen conform nieuwe BBV voorschriften	2014	2015	2016
netto schuldquote	0,27%	0,22%	0,20%
netto schuldquote gecorrigeerd	0,27%	0,22%	0,20%
solvabiliteitsratio	0,45%	0,40%	0,76%
grondexploitatie	0,06%	0,13%	0,00%
structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%
belastingcapaciteit	0,94%	1,00%	0,99%

Paragraaf 4 Bedrijfsvoering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen.

2. Speerpunten

Organisatieontwikkeling

De afgelopen periode heeft de samenwerking tussen Oudewater en Woerden veel inzet gevraagd van beide kanten. Dit is niet ongebruikelijk in de periode na een ambtelijke fusie. Momenteel wordt onderzocht op welke manieren de samenwerking geoptimaliseerd kan worden. Wij hebben er vertrouwen in dat beide partijen erin slagen om op dit gebied vooruitgang te boeken in 2016.

Planning & control

De sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie verloopt via de PDCA-cyclus: Plan, Do, Check, Act. Programmabegroting, dienstverleningsovereenkomst (DVO), uitvoeringsovereenkomsten (uvo's) en teamplannen geven richting aan de organisatie (Plan), die gehouden is de in deze documenten opgenomen doelen te realiseren (Do). Via een systeem van maand- en kwartaalrapportages en een bestuursrapportage wordt over de voortgang hiervan verantwoording afgelegd (Check), op basis waarvan de verantwoordelijke (bestuurs)organen kunnen interveniëren en bijsturen (Act). Deze werkwijze vereist beschikbaarheid van de goede informatie en gestructureerde verwerking daarvan. Het komend jaar zal veel energie gestoken worden in de modernisering van de bedrijfsvoering. Dat willen we projectmatig oppakken.

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor een jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is een internecontroleplan opgezet. In dit plan zijn de relevante processen beschreven waarop verbijzonderde interne controle moet plaatsvinden. Het betreft een meerjarig plan dat door het college is vastgesteld. Voor het boekjaar 2015 wordt dit plan aangepast naar een gezamenlijk plan voor Woerden en Oudewater.

De accountantscontrole is opgedeeld in een interimcontrole (managementletter) en een eindejaarscontrole. Tijdens de interimcontrole vormt de accountant zich een beeld van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. Bij de laatste interimcontrole was de accountant van mening dat de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle voldoen aan de daaraan te stellen eisen. De accountant kan steunen op de bevindingen van de interne controle. De processen binnen de gemeente Woerden zijn goed georganiseerd. De aanbevelingen van de accountant dienen gezien te worden als een verdere verbetering. De belangrijkste aanbevelingen en aandachtspunten zijn opgenomen in de managementletter en worden in de organisatie uitgezet. In de bestuursrapportage wordt de stand van zaken weergegeven.

Bij de eindejaarscontrole van de jaarrekening heeft de accountant zich een beeld gevormd van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. Over het laatste jaar is een goedkeurende verklaring ontvangen. De accountant is van mening dat de interne beheersing van voldoende niveau is om te komen tot een betrouwbare jaarrekening. De jaarrekening geeft een getrouw beeld (de gemaakte lasten en gerealiseerde baten zijn op de juiste manier in de financiële administratie verwerkt) en is rechtmatig uitgevoerd (baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn in overeenstemming met de geldige wet- en regelgeving). Er zijn geen fouten of onzekerheden door de accountant geconstateerd.

Het accountantsverslag over het afgelopen boekjaar bevat aanbevelingen, adviezen of opmerkingen. De aanpak hiervan is geborgd via de interne controle. Aanbevelingen en opmerkingen worden opgenomen in het internecontroleplan, besproken met de verantwoordelijken en ter uitvoering uitgezet en bewaakt. Het opvolgen van de aanbevelingen is een verantwoordelijkheid van het management.

In 2016 wordt voor een meer risicogerichte benadering gekozen.

Paragraaf 5 Financiering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het doel is om inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente Oudewater en hoe de financiering geregeld is.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

a. Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido)

Sinds 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Deze wet geeft voorschriften voor het aantrekken van geldleningen, het uitzetten van middelen en het verstrekken van garanties.

Het kader van het financieringsbeleid van de gemeente Oudewater is vastgelegd in de "Financiële verordening gemeente Oudewater 2008". Deze verordening beschrijft ondermeer de doelen en de richtlijnen van de financieringsfunctie. De uitvoeringsregels van het treasurybeleid zijn vastgelegd in het Treasurystatuut gemeente Oudewater 2008. Op 16 december 2008 heeft het college besloten tot wijziging van het treasurystatuut waardoor dit statuut transparanter is geworden en in één oogopslag duidelijk is wie welke verantwoordelijkheden heeft.

Vanwege het Schatkistbankieren dat eind 2013 is ingegaan moet het Treasurystatuut aangepast worden. De BNG is een model aan het ontwikkelen. Zodra hier meer duidelijkheid over is wordt een nieuwe treasurystatuut door ons college vastgesteld.

De gemeentelijke treasuryfunctie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Dit houdt in:

- het zorgen voor tijdige beschikbaarheid van benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities;
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële positie en geldstromen van de gemeente zijn verbonden;
- het minimaliseren van de kosten van het beheer van de financiële positie en de geldstromen;
- het optimaliseren van het rendement op de overtollige liquide middelen.

<i>Relatiebeheer:</i>	Huisbankier	BNG
	Rekening kasgeld	Rabobank
	Uitzetten gelden	Ministerie van Financiën (SKB)

De gemeente Oudewater heeft een overeenkomst financiële dienstverlening met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze overeenkomst houdt ondermeer het volgende in:

- de gemeente houdt een rekening-courant rekening aan bij de BNG;
- de gemeente mag tot een bedrag van € 1,3 miljoen 'rood staan' danwel kasgeld aantrekken;
- de gemeente verplicht zich om het betalingsverkeer in overwegende mate via zijn rekening bij de BNG te doen verzorgen;
- de bank rekent voor kredietverlening in het kader van de overeenkomst geen kosten of provisies.

Bij de BNG heeft de gemeente één hoofdrekening en een nevenrekening voor de legesontvangsten met een geconsolideerd saldo. De rekening bij de Rabobank is met name voor kasstortingen van legesopbrengsten en bruggelden en voor kasopnames. Daarnaast was er bij de Rabobank een Bedrijfspaarrekening waarop gelden werden uitgezet. Vanwege het schatkistbankieren kan dit niet meer.

b. Wet Houdbare OverheidsFinanciën (Hof)

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare OverheidsFinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. In het bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de medeoverheden is een financieel akkoord bereikt waarbij de ambitie en de tekortnorm voor de medeoverheden voor de jaren 2014 tot en met 2017 zijn vastgesteld.

c. Schatkistbankieren (SKB)

In het begrotingstekort 2013 is afgesproken dat gemeenten, provincies en waterschappen met ingang van 1-1-2014 verplicht zijn hun beleggingen bij het Rijk onder te brengen. Hierdoor wordt bereikt dat de Nederlandse staat minder geld hoeft te lenen op de financiële markten en dat de staatsschuld zal dalen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rente die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaan.

Contracten en beleggingen die zijn aangegaan voor 18.00 uur op 4 juni 2012 worden nog geëerbiedigd. Zodra de looptijd van die beleggingen is verstreken, vallen de middelen in de schatkist.

Eventuele tegoeden van andere bankrekeningen boven een bedrag van € 250.000,- moeten elke dag overgeboekt worden naar de bankrekening bij de BNG. Aan het eind van elke middag wordt het saldo van de bankrekening automatisch overgezet naar de werkrekening en die wordt dan automatisch tegengeboekt ten gunste van de rekening bij het ministerie.

Daarnaast moet elke morgen bekeken worden hoeveel geld er nodig is die dag. Het benodigde bedrag moet handmatig worden belast op de werkrekening ten gunste van de bankrekening. Door de belasting van de werkrekening vindt een automatische tegenboeking plaats ten laste van de rekening bij het ministerie.

De BNG noemt het SchatKistBeleggen omdat het eenrichtingsverkeer is. De overtollige middelen moeten worden gestald (belegd) maar er mag niet rood gestaan worden en er kan ook geen geld geleend worden.

3. Ontwikkelingen

Rentevisie

Naast de liquiditeitsprognose is het bij de bepaling van de invulling van de financieringsbehoefte noodzakelijk om een visie te hebben op de renteontwikkelingen. Omdat de korte rente in de regel lager is dan de lange rente, is het in beginsel aantrekkelijk om kort geld te lenen.

Korte financiering dient echter slechts om tijdelijke liquiditeitstekorten voor de financiering van lopende uitgaven op te vangen, met als maximum de kasgeldlimiet. Voor structurele liquiditeitstekorten is de gemeente aangewezen op structurele financiering door middel van langlopende geldleningen.

Korte termijn:

Door het lage inflatiecijfer in de EU gecombineerd met de matige economische groei, is de verwachting dat het relatief lage renteniveau geruime tijd kan aanhouden.

Lange termijn:

De boekwaarde van de materiële vaste activa (boekwaarde investeringen geraamd per 31 december 2015) waarde € 12.661.411,-, wordt voor € 6.279.435,- gedekt door de reserves en voorzieningen. Daarnaast zijn er ter dekking twee geldleningen van totaal € 6.000.000,- aangetrokken waarvan per 1 januari 2016 € 600.000,- is afgelost.

Voor de toevoeging van rente aan de reserves wordt het rentepercentage bepaald door het volgen van de markt. De raad heeft besloten om met ingang van 2013 geen rente meer toe te voegen aan de reserves. Wel wordt nog voor de kapitaallasten van de investeringen (met ingang van 2012) uitgegaan van een rentepercentage van 5%.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt als een percentage van het begrotingstotaal in een Uitvoeringsregeling vastgesteld. Deze limiet is het maximum bedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken. Voor gemeenten is dit percentage 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimumbedrag van € 300.000,- (artikel 3 lid 2 van de Wet Fido). Voor Oudewater komt de kasgeldlimiet in 2016 uit op € 1.956.000,-. De provincie verplicht de gemeente tot het nemen van maatregelen wanneer de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden. Dit is het geval als de kortlopende schulden de kortlopende middelen in drie achtereenvolgende kwartalen met meer dan de kasgeldlimiet overtreffen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het consolideren van de korte schuld (aantrekken van langlopende geldleningen) en/of het beperken van het aangaan van korte schuld.

Grondslag	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019
Begroting omvang (exclusief mutaties reserves)	€ 23.008	20.238	20.295	20.411
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
- in bedrag	€ 1.956	1.720	1.725	1.735

(bedragen * 1.000)

5. Renterisiconorm

Renterisico ontstaat als de te betalen rente aan herziening toe is, bijvoorbeeld bij herfinanciering of bij afloop van een rentevaste periode. Er kan dan sprake zijn van een hogere rentevergoeding. De Wet Fido schrijft een berekening van de zogenaamde renterisiconorm voor. Dit is het gedeelte van de totale vaste schuld, waarvan in een bepaald jaar een rentaanpassing of herfinanciering mag plaatsvinden.

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen/aangetrokken vaste schuld en rente herziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal (lasten) mogen bedragen. Dit percentage wordt bij ministeriële beschikking bepaald.

Grondslag	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Begroting omvang (exclusief mutaties reserves)	€ 23.008	€ 20.238	€ 20.295	€ 20.411
Toegestane renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	€ 4.602	€ 4.048	€ 4.059	€ 4.082
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Renterisico				
- Renteherziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- Aflossing	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegestane renterisiconorm	€ 4.602	€ 4.048	€ 4.059	€ 4.082
- Begroot renterisico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderschrijding renterisiconorm	€ 4.602	€ 4.048	€ 4.059	€ 4.082
Overschrijding renterisiconorm	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

(bedragen * 1.000)

6. Financieringsbehoefte

De financieringspositie heeft betrekking op de financiering van de organisatie voor de lange termijn. De financieringsstructuur wordt hierbij bepaald door de verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen versus de waarde van de investeringen. Zodra de financieringsmiddelen (de reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager is dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, is dit een teken dat de gemeente een vaste geldlening moet gaan aantrekken.

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt een schatting gemaakt van het verwachte liquiditeitsverloop. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen.

Door de administrateur wordt wekelijks de liquiditeitspositie bepaald, waardoor snel ingespeeld kan worden op de financieringsbehoefte van de gemeente.

De liquiditeitsraming per 1 juli 2014 geeft de volgende financieringsposities:

1-1-2015	€ 284.000,- nadelig
1-1-2016	€ 2.032.000,- voordelig
1-1-2017	€ 791.000,- voordelig

Een liquiditeitstekort kan gedekt worden met kasgeld (kasgeldlimiet = € 1.956.000,-). Gezien de ramingen betekent dit dat er voorlopig geen verdere geldleningen nodig zijn.

7. Leningenportefeuille

In 2011 heeft de gemeente een lening van € 4.000.000,- aangetrokken en in 2012 is er een lening aangetrokken van € 2.000.000,-. Op deze leningen is per 1 januari 2016 € 600.000,- afgelost. Jaarlijks wordt er € 200.000,- afgelost op deze leningen. Om snel te kunnen reageren in de markt voor het aantrekken van leningen, heeft het college op 4 november 2014 besloten dit te mandateren aan de Teammanager Financiën van de gemeente Woerden.

Categorie	2016	2017	2018	2019
Beginstand leningenportefeuille	€ 5.400	€ 5.200	€ 5.000	€ 4.800
Aflossing (lopende lening)	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
Bijlenen	€ -	€ -	€ -	€ -
Eindstand leningenportefeuille	€ 5.200	€ 5.000	€ 4.800	€ 4.600

(bedragen * 1.000)

Paragraaf 6 Kapitaalgoederen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen:

- integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair)
- riolering
- baggeren
- sportvelden
- begraafplaatsen
- gebouwen.

Belang voor de raad

Met deze paragraaf krijgt de raad de mogelijkheid kaders te stellen voor het onderhoud van de materiële vaste activa (bijv. gebouwen, wegen, enz.). De totale omvang van de materiële vaste activa bedraagt per 1 januari 2016 € 12.26.685,--.

De onderverdeling daarvan is als volgt:

	Nut	Begroting 2016
<i>A. Materiële vaste activa</i>		
Bedrijfsgebouw	Economisch	€ 11.748.955
Grond, weg en waterbouwkundige werken	Maatschappelijk	€ 560.485
Machines, apparaten en installaties	Economisch	€ 127.737
Huishoudelijk afval	Economisch	€ 37.317
Vervoermiddelen	Economisch	€ 117.809
Overige materiële vaste activa	Economisch	€ 69.107
<i>Subtotaal A Materiële vaste activa</i>		€ 12.661.411
<i>B. Financiële vaste activa</i>		
Deelnemingen		€ 71.534
Verstreckte geldleningen		€ 872.611
<i>Subtotaal B: Financiële vaste activa</i>		€ 944.145
<i>C. Vlottende activa</i>		€ 1.078.871-
Totaal activa		€ 12.526.685

Voor de vlottende activa is in principe uitgegaan van de herziene exploitatieopzet per 1 januari 2015. Hierbij geldt het saldo naar de stand per 1 januari 2015, waarbij voor het verloop in 2015 gekeken is naar de werkelijke uitgaven per 1 juli 2015 en de te verwachten mutaties tot 31 december 2015. Voor het verloop in 2016 is eveneens uitgegaan van de herziene exploitatieopzet per 1 januari 2015.

Gezien alleen de omvang van de activa, gevoegd bij de activa die reeds zijn afgeschreven (voor een deel ook in één keer) maar wel in gebruik zijn, is duidelijk dat ook de budgettaire consequenties van het onderhoud aanzienlijk zijn.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Oudewater gewerkt met beheerplannen, waarin gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming wordt gemaakt van de kosten. Daarin worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie)
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via voorziening)
- vervangingen / renovatie (dekking kosten via kapitaalkrediet)

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

Voorzieningen

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de kosten via de exploitatie dan wel via een te vormen voorziening. In principe geldt dat het werken met voorzieningen de uitzondering moet blijven, immers in principe behoren onderhoudsuitgaven binnen de exploitatie te worden opgevangen. Alleen als het verloop van de uitgaven over de jaren zo schommelt dat dit de financiële positie van de gemeente verstoort, kan gewerkt gaan worden met een voorziening.

In het algemeen zal dat alleen dan het geval zijn als sprake is van een beperkt aantal grotere objecten, waardoor het uitgavenniveau per jaar sterk kan variëren.

Als sprake is van een groot aantal (deel)objecten kan het onderhoudsbudget normaliter daarover jaarlijks in redelijk gelijke delen worden verdeeld.

Hoofd- en subonderwerp		Begroting 2016
<i>A. Integrale openbare ruimte</i>		
	Verharding (wegen), straatreiniging	€ 433.000
	Groen	€ -
	Overig meubilair	€ -
	Beschoeiing	€ -
	Civiele kunstwerken	€ 111.733
	Afvalbakken	€ -
	Riolering	€ -
<i>Subtotaal A Integrale openbare ruimte</i>		€ 544.733
<i>B. Riolering</i>		€ 722.092
<i>C. Baggeren</i>		€ 49.200
<i>D. Sportvelden</i>		€ -
<i>E. Begraafplaatsen</i>		€ -
<i>F. Gebouwen</i>		
	Gemeentelijk vastgoed	€ 77.603
	Onderwijsgebouwen	€ -
<i>Subtotaal F Gebouwen</i>		€ 77.603
Totaal onderhoud/investeringsniveau		€1.393.628

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Momenteel zijn er de volgende beheerplannen:

Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) 2012-2016

Baggerplan 2012-2021

Wegbeheersplan 2012-2015

Meerjaren onderhoud planning gemeentelijke gebouwen (MOP) 2012-2022

Civieltechnische Kunstwerken 2014-2023

Nota Openbare Speelruimte 2013

Riolering

Uw raad heeft op 24 mei 2012 het nieuwe uitgebreid Gemeentelijke Rioleringsplan (vGRP) voor de periode 2012-2016 vastgesteld. Tevens is toen ingestemd met het niet meer activeren van de investeringen en de restant boekwaardes investeringen riolering ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering (ideealcomplex). De gevolgen hiervan zijn betrokken bij de brede rioolheffing. In 2016 dient er een nieuw vGRP te worden vastgesteld en wel voor de periode 2017 tot 2020.

Het saldo van de voorziening onderhoud riolerings wordt geraamd op € 1.328.151,-- per 1 januari 2016.

Baggeren

Op 24 mei 2012 is het Baggerplan 2012-2021 vastgesteld voor het baggeren van de bij de gemeente in beheer zijnde oppervlaktewateren. Naar aanleiding van het nieuwe baggerplan wordt met ingang van 2013 € 75.200,-- toegevoegd aan de voorziening baggerwerken en is ook besloten € 39.000,-- voor het baggeren ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering. Hiermee is rekening gehouden in het vGRP 2012-2016. Ook in het nieuw op te stellen vGRP dient hiermee rekening te worden gehouden. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om met ingang van 2017 jaarlijks € 67.700,-- toe te voegen aan deze voorziening.

Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat een bepaald deel van de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan meegenomen zijn in de tariefberekening van de rioolheffing. Het baggerplan wordt in 2016 herijkt voor de periode 2017-2026. Deze herijking vindt elke vijf jaar plaats.

Het saldo van de voorziening baggerwerken is op 1 januari 2016 € 76.421,--.

Wegen

Het wegbeheersplan is door de raad op 26 mei 2011 vastgesteld en geldt voor de jaren 2012 tot 2015. In dit plan is geen rekening gehouden met de volgende onderdelen:

- Revitalisering bedrijventerrein Tappersheul
- Structurele verbeteringsmaatregelen Noord en Zuid Linschoterzandweg
- Herinrichting binnenstad

In dit beheerplan wordt eveneens geen rekening gehouden met eventuele reconstructies (zoals de drie hierboven genoemde wegen/gebieden). Hier zal een afzonderlijk krediet voor gevoteerd moeten worden, wat ten laste van bijvoorbeeld de algemene reserve gebracht moet worden, dan wel moet worden afgeschreven. Ten einde het achterstallig onderhoud in te lopen heeft de raad op 26 mei 2011 besloten om een bedrag van € 500.000,-- te onttrekken aan de algemene reserve en dit toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen. Daarnaast heeft de raad besloten om met ingang van 2012 jaarlijks € 432.532,-- toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen. Ook heeft de raad op 4 juli 2013 besloten om vanuit de algemene reserve € 376.429,-- vanuit de grondexploitatie toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen, teneinde de geprognostiseerde noodzakelijke verhoging van het benodigde budget voor wegenonderhoud (wegbeheerplan 2011-2015) op te vangen. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de toevoeging aan deze voorziening te verlagen met € 43.500,-- tot € 389.032,--. In 2016 dient er een nieuw wegbeheersplan te worden vastgesteld en wel voor de periode 2016 tot 2020.

Het saldo van de voorziening onderhoud wegen wordt per 1 januari 2016 op € 210.996,-- geraamd.

Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

Het beleid is er op gericht om gemeentelijke gebouwen, die vanwege hun functie niet noodzakelijk eigendom dienen te zijn van de gemeente, indien mogelijk te verkopen. Voorbeelden hiervan zijn de verkoop van het pand Kapellestraat 2 in 2008, de berging bij het sportpark Markveld in 2011 en het Verenigingsgebouw aan de Kapellestraat in 2013.

Steeds is geprobeerd het meerjarenonderhoudsprogramma goedkoper uit te voeren, door het voeren van scherpe onderhandelingen met uitvoerders en door daar waar dit verantwoord blijkt, werkzaamheden nog enigszins uit te stellen. Daarnaast zijn sommige gebouwen in de praktijk slechts in zeer geringe mate onderhouden, omdat als gevolg van latere besluitvorming de verwachting ontstond dat ze gesloopt of verkocht zouden worden. Adviesbureau Martin de Bie heeft een meerjaren onderhoudsplan (MOP) met bijbehorende meerjarenbegroting gemeentelijke gebouwen 2012 tot 2022 opgesteld. De aangegeven bedragen voor planmatig onderhoud zijn voor het eerst in de begroting 2014 verwerkt evenals de hierbij horende storting in de voorziening onderhoud gebouwen. Hierbij is rekening gehouden met de door de raad bij de vaststelling van de begroting 2013 gehanteerde korting van in totaal € 15.000,--.

Door de overgang van de ambtenaren per 1 januari 2015 naar de gemeente Woerden staat een deel van het stadskantoor momenteel leeg. Inmiddels zijn er 2 huurders gevonden, namelijk Welzijn Oudewater en de Politie. Momenteel vinden enkele aanpassingen plaats. Zodra dit is afgerond zullen de beide huurders hun intrek nemen in het stadskantoor.

Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het accommodatiebeleid. Zodra dit is afgerond kan bekeken worden wat hiervan de gevolgen zijn voor het gemeentelijk vastgoed.

Daarnaast wordt in de raad van september 2015 een voorstel aan de raad gedaan voor renovatie van de brandweerkazerne.

Het saldo van de voorziening onderhoud gebouwen wordt geraamd op 1 januari 2016 op € 740.425,--.

Onderwijsgebouwen

In deze reserve werd tot en met 2014 jaarlijks een bedrag gestort voor groot onderhoud aan de basisscholen en de uitbreiding van het onderwijsleerpakket bij uitbreiding van het aantal groepen. Door een wetswijziging vervalt per 1 januari 2015 de gemeentelijke zorgplicht voor het groot onderhoud van de basisscholen. De gelden die de gemeente voorheen via de Algemene Uitkering ontving, zijn met ingang van 1 januari 2015 uit het gemeentefonds gehaald en worden met ingang van die datum rechtstreeks aan de schoolbesturen uitgekeerd. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 ook geen toevoeging aan deze reserve meer plaatsvindt. Onderzocht dient te worden of de schoolbesturen nog recht hebben op het door de gemeente gereserveerde bedrag.

Het saldo van de reserve investeringen basisscholen bedraagt per 1 januari 2016 € 187.414,--.

Civieltechnische kunstwerken

Op 26 juni 2012 hebben wij besloten om de jaarlijkse storting in de voorziening civiele kunstwerken met ingang van 2013 te verhogen met € 74.000,-- waardoor de jaarlijkse storting thans € 114.000,-- bedraagt. Op 27 juni 2012 is aan u een raadsinformatiebrief gezonden over het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjarenonderhoudsprogramma Civieltechnische kunstwerken 2014 tot 2023 vastgesteld. Uit dit programma blijkt dat de toevoeging aan deze voorziening ongewijzigd blijft. In de toevoeging is thans ook rekening gehouden met de Hoenkoopse brug en de Romeijnbrug. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de toevoeging aan deze voorziening met ingang van 2018 te verlagen met € 11.000,--, wat betekent dat met ingang van 2018 er € 63.000,-- wordt toegevoegd. Bij de herijking van het onderhoudsprogramma voor de civieltechnische kunstwerken in 2014 bleek dat de jaarlijkse storting in de voorziening verhoogd moest worden van € 114.000 naar € 120.000. Geadviseerd en besloten is de oorspronkelijke storting van € 114.000 te handhaven. Met de verlaging van € 11.000 vanaf 2018 wordt de jaarlijkse storting feitelijk met € 18.000 verlaagd.

Het saldo van de voorziening civiele kunstwerken wordt geraamd per 1 januari 2016 op € 152.487,--.

Speelruimten

Met betrekking tot de speelterreinen en toestellen heeft er inmiddels een inventarisatie door Repcon plaatsgevonden. Uitwerking hiervan heeft geleid tot de nota Openbare Speelruimte 2013, welke door de raad op 3 oktober 2013 is vastgesteld. Hierin is ook gekeken naar de leeftijdsopbouw van de bevolking van Oudewater rond de verschillende speelterreinen. Hierin is het financiële uitgangspunt geweest dat volstaan kan worden met de toevoeging van € 20.000,- aan de reserve investeringen speeltoestellen en € 6.000,- voor het onderhoud.

Het saldo van de reserve investeringen speeltoestellen wordt per 1 januari 2016 op € 90.002,- geraamd.

Paragraaf 7 Grondbeleid

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het doel is om duidelijk te krijgen in hoeverre de gemeente Oudewater grondbeleid heeft en hoe wordt omgegaan met besluitvorming. Tevens wordt duidelijk welke projecten/complexen er lopen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Sinds de invoering van het dualisme is het (ongeschreven) beleid dat alle besluiten van aan- en verkopen door het college genomen worden (zoals ook de aankoop van gronden voor de groenzone in De Noort Syde II). De Raad wordt hiervan in kennis gesteld in de Begroting, bij de Voorjaars- of Najaarsverantwoording of in de Jaarrekening. Tevens wordt de jaarlijkse Herziening door het college vastgesteld en vertrouwelijk ter inzage gelegd voor de raad.

Vanwege het mogelijke complex Tappersheul III is dit beleid nog eens bezien en is besloten dit zo te laten. Dit is nu beschreven in de Paragraaf grondbeleid en indien nodig wordt dit opgenomen in de Verordening 212 en de Budgethoudersregeling.

Alle aan- en verkopen zijn aan het college vanwege het dualisme, hier is geen financiële of oppervlakte grens aan. Bij politiek gevoelige zaken wordt besluitvorming aan de raad voorgelegd. Als bijvoorbeeld de raad heeft besloten om te komen tot een nieuw complex, onder andere op basis van een daarbij horende haalbaarheidsberekening, dan zijn daarna alle besluiten (ook de aankoop) aan het college.

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat Oudewater in het Groene Hart ligt en niet buiten de rode contour mag bouwen.

Thans wordt onderzocht of op basis van de in ontwikkeling zijnde provinciale structuurvisie het mogelijk is om grond buiten de rode contour te verwerven ten behoeve van woningbouw en industrie. Ook wordt onderzocht of de gemeentelijke kosten die samenhangen met het faciliteren van projectontwikkelaars etc. op gronden die niet eigendom zijn van de gemeente zoveel mogelijk te verhalen.

De planning van het Woningbouwprogramma (WBP) is o.a. afhankelijk van de ontwikkeling van het Scholenplan, Westerwal, het Volkshuisvestingsplan en het huisvestingsbeleid.

De werkgroep Grondexploitatie onder leiding van de gemeentesecretaris begint in principe eind van elk jaar met de voorbereidingen welke moeten leiden tot een herziening van de exploitatieopzet per 1 januari van het volgende jaar. Met ingang van 1 januari 2015 is er geen indexering op kosten en opbrengsten en wordt er 0% rente op het saldo van de boekwaarde toegevoegd.

Verkooprijzen

* *Woningbouwgrond*

Verkoop vindt plaats op basis van het WPB met prijzen vanuit het complex voor de grondexploitatie De Noort Syde II (DNS II).

* *Grond voor gestapelde bouw*

De uitgangspunten voor verkooprijzen van gestapelde bouw zijn vastgesteld in het besluit van het college van 30-3-2010:

- gestapelde bouw (2 woonlagen) en niet bouwrijp = verkoopprijs + 50%;
- niet gestapelde bouw en niet bouwrijp = verkoopprijs +/- 25%;
- gestapelde bouw (3 woonlagen) en bouwrijp = verkoopprijs + 150%;
- gestapelde bouw (2 woonlagen) en bouwrijp = verkoopprijs + 75%.

De verkoopprijs wordt bepaald aan de hand van wat voor type woning(en) het betreft: goedkoop, middel of duur (bijv. 2° kap of vrije kavel).

* *Openbare grond*

Soms wordt grond verkocht die als openbare grond gebruikt gaat worden. In de Herziening 1-1-2013 is besloten geen indexering meer toe te passen waardoor de prijs vaststaat op € 50,-/m².

* *Industriegrond*

Soms wordt grond voor industrie verkocht. De prijs is € 240,- per m² en er wordt geen indexering meer op toegepast. Als de grond in een lopend complex ligt, dan wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie en anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de algemene reserve. Met de mogelijke ontwikkeling van Tappersheul III wordt een nieuwe prijs voor industriegrond vastgesteld. Deze prijs is afhankelijk van de exploitatieberekening (minimale m² prijs) en de marktwaarde.

* *Snippergroen*

De beleidslijn is dat verkoop van (snipper)groenstroken aan het college is. De prijs is € 185,- per m² en er wordt geen indexering meer op toegepast. Als de grond in een lopend complex ligt, dan wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie en anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de algemene reserve.

* *Verhuur gronden*

In 1995 is gestart om het aantal verhuurde strookjes grond terug te dringen. Het was de bedoeling al deze verhuurde stukjes grond te verkopen en als niet verkocht kon worden (door kabels etc.) om dan de huurprijs aan te passen. Inmiddels zijn de meeste strookjes grond bij particulieren woningen verkocht of is de huur aangepast. Uitgangspunt van huuraanpassing was dat huur minimaal € 22,69 (administratiekosten) en € 1,36 per m² moest bedragen. Inning wordt gedaan door Financiën en wijzigingen worden verzorgd door Vastgoed.

3. Uitgangspunten voor grondexploitaties

Verkoopcriteria

Er worden (naast verkopen aan particulieren) alleen nog gronden aan de Woningbouwvereniging Oudewater (WBVO) of aannemers verkocht via de ABC-constructie en daarbij de voorwaarde dat de grond voor dezelfde m² prijs doorverkocht wordt aan de uiteindelijke kopers. De aangeboden koopovereenkomsten hebben een geldigheidsduur van 3 maanden.

* *Industriegrond*

In het kader van de mogelijke ontwikkeling van Tappersheul III wordt beleid geformuleerd met betrekking tot de aan- en verkoop van gronden plus de daarbij behorende prijzen.

* *Woningbouw*

Verkoop vindt plaats op basis van het woningbouwprogramma met prijzen vanuit de grondexploitatie Noort Syde II.

4. Toelichting per exploitatiegebied

Complex De Noort Syde II

Van het bruto oppervlak van 21.9 ha. is 5.2 ha. uitgeefbaar gebied en 10 ha groenzone. Uit de Herziening 1-1-2015 blijkt dat er nog 7.639 m² grond verkocht moest worden. De herziening gaat vooralsnog uit van een sluitende exploitatieopzet. Hierbij is er vanuit gegaan dat het complex per eind 2016 wordt afgesloten. De uitgaven en inkomsten zijn verder gefaseerd vanwege de recessie en de einddatum is nu 31-12-2016.

Het Woningbouwprogramma (laatst geactualiseerd in 2011) geeft samen met de Herziening 1-1-2015 een fasering van de helft van de grondopbrengst in 2015 en de andere helft in 2016:

- 2015	1 kavel (Kardeel 22)	koopovereenkomst getekend
- 2015/2016	7 kavels (Kardeel 4+6+8+10+12+14+16)	optie verleend
- 2016	1 kavel (Kardeel 20)	?
- 2016	30 x Manilla/Sisal (30 'goedkoop' gestapelde woningen)	?

Per 1-1-2015 zijn de kavelprijzen, gebaseerd op voor goedkoop € 253,- per m² en voor vrije kavels/2[^]kap € 400,- per m², zonder indexering.

Risicovoorzieningen

De reservering voor risico's in DNS II is om eventueel meer mogelijk te maken voor starters danwel om het risico bij verkopen vanwege de huidige economische situatie mee op te vangen. In de Herziening 1-1-2015 is de reservering opgesplitst in een reservering van € 150.000,-- voor toevoeging aan SVN (voor startersleningen) en een reservering van € 129.613,-- voor ontwikkelingen in de markt (aanpassing van de m² prijs). Het complex sluit met een saldo van € 0,-- omdat meevallers/vrijval als reservering of als bijdrage aan de Algemene Reserve worden geraamd.

GRONDEXPLOITATIE COMPLEX 12: DE NOORT SYDE II

Omschrijving	Rekening in 2014	Begroot in 2015	Begroot in 2016	Begroot in 2017
Grondverwerving	0	0	0	0
Bodemonderzoek/sanering/sloopkosten	0	0	0	0
Bouw- en woonrijp maken (inclusief diverse)	260.008	424.931	422.200	0
Groenvoorzieningen	21.799	0	0	0
Openbare verlichting/Brandkranen	2.961	65.078	65.078	0
Planstructuren, algemeen	398	58.520	58.520	0
Planstructuren, groenzone	0	12.500	12.500	0
Planstructuren, deelgebied 9	0	52.434	52.434	0
Rente (kapitaallasten)	0	0	0	0
Planschade	0	0	0	0
Planontwikkelingskosten	11.772	110.677	110.677	0
Bijdrage aan AR	0	250.000	1.663.704	0
Reservering voor risico daling grondopbrengst	0	0	129.613	0
Reservering voor toevoeging saldo SVN	0	0	150.000	0
Totaal (a)	296.938	974.140	2.664.726	0
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Totaal (b)	0	0	0	0
Goedkoop huur- en koopwoningen	348.381	604.455	604.455	0
Middel koopwoningen	0	0	0	0
Duur koopwoningen	0	0	0	0
Vrije kavels	436.205	981.400	981.400	0
Overige opbrengsten (incl. water)	0	0	0	0
Totaal (c)	784.586	1.585.855	1.585.855	0
Totaal (a-b-c)	-487.648	-611.715	1.078.871	0
Cumulatief saldo 31 december	-467.156	-1.078.871	0	0

De cijfers zijn gebaseerd op de Rekening 2014 en de Herziening 1-1-2015.

De kosten groenvoorzieningen zijn met ingang van 2015 opgenomen in bouw- en woonrijpmaken.

De einddatum is 31-12-2016, in afwachting van de actualisering van het Woningbouwprogramma.

De uitgaven en inkomsten staan voor de helft in 2015 en voor de helft in 2016 geraamd.

De restant bijdrage aan de Algemene Reserve staat op de voorlopige einddatum 31-12-2016.

Deel D: Bijlagen

Financiële begroting

Recapitulatie begroting

In onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Programmabegroting 2016 (totalen)

Programma		2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	6.547.160	6.130.409	6.118.427	6.104.169	6.164.265	6.164.265
	Baten	-1.543.617	-1.605.713	-1.561.148	-1.573.130	-1.625.017	-1.625.017
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal		5.003.543	4.524.696	4.557.279	4.531.039	4.539.248	4.539.248
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	Lasten	6.310.204	4.418.105	4.421.405	4.467.511	4.565.566	4.565.566
	Baten	-3.754.529	-3.178.613	-3.197.691	-3.257.075	-3.357.408	-3.357.408
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal		2.555.675	1.239.492	1.223.714	1.210.436	1.208.158	1.208.158
3. Sociaal domein	Lasten	7.152.258	6.879.413	6.562.878	6.479.381	6.440.520	6.440.520
	Baten	-1.346.274	-1.354.973	-1.345.326	-1.343.483	-1.340.996	-1.340.996
3. Sociaal domein - Totaal		5.805.984	5.524.440	5.217.552	5.135.898	5.099.524	5.099.524
4. Cultuur, economie en milieu	Lasten	907.472	678.169	646.257	646.327	647.080	647.080
	Baten	-92.319	-99.291	-93.391	-94.525	-96.400	-96.400
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal		815.153	578.878	552.866	551.802	550.680	550.680
5. Sport en Onderwijs	Lasten	1.420.375	1.401.317	1.400.596	1.400.801	1.398.298	1.398.298
	Baten	-111.070	-101.735	-69.825	-69.825	-69.825	-69.825
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.309.305	1.299.582	1.330.771	1.330.976	1.328.473	1.328.473
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Lasten	1.624.644	1.403.733	711.060	706.903	711.764	711.764
	Baten	-1.228.363	-2.681.531	-311.642	-311.905	-303.117	-303.117
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		396.281	-1.277.798	399.418	394.998	408.647	408.647
7. Algemene inkomsten	Lasten	271.433	341.153	333.323	469.793	463.063	463.063
	Baten	-13.992.444	-14.014.147	-13.692.113	-13.595.061	-13.622.154	-13.622.154
7. Algemene inkomsten - Totaal		-13.721.011	-13.672.994	-13.358.790	-13.125.268	-13.159.091	-13.159.091
8. Mutatie reserves	Lasten	222.300	1.755.304	44.200	20.000	20.000	20.000
	Baten	-2.387.230	-109.427	-13.079	-16.579	-38.079	-38.079
8. Mutatie reserves - Totaal		-2.164.930	1.645.877	31.121	3.421	-18.079	-18.079
Totaal over alle programma's		0	-137.827	-46.069	33.302	-42.440	-42.440

Saldo van de baten en lasten per programma-onderdeel

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Omschrijving			2015	2016	2017	2018	2019
001	Bestuursorganen	Lasten	892.885	474.923	445.423	429.423	429.423
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders		4.528.007	4.522.277	4.532.827	4.537.278	4.580.510
003	Burgerzaken		343.606	335.325	352.613	357.474	374.908
004	Baten en lasten secretarieleges burgerzaken		43.400	61.900	61.900	61.900	61.900
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)		88.619	80.172	80.172	80.172	80.172
120	Brandweer en rampenbestrijding		583.977	587.527	577.207	569.637	569.067
140	Openbare orde en veiligheid		66.666	68.285	68.285	68.285	68.285
Lasten - Totaal			6.547.160	6.130.409	6.118.427	6.104.169	6.164.265
001	Bestuursorganen	Baten	-2.050	-7.050	-7.050	-7.050	-7.050
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders		-	-	-	-	-
004	Baten en lasten secretarieleges burgerzaken		1.371.407	1.438.426	1.393.367	1.404.846	1.456.223
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)		-150.500	-150.987	-151.481	-151.984	-152.494
140	Openbare orde en veiligheid		-250	-250	-250	-250	-250
140	Openbare orde en veiligheid		-19.410	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Baten - Totaal			-	-	-	-	-
			1.543.617	1.605.713	1.561.148	1.573.130	1.625.017
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal			5.003.543	4.524.696	4.557.279	4.531.039	4.539.248

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Omschrijving			2015	2016	2017	2018	2019
210	Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	Lasten	3.116.845	1.544.408	1.531.813	1.501.056	1.535.780
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning		459.435	170.670	139.545	168.683	192.307
550	Natuurbescherming		49.410	7.110	7.110	7.110	7.110
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie		305.456	264.761	259.761	259.761	259.761
580	Overige recreatieve voorzieningen		61.554	13.354	13.354	13.354	13.354
721	Afvalverwijdering en -verwerking		733.162	738.548	740.639	732.224	720.213
722	Riolering		648.325	685.397	688.516	691.681	694.894
724	Lijkbezorging		10.017	8.857	8.387	11.812	8.387
726	Baten rioolheffing		926.000	985.000	1.032.280	1.081.830	1.133.760
Lasten - Totaal			6.310.204	4.418.105	4.421.405	4.467.511	4.565.566
210	Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	Baten	-937.418	-587.983	-576.474	-556.802	-591.611
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning		-376.965	-88.200	-64.575	-93.713	-117.337
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie		-7.150	-7.570	-7.570	-7.570	-7.570
580	Overige recreatieve voorzieningen		-43.100	0	0	0	0
721	Afvalverwijdering en -verwerking		-52.086	-61.911	-64.996	-60.311	-52.086
722	Riolering		-648.325	-685.397	-688.516	-691.681	-694.894
724	Lijkbezorging		-10.618	-9.685	-9.215	-12.640	-9.215
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing		-749.867	-749.867	-751.065	-749.528	-747.935
726	Baten rioolheffing		-926.000	-985.000	-1.032.280	-1.081.830	-1.133.760
732	Baten begraafplaatsrechten		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Baten - Totaal			-3.754.529	-3.178.613	-3.197.691	-3.257.075	-3.357.408
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal			2.555.675	1.239.492	1.223.714	1.210.436	1.208.158

3. Sociaal domein

Omschrijving			2015	2016	2017	2018	2019
610	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en -subsidies	Lasten	1.433.095	1.369.620	1.371.620	1.372.620	1.371.620
611	Sociale werkvoorziening		704.427	627.436	590.716	549.465	517.672
614	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid		298.539	327.134	327.134	327.134	327.134
623	Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet		131.440	272.985	278.985	280.985	282.985
661	Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo		435.893	335.893	335.893	335.893	335.893
662	Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo		1.342.161	1.402.938	1.352.544	1.347.852	1.346.932
670	Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd		1.023.651	746.094	513.953	473.660	466.471
671	Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd		31.918	105.856	102.022	101.031	100.856
672	PGB Wmo en Jeugd		282.521	272.521	272.521	272.521	272.521
682	Individuele voorzieningen Natura Jeugd		777.147	775.877	774.431	775.161	775.377
683	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd		334.062	334.062	334.062	334.062	334.062
714	Openbare gezondheidszorg		127.717	127.271	127.271	127.271	127.271
715	Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)		229.687	181.726	181.726	181.726	181.726
Lasten - Totaal			7.152.258	6.879.413	6.562.878	6.479.381	6.440.520
610	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en -subsidies	Baten	-	-	-	-	-
614	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid		1.159.231	1.124.547	1.124.547	1.124.547	1.124.547
623	Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet		-5.000	0	0	0	0
661	Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo		0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
667	Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo		-14.000	-14.014	-12.794	-11.631	-9.305
670	Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd		-130.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
714	Openbare gezondheidszorg		-36.043	-44.412	-35.985	-35.305	-35.144
			-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Baten - Totaal			-	-	-	-	-
			1.346.274	1.354.973	1.345.326	1.343.483	1.340.996
3. Sociaal domein - Totaal			5.805.984	5.524.440	5.217.552	5.135.898	5.099.524

4. Cultuur, economie en milieu

Omschrijving			2015	2016	2017	2018	2019
310	Handel, ambacht en industrie	Lasten	30.875	33.316	33.763	34.217	34.678
510	Openbaar bibliotheekwerk		218.584	193.569	168.569	168.569	168.569
541	Musea		39.014	29.352	21.993	21.609	21.901
650	Kinderdagopvang		38.108	38.108	38.108	38.108	38.108
723	Milieubeheer		580.891	383.824	383.824	383.824	383.824
Lasten - Totaal			907.472	678.169	646.257	646.327	647.080
310	Handel, ambacht en industrie	Baten	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
311	Baten marktgeden		-22.750	-23.888	-25.082	-26.336	-27.653
510	Openbaar bibliotheekwerk		-56.699	-56.699	-56.699	-56.699	-56.699
541	Musea		-9.370	-15.204	-8.110	-7.990	-8.548
723	Milieubeheer		0	0	0	0	0
Baten - Totaal			-92.319	-99.291	-93.391	-94.525	-96.400
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal			815.153	578.878	552.866	551.802	550.680

5. Sport en Onderwijs

Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
420	Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	58.425	58.425	58.425	58.425	58.425
421	Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	634.607	641.727	641.047	640.366	636.961
480	Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	267.420	295.410	294.500	294.500	294.500
482	Volwasseneneducatie	22.325	22.325	22.325	22.325	22.325
530	Sport	305.830	251.044	250.779	250.513	250.247
531	Groene sportvelden en terreinen	131.768	132.386	133.520	134.672	135.840
Lasten - Totaal		1.420.375	1.401.317	1.400.596	1.400.801	1.398.298
420	Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	-1.175	0	0	0	0
480	Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-47.070	-38.910	-7.000	-7.000	-7.000
482	Volwasseneneducatie	-22.325	-22.325	-22.325	-22.325	-22.325
530	Sport	-40.500	-40.500	-40.500	-40.500	-40.500
Baten - Totaal		-111.070	-101.735	-69.825	-69.825	-69.825
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.309.305	1.299.582	1.330.771	1.330.976	1.328.473

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
810	Ruimtelijke ordening	246.075	34.000	34.000	34.000	34.000
821	Stads- en dorpsvernieuwing	10.797	26.268	38.428	31.848	26.098
822	Overige volkshuisvesting	629.616	622.056	638.632	641.055	651.666
830	Bougrondexploitatie	738.156	721.409	0	0	0
Lasten - Totaal		1.624.644	1.403.733	711.060	706.903	711.764
810	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0
821	Stads- en dorpsvernieuwing	-640	-170	-12.330	-5.750	0
822	Overige volkshuisvesting	-224.567	-27.273	-26.302	-29.050	-21.856
823	Bouwvergunningen (Omgevingsvergunningen)	-265.000	-268.975	-273.010	-277.105	-281.261
830	Bougrondexploitatie	-738.156	-2.385.113	0	0	0
Baten - Totaal		-1.228.363	-2.681.531	-311.642	-311.905	-303.117
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		396.281	-1.277.798	399.418	394.998	408.647

7. Algemene inkomsten

Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
911	Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
913	Overige financiële middelen	24.140	23.740	23.340	22.940	22.540
914	Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	178.955	172.675	166.345	160.015	153.685
922	Algemene baten en lasten	-2.662	67.738	66.638	209.838	209.838
930	Uitvoering Wet WOZ	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
940	Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	18.500	24.500	24.500	24.500	24.500
990	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0
Lasten - Totaal		271.433	341.153	333.323	469.793	463.063
913	Overige financiële middelen	-60.000	-45.054	-45.054	-45.054	-45.054
914	Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	-698.376	-687.969	-676.837	-665.678	-654.357
921	Uitkering gemeentefonds	-7.896.046	-8.135.291	-8.030.650	-8.003.796	-8.045.004
923	Integratie-uitkering Sociaal Domein	-3.367.131	-3.103.856	-2.868.000	-2.778.921	-2.745.642
931	Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	-248.000	-252.000	-255.780	-259.615	-263.510
932	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	-1.665.791	-1.721.000	-1.746.815	-1.773.020	-1.799.610
936	Baten toeristenbelasting	-10.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
937	Baten hondenbelasting	-41.500	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000
939	Baten precariobelasting	0	-10.377	-10.377	-10.377	-10.377
940	Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
Baten - Totaal		-	-	-	-	-
7. Algemene inkomsten - Totaal		13.992.444	14.014.147	13.692.113	13.595.061	13.622.154

8. Mutatie reserves

	Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
980	Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 tot en met 9	Lasten	222.300	1.755.304	44.200	20.000	20.000
Lasten - Totaal			222.300	1.755.304	44.200	20.000	20.000
980	Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 tot en met 9	Baten	-	-109.427	-	-	-
			2.387.230		13.079	16.579	38.079
Baten - Totaal			-	-109.427	-	-	-
8. Mutatie reserves - Totaal			-	1.645.877	31.121	3.421	-
			2.164.930				18.079
Geheel - Totaal			0	-137.827	-	33.302	-
					46.069		42.440

Incidentele baten en lasten

Product	Ecl	Progr.	Omschrijving	Res/ voorz.	Bedrag lasten	Bedrag baten
65100101	42107	4	Subsidie Bibliotheek		25.000	
69800404	60000	7	Onttrekking algemene reserve			25.000
65600301	42312	4	Subsidie touwmuseum		2.500	
66625101	42359	3	Huishoudelijke hulp toelage		36.504	
69800404	60000	7	Onttrekking algemene reserve			2.500
65600301	42312	2	Subsidie TIP Oudewater		2.500	
69800402	60000	7	Onttrekking algemene reserve			2.500
66707001	42312	3	Subsidie SCCO De Klepper		57.810	
66707001	42312	3	Subsidie antidiscriminatieloket		1.558	
66707001	42410	3	Subsidie Jeugdwerk St. Jeugdpunt		15.980	
69210101	41002	7	D.U. Huishoudelijke hulp toelage			36.504
69800403	60000	7	Onttrekking algemene reserve			75.348
Totaal					141.852	141.852

Incidentele baten en lasten in meerjarenperspectief

Product	Ecl	Progr.	Omschrijving	Ten laste van	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
					2017		2018		2019	
60030107	33301	1	Luchtfoto's	AR	9.000				9.000	
68220301	33301	1	Verkiezingen	AR			12.500		25.000	
69800401	60000	7	Onttr. algemene reserve			9.000		12.500		34.000
Totaal					9.000	9.000	12.500	12.500	34.000	34.000

EMU-saldo

Emu-saldo: Dit is het begrotingssaldo voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves en voorzieningen.

Algemene gegevens:			
Gemeentenaam:	Gemeente Oudewater		
Gemeentenummer:	0589		
Jaar:	2016		
Omschrijving	2015 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2015, aangevuld met raming resterende periode	2016 x € 1000,- Volgens begroting 2016	2017 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2016
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.165	1.736	77
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	209	231	233
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	322	1.657	1.697
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.000		
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	598	848	
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	683	1.394	1.374

10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten

11 Verkoop van effecten:
; Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)
| Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?

Berekend EMU-saldo

☐ ja	☒ nee	☐ ja	☒ nee	☐ ja	☒ nee
-2.719		3.078		633	

Toevoeging en onttrekking reserves per programma

Toevoeging Reserve	Programma	Programmanr.	Bedrag
Algemene reserve			
	<i>Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>	6	3.163.704
	<i>Algemene inkomsten</i>	7	71.600
750 jaar Oudewater			
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1	
Investerings maatschappelijk nut			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	
Investerings speeltoestellen			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	20.000
	Totaal		3.255.304

Toelichting:

De toevoeging aan de algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

Saldo DNS II op einddatum	Complex DNS II	1.663.704	
Verwachte opbrengst St. Janstraat	Raming Scholenplan	<u>1.500.000</u>	3.163.704
Saldo begroting 2016	Aanbiedingsbrief begroting 2015	<u>71.600</u>	71.600

Onttrekking Reserve	Programma	Programmanr.	Bedrag
Algemene reserve			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	557.800
	<i>Sociaal domein</i>	3	75.348
	<i>Cultuur, economie en milieu</i>	4	27.500
750 jaar Oudewater			
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1	
Investerings speeltoestellen			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	4.079
	Totaal		664.727

Toelichting:

De onttrekking aan de algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

Verlaging subsidie TIP			
Oudewater	Aanbiedingsbrief begroting 2015	2.500	
Groot onderhoud Hoenkoopse brug	Overheveling 2015	355.300	
Oevers Linschoterzandweg	Overheveling 2015	<u>200.000</u>	557.800
Verlaging subsidie SCCO de Klepper	Aanbiedingsbrief begroting 2015	57.810	
Verlaging subsidie Jeugdwerk	Aanbiedingsbrief begroting 2015	15.980	
Verlaging subsidie Antidiscriminatie	Aanbiedingsbrief begroting 2015	<u>1.558</u>	75.348
Verlaging subsidie Bibliotheek	Aanbiedingsbrief begroting 2015	25.000	
Verlaging subsidie Touwmuseum	Aanbiedingsbrief begroting 2015	<u>2.500</u>	27.500

Toevoeging en onttrekking reserves in meerjarenperspectief

Toevoeging Reserve	Programma	Progr.nr.	2017	2018	2019
Algemene reserve					
	<i>Algemene inkomsten</i>	7	24.200		
Bovenwijkse voorz.					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
750 jaar Oudewater					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1			
Maatschappelijk nut					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
Speeltoestellen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	20.000	20.000	20.000
Rente reserves					
	<i>Algemene inkomsten</i>	7			
Totaal			44.200	20.000	20.000

Toelichting:

De toevoeging aan de algemene reserve bestaat uit het volgende onderdeel:

Saldo begroting 2017	Aanbiedingsbrief begroting 2015	24.200
		24.200

Onttrekking Reserve	Programma	Progr.nr.	2017	2018	2019
Algemene reserve					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1	9.000	12.500	34.000
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
Basisscholen					
	<i>Sport en onderwijs</i>	5			
Speeltoestellen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	4.079	4.079	4.079
Totaal			13.079	16.579	38.079

Toelichting:

De onttrekking aan de algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

Actualiseren luchtfoto's	Budget 2017	9.000		
		9.000		
Verkiezingen 2018	Budget 2018		12.500	
			12.500	
Actualiseren luchtfoto's	Budget 2019			9.000
Verkiezingen 2019	Budget 2019			25.000
				34.000

Toevoeging en onttrekking voorzieningen in meerjarenperspectief

Toevoeging	Programma	Progr.nr.	2017	2018	2019
Onderhoud wegen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	389.032	389.032	389.032
Onderhoud rioleringen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	1.032.280	1.081.830	1.133.760
Onderhoud gebouwen					
	<i>Diversen</i>		86.614	86.614	86.614
Wethouderspensioen					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1	7.000	7.000	7.000
Baggerwerken					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	67.700	67.700	67.700
Civiele kunstwerken					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	114.000	103.000	103.000
Totaal			1.696.626	1.735.176	1.787.106

Onttrekking	Programma	Progr.nr.	2017	2018	2019
Onderhoud wegen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	433.000	433.000	433.000
Onderhoud rioleringen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	734.211	728.376	731.589
Onderhoud gebouwen					
	<i>Diversen</i>		81.261	68.005	76.058
Wethouderspensioen					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1			
Baggerwerken					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	25.575	54.713	78.337
Civiele kunstwerken					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	100.224	80.522	115.361
Totaal			1.374.271	1.364.616	1.434.345

Balans

ACTIVA

BALANS

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2016
Vaste Activa		
<i>2. Materiële Vaste Activa:</i>		
- maatschappelijk nut	560.485	536.459
- economisch nut	12.100.926	11.910.301
	12.661.411	12.446.760
<i>3. Financiële Vaste Activa (looptijd >1 jaar):</i>		
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>		
- Deelnemingen	71.534	71.534
- Overige langlopende geldleningen	872.611	864.611
	944.145	936.145
Totaal Vaste Activa	13.605.556	13.382.905
Vlottende activa		
<i>5. Voorraden:</i>	-1.078.871	0
<i>6. Uitzettingen (looptijd <1 jaar):</i>		
- Vorderingen op openbare lichamen		
- Overige vorderingen		
- Overige uitzettingen		
<i>7. Liquide middelen:</i>		
Overschot financieringsmiddelen		1.002.996
Totaal Vlottende Activa	-1.078.871	1.002.996
Totaal Generaal	12.526.685	14.385.901

B A L A N S

PASSIVA

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2016
Vaste Financieringsmiddelen		
<i>11. Eigen vermogen:</i>		
a. Reserves:		
- algemene reserve	1.827.537	4.402.193
- bestemmingsreserves	1.806.460	1.822.381
b. Nog te bestemmen resultaat:		
	3.633.997	6.224.574
<i>12. Vreemd vermogen:</i>		
- voorzieningen	2.645.438	2.908.656
<i>13. Vaste schulden (looptijd >1 jaar)</i>		
- opgenomen onderhandse geldleningen	5.400.000	5.200.000
<i>14. Waarborgsommen</i>	6.000	6.000
	5.406.000	5.206.000
Totaal Vaste Financieringsmiddelen	11.685.435	14.339.230
Vlottende passiva		
<i>15. Netto-vlottende schulden (looptijd <1 jaar):</i>		
- Overige schulden		
<i>16. Overlopende passiva:</i>	55.523	46.671
Tekort financieringsmiddelen	785.727	
Totaal Vlottende Passiva	841.250	46.671
Totaal Generaal	12.526.685	14.385.901

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Gewaarborgde geldleningen	22.350.878	21.064.168
Lease-overeenkomst voor de openbare verlichting	238.000	238.000

Specifieke toelichting op de balans

De balans bij de begroting is een prognose van de financiële positie en de samenstelling daarvan. De daarbij gehanteerde aannames worden hieronder toegelicht. Voor de herkenbaarheid zijn de in de balans opgenomen boekwaarden in deze toelichting vet gedrukt.

2. Materiële vaste activa

De raming van de boekwaarde van de materiële vaste activa ultimo 2015 is gebaseerd op de boekwaarden van de investeringsrubrieken 30, 41, 50, 60 en 70 overeenkomstig de staat van investeringen (€ 12.661.411,--).

Voor de berekening van de boekwaarde ultimo 2016 wordt de boekwaarde ultimo 2015 verminderd met de reguliere afschrijvingen vermindering van per saldo -/- € 214.651,--.

De specificatie van de boekwaarde is als volgt:	<u>ultimo 2015</u>	<u>ultimo 2016</u>
30 Bedrijfsgebouwen, economisch nut	11.748.955	11.629.534
41 Grond, weg en waterbouw, maatschappelijk nut	560.485	536.459
50 Vervoermiddelen	117.809	89.538
60 Machines, apparaten en installaties, economisch nut	127.737	99.811
60 Huishoudelijk afval, economisch nut	37.317	27.994
70 Overige materiële vaste activa, economisch nut	69.107	63.424
	<u>12.661.411</u>	<u>12.446.760</u>

3. Financiële vaste activa

De raming van de boekwaarde van de financiële vaste activa ultimo 2014 is gebaseerd op de boekwaarden van de rubrieken 74 "deelnemingen" en 75 "verstrekke geldleningen" overeenkomstig de staat van investeringen.

De boekwaarde van de deelnemingen bedraagt:	<u>ultimo 2015</u>	<u>ultimo 2016</u>
74 Maatschappelijk kapitaal B.N.G.	69.038	69.038
74 Maatschappelijk kapitaal Vitens	2.496	2.496
	<u>71.534</u>	<u>71.534</u>

De specificatie van de boekwaarde van de door de gemeente verstrekte geldleningen is:

	<u>ultimo 2015</u>	<u>aflossing</u>	<u>ultimo 2016</u>
75 Bouw sporthal	329.123		329.123
75 Nieuwbouw scouting	140.218		140.218
75 Bijdrage stimuleringsfonds SVN	350.000		350.000
75 Achtergestelde lening Vitens	53.269	8.000	45.269
	<u>872.611</u>	<u>8.000</u>	<u>864.611</u>

5. Voorraden

	<u>ultimo 2015</u>	<u>mutaties</u>	<u>ultimo 2016</u>
82 Complex 12, de Noort Syde II	<u>-1.078.871</u>	<u>1.078.871</u>	<u>0</u>

Voor de bepaling van de voorraden is in principe uitgegaan van de Herziening exploitatieopzetten per 1 januari 2015 en de hierin opgenomen gefaseerde lasten en baten voor 2015 en 2016.

Overschot financieringsmiddelen

Van een overschot aan financieringsmiddelen is sprake wanneer het totaal aan financieringsmiddelen groter is dan de boekwaarde van de activa. Het verschil tussen beide is dan het overschot.

11/12 Reserves en voorzieningen

De raming van de boekwaarde van de reserves en voorzieningen ultimo 2015 is gebaseerd op de boekwaarden overeenkomstig de staat van reserves en voorzieningen. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen "eigen vermogen en vreemd vermogen". Voor de berekening van de boekwaarde ultimo 2016 wordt de boekwaarde ultimo 2015 vermeerderd met stortingen en verminderd met de reguliere onttrekkingen en de boekwaarde van de voorgenomen investeringen ten laste van de reserves en voorzieningen.

Saldo algemene reserve ultimo 2015	1.827.537
Toevoeging 2016	1.735.304
Onttrekkingen 2016	-105.348
Onttrekkingen overhevelingen (1)	-555.300
Toevoeging overhevelingen (2)	<u>1.500.000</u>
Saldo ultimo 2016	<u>4.402.193</u>
Saldo bestemmingsreserves ultimo 2015	1.806.460
Toevoeging 2016	20.000
Onttrekkingen 2016	-4.079
Voorgenomen investeringen 2016	<u>0</u>
Saldo ultimo 2016	<u>1.822.381</u>
Saldo voorzieningen ultimo 2015	2.645.438
Toevoeging 2016	1.656.846
Onttrekkingen 2016	-1.393.628
Voorgenomen investeringen 2016	<u>0</u>
Saldo ultimo 2016	<u>2.908.656</u>

15. Overlopende passiva

Saldo overlopende passiva ultimo 2015	55.523
Onttrekkingen 2016	<u>-8.852</u>
Saldo ultimo 2016	<u>46.671</u>

(1) betreft de overhevelingen:	ten laste van reserve / voorziening:	
Groot onderhoud Hoenkoopse brug	algemene reserve	355.300
Oevers Linschoterzandweg	algemene reserve	<u>200.000</u>
		555.300
(2) betreft de overhevelingen:	ten bate van reserve / voorziening:	
Opbrengst St. Janstraat	algemene reserve	1.500.000

Tekort financieringsmiddelen

Van een tekort aan financieringsmiddelen is sprake wanneer het totaal aan financieringsmiddelen kleiner is dan de boekwaarde van de activa. Het verschil tussen beide is dan het tekort.

Berekening Overschot of Tekort financieringsmiddelen

	Ultimo 2015	Ultimo 2016
<i>Vaste financieringsmiddelen</i>		
- eigen vermogen reserves	6.224.574	
- vreemd vermogen voorzieningen	2.908.656	
- langlopende schulden/waarborgsommen	<u>5.206.000</u>	14.339.230
<i>Vlottende passiva</i>		
- overlopende passiva overschotten		46.671
<i>Vaste activa</i>		
- materiële vaste activa	12.446.760	
- financiële vaste activa	<u>936.145</u>	-13.382.905
<i>Vlottende activa</i>		
- voorraden		<u>0</u>
Overschot financieringsmiddelen ultimo 2016		<u>+1.002.996</u>

Reserves en voorzieningen

Nr.	Naam reserve/voorziening	Saldo 01-01-2015	Toevoegingen / Onttrekkingen 2015	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen 2016		Overhevelingen/ Overhevelingen/ Investeringen 2016	Saldo 31-12-2016	
					Rente	Overig			
I. EIGEN VERMOGEN									
<i>a. Algemene reserve:</i>									
1	Algemene reserve (inclusief buffer)	3.110.488	-1.282.951	1.827.537		1.735.304	105.348	944.700	4.402.193
<i>b. Bestemmingsreserves:</i>									
1	Renteloze leningen	469.342		469.342					469.342
2	Bovenwijkse voorzieningen	597.402	-82.600	514.802					514.802
3	Investerings openluchtbad	3		3					3
4	750 jaar Oudewater	10.000	-10.000	0					0
5	Calamiteiten	10.973		10.973					10.973
6	Investerings basisscholen	187.414		187.414					187.414
7	Investerings maatschappelijk nut	390.000		390.000					390.000
8	Investerings speeltoestellen	74.081	15.921	90.002		20.000	4.079		105.923
9	Individueel Loopbaan Budget	41.000		41.000					41.000
10	Sociaal Deelfonds	239.500	-136.576	102.924					102.924
Totaal Reserves		5.130.203	-1.496.206	3.633.997	0	1.755.304	109.427	944.700	6.224.574
II. VREEMD VERMOGEN									
<i>a. Voorzieningen:</i>									
1	Onderhoud wegen	689.964	-478.968	210.996		389.032	433.000		167.028
2	Onderhoud rioleringen	1.145.411	182.740	1.328.151		985.000	722.092		1.591.059
3	Onderhoud gebouwen	708.547	31.878	740.425		86.614	77.603		749.436
4	Wethouderspensioen	39.029	7.000	46.029		7.000			53.029
5	Arbeidskostengerelateerde verpl.	90.929		90.929					90.929
6	Baggerwerken	280.946	-204.525	76.421		75.200	49.200		102.421
7	Civiele kunstwerken	51.655	100.832	152.487		114.000	111.733		154.754
Totaal Voorzieningen		3.006.481	-361.043	2.645.438	0	1.656.846	1.393.628	0	2.908.656
<i>b. Overlopende passiva:</i>									
1	Werkdeel Wet Werk en Bijstand	10.238		10.238					10.238
2	Volwasseneneducatie	3.736		3.736					3.736
3	Onderwijsachterstandenbeleid	12.537	-8.252	4.285					4.285
4	Combinatiefunctionaris	46.116	-8.852	37.264			8.852		28.412
Totaal Overlopende passiva		72.627	-17.104	55.523	0	0	8.852	0	46.671

Aard en reden van reserves, voorzieningen en overlopende passiva

Algemene reserve (AR)

Deze reserve wordt aangewend voor algemene zaken. Het moeten in principe eenmalige zaken zijn en geen vervangingen en terugkerende aangelegenheden. Aan deze reserve wordt ook het saldo van de productenrekening toegevoegd of onttrokken. Daarnaast bestaat de toevoeging uit incidentele opbrengsten, zoals bijvoorbeeld de verkoop van percelen grond, welke niet in de grondexploitatie zijn opgenomen.

Reserve renteloze leningen (RL)

Deze reserve is op advies van de toenmalige accountant gevormd middels een bijdrage uit de inmiddels opgeheven reserve nader aan te wijzen doeleinden.

Het saldo van de reserve is € 469.342,-- . Dit betreft de renteloze lening aan de Stichting Sporthal Oudewater voor € 329.124,-- en de renteloze lening aan de Stichting Scouting Jorisgroep Oudewater van € 140.218,--.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (BV)

De reserve bovenwijkse voorzieningen werd gevoed door de complexen van de grondexploitatie. Ten laste van deze reserve komen kosten van werken die niet kunnen worden toegerekend aan één exploitatiegebied. De reserve wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Herziening grondexploitatie.

Reserve investeringen openluchtbad (IO)

De reserve investeringen openluchtbad was bedoeld om groot onderhoud aan het Statenbad te financieren. Door de raad is op 7 februari 2013 besloten om het saldo van deze reserve aan te wenden voor groot onderhoud in de jaren 2013 en 2014 door Stichting Beheer Zwembad Oudewater (SBZO). Er is nog een restant in deze reserve van € 3,-- dat bij de jaarrekening 2015 aan de AR wordt toegevoegd. Daarna wordt deze reserve opgeheven.

Reserve 750 jaar Oudewater

Deze reserve is met ingang van 2010 in het leven geroepen in verband met het 750 jarig bestaan van Oudewater in 2015. Tot en met 2014 is er jaarlijks € 10.000,-- in deze reserve gestort, ten laste van de algemene reserve. In 2013 is er € 20.000,-- onttrokken aan deze reserve en in de jaren 2014 en 2015 elk jaar € 10.000,--. Dit betekent dat deze reserve bij de jaarrekening 2015 kan worden opgeheven.

Reserve calamiteiten (C)

In 2006 is aan deze reserve € 1,-- per inwoner toegevoegd. Aan deze reserve werd met ingang van 2008 € 0,50 per inwoner toegevoegd. Deze reserve is ingesteld om een bijdrage te kunnen verstrekken aan landen waar ondermeer natuurrampen e.d. hebben plaatsgevonden. Bij de vaststelling van de begroting 2010 is besloten om geen storting meer te doen in deze reserve.

Reserve investeringen basisscholen (IB)

In deze reserve werd tot en met 2014 jaarlijks een bedrag gestort voor groot onderhoud aan de basisscholen en de uitbreiding van het onderwijsleerpakket bij uitbreiding van het aantal groepen.

Door een wetwijziging vervalt per 1 januari 2015 de gemeentelijke zorgplicht voor het groot onderhoud van de basisscholen. De gelden die de gemeente voorheen via de Algemene Uitkering ontving, zijn met ingang van 1 januari 2015 uit het gemeentefonds gehaald en worden met ingang van die datum rechtstreeks aan de schoolbesturen uitgekeerd. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 ook geen toevoeging aan deze reserve meer plaatsvindt. Onderzocht dient te worden of de schoolbesturen nog recht hebben op het door de gemeente gereserveerde bedrag. Het saldo van deze reserve is op 1 januari 2016 € 187.414,--.

Reserve investeringen maatschappelijk nut (IMN)

Deze reserve is met ingang van 1 januari 2007 ingesteld naar aanleiding van de extra afschrijvingen welke in 2005 hebben plaatsgevonden van de investeringen maatschappelijk nut in het kader van de BBV. Het stortingsbedrag van € 90.000,-- was voldoende om de vervanging van die investeringen te kunnen bekostigen. Met ingang van 2008 is dit bedrag verlaagd naar € 60.000,-- aangezien voor het onderdeel speeltoestellen een afzonderlijke reserve is gevormd. Bij de begrotingsvaststelling 2013 is besloten om geen jaarlijkse toevoeging meer te doen aan deze reserve. De huidige stand van deze reserve van € 390.000,-- is voldoende om de noodzakelijke vervangingen te bekostigen.

Reserve investeringen speeltoestellen (IS)

Deze reserve is door het college op 6 maart 2007 ingesteld. Voor het jaar 2008 is hierin een bedrag van € 31.000,- gestort en sinds 2009 wordt er jaarlijks een bedrag van € 20.000,- toegevoegd aan de reserve. Deze reserve is bestemd voor de vervanging van de speeltoestellen. Met ingang van 2009 worden op advies van de accountant conform de BBV de bedragen voor de vervanging van de speeltoestellen afgeschreven en komen de kapitaallasten ten laste van deze reserve. Het saldo van deze reserve is op 1 januari 2016 € 90.002,-.

Reserve individueel loopbaan budget (ILB)

Met ingang van 2013 heeft als uitvloeisel van de CAO elke medewerker recht op een bedrag van € 500,- per jaar als individueel loopbaanbudget. Indien dit bedrag in een jaar niet wordt besteed mag dit voor maximaal 3 jaar gereserveerd blijven. Heeft er op dat moment nog geen besteding plaatsgevonden dan vervalt het bedrag aan de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening bekeken welk bedrag niet is besteed. In 2015 kan er voor het laatst een beroep gedaan worden op het ILB. Bij de jaarrekening 2015 wordt het saldo van deze reserve toegevoegd aan de AR.

Reserve sociaal deelfonds (SD)

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 is besloten om het overschot van de uitkering WMO-oud van € 129.500,- toe te voegen aan deze nieuwe reserve als buffer voor de aanstaande decentralisatie AWBZ/WMO en Jeugd. Ook bij de jaarrekening 2014 heeft weer een toevoeging plaatsgevonden en wel voor een bedrag van € 110.000,-. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein 3 decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/WMO, Jeugd en Participatie. Besloten is om indien de gemeente Oudewater niet de gehele decentralisatie-uitkering AWBZ/WMO en Jeugd heeft besteed, het overschot eveneens toe te voegen aan deze reserve. Zodra duidelijkheid over de uitvraag in het kader van de AWBZ/WMO en Jeugd zal deze reserve nader worden gezien.

Voorziening onderhoud wegen (VOW)

De jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening bedroeg € 272.532,- en is bestemd voor het correctief- en planmatig (groot) onderhoud aan de wegen in Oudewater. De toevoeging aan deze voorziening wordt bepaald in het Wegenbeheersplan. Dit plan moet eens per 5 jaar worden vastgesteld door de raad. De laatste keer is dit gebeurd door de raad op 26 mei 2011 voor de periode 2012 tot 2016. In deze raadsvergadering is besloten om eenmalig € 500.000,- te onttrekken aan de algemene reserve en dit toe te voegen aan deze voorziening. Daarnaast is met ingang van 2012 de jaarlijkse storting met € 160.000,- verhoogd, zodat die tot en met 2014 € 432.532,- bedroeg. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de jaarlijkse toevoeging te verlagen met € 43.500,-, wat betekent dat er met ingang van 2015 € 389.032,- wordt toegevoegd. Bij de vaststelling van het nieuwe Wegenbeheersplan wordt bekeken wat de jaarlijkse toevoeging moet worden.

Voorziening onderhoud rioleringen (VOR)

De jaarlijkse storting in deze reserve bestaat uit de opbrengst van de rioolheffing en de onttrekking bestaat uit de lasten van pompen en gemalen en de rioolleidingen. Daarnaast zijn de investeringen in het buitengebied ten laste van deze reserve gebracht.

Eens per 5 jaar moet er een GRP worden vastgesteld met de kosten voor riolering. Daarnaast wordt in het vGRP de stijging van de tarieven voor de rioolheffing bepaald. Het nieuwe verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan is op 24 mei 2012 door de raad vastgesteld en geldt voor de jaren 2012 tot 2016. Hierin is aangegeven dat de rioolheffing jaarlijks met 4,8% verhoogd moet worden.

Voorziening onderhoud gebouwen (VOG)

De jaarlijkse toevoeging is bestemd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, exclusief de scholen.

Adviesbureau Martin de Bie heeft een meerjaren onderhoudsplan met bijbehorende meerjarenbegroting gemeentelijke gebouwen 2013 t/m 2052 opgesteld. De aangegeven bedragen voor planmatig onderhoud worden met ingang van 2013 in de begroting verwerkt.

Bij de storting in de voorziening is rekening gehouden met de door de raad bij de vaststelling van de begroting 2013 gehanteerde korting van € 15.000,-. De laatste jaren is er meer toegevoegd dan onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening wethouderspensioen (VW)

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van de pensioenrechten van de wethouders en op grond van de BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening in de begroting op te nemen.

Uit een in 2010 ontvangen berekening van Deloitte en Touche is gebleken dat de storting verhoogd moet worden naar € 7.000,- hetgeen in de begroting 2010 voor het eerst is gedaan.

Voorziening arbeidskostengerelateerde verplichtingen (VAV)

Met ingang van 2005 werd er € 9.000,- gestort in deze voorziening. Van het personeel wordt pseudo-premie WW ingehouden op het salaris. Deze inhouding wordt gestort in deze voorziening om eventuele WW verplichtingen te kunnen opvangen. Van 2009 t/m 2012 werd er een beroep gedaan op deze voorziening. Met ingang van 2010 is de storting in deze voorziening verhoogd naar € 12.000,-. Als gevolg van de overgang van het personeel naar de gemeente Woerden vindt er met ingang van 2015 geen toevoeging meer plaats aan deze voorziening. Dit bedrag is nu meegenomen in de gesloten DVO met Woerden.

Voorziening baggerwerken (VB)

Op 24 mei 2012 heeft de raad het baggerplan 2012-2021 vastgesteld voor het binnen en buitenstedelijk gebied van onze gemeente. Naar aanleiding van het nieuwe baggerplan wordt met ingang van 2013 jaarlijks € 75.200,- toegevoegd aan de voorziening baggerwerken en is tevens besloten € 39.000,- voor het baggeren ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering. Hiermee is rekening gehouden in het vGRP 2012-2016. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de toevoeging met ingang van 2017 te verlagen met € 7.500,-, zodat die op dat moment dan € 67.700,- bedraagt.

Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat een bepaald deel van de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan meegenomen zijn in de tariefberekening van de rioolheffing.

Voorziening civiele kunstwerken (VCK)

In de begroting 2012 is voor het eerst een bedrag aan deze voorziening toegevoegd, namelijk € 40.000,-. Voorlopige berekeningen wezen uit dat de toevoeging verhoogd moest worden met € 74.000,-. In de begroting 2013 is er € 100.000,- toegevoegd aan deze voorziening, terwijl in 2014 rekening is gehouden met de benodigde storting zodat er nu jaarlijks een bedrag van € 114.000,- wordt toegevoegd. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma Civieltechnische kunstwerken 2014 tot 2024 vastgesteld. In de toevoeging is thans ook rekening gehouden met de Hoenkoopse brug, de Verkenbrug en de Romeijnbrug. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de jaarlijkse toevoeging met ingang van 2018 te verlagen met een bedrag van € 11.000,-, wat betekent dat de toevoeging dan € 103.000,- per jaar bedraagt.

Overlopende passiva Participatiebudget

Het saldo hiervan is ontstaan uit de verplichte reservering van (nog) niet bestede rijksbijdragen. Het participatiebudget bestaat uit de volgende 2 onderdelen:

- 1. Overlopende passiva overschot werkdeel WWB (OPWWB)*
- 2. Overlopende passiva overschot volwasseneneducatie (OPVE)*

Jaarlijks vindt in de jaarrekening via de SiSa verantwoording plaats van de besteding van de ontvangen gelden.

Overlopende passiva overschot onderwijsachterstandenbeleid (OPO)

Met ingang van 2011 ontvangt de gemeente op grond van het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk achterstandenbeleid 2011-2014 een doeluitkering in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Deze uitkering wordt gedurende vijf jaar ontvangen. Inmiddels is de regeling met een jaar verlengd, wat betekent dat deze ook in 2016 nog wordt ontvangen. Aan het eind van 2016 moeten de ontvangen bedragen over 2011 tot en met 2016 zijn besteed. Niet bestede rijksbijdragen moeten uiteindelijk in 2017 aan het Rijk worden terugbetaald. Jaarlijks vindt in de jaarrekening via de SiSa verantwoording plaats van de besteding van de ontvangen gelden.

Overlopende passiva overschot Combinatiefunctionaris (OPC)

Met ingang van 2011 ontvangt de gemeente via de algemene uitkering een decentralisatie-uitkering voor combinatiefuncties/buurtsportcoaches. Van dit bedrag wordt de Combinatiefunctionaris in het Cultuurhuis gefinancierd. Deze overlopen passiva is in 2011 ontstaan omdat er toen nog geen combinatiefunctionaris in Oudewater werkzaam was, terwijl de gemeente wel de decentralisatie-uitkering heeft ontvangen. Het overblijvende deel van de uitkering wordt toegevoegd aan deze overlopende passiva. Indien in een jaar de kosten hoger zijn dan de rijksvergoeding wordt het verschil onttrokken aan deze overlopende passiva. Voorwaarde is wel dat er door de gemeente ook een deel cofinanciering plaatsvindt. Met ingang van 2013 dient er jaarlijks een aanvraag te worden ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Reserves en voorzieningen in meerjarenperspectief

Naam reserve/voorziening	Saldo 01-01- 2017	Toevoeging 2017	Onttrekking 2017	Saldo 01-01- 2018	Toevoeging 2018	Onttrekking 2018	Saldo 01-01- 2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Saldo 31-12- 2019
I. EIGEN VERMOGEN										
<i>a. Algemene reserve:</i> Algemene reserve (inclusief buffer)	4.402.193	24.200	9.000	4.417.393		12.500	4.404.893		34.000	4.370.893
<i>b. Bestemmingsreserves:</i>										
Renteloze leningen	469.342			469.342			469.342			469.342
Bovenwijkse voorzieningen	514.802			514.802			514.802			514.802
Investerings openluchtbad	3			3			3			3
750 jaar Oudewater	0			0			0			0
Calamiteiten	10.973			10.973			10.973			10.973
Investerings basisscholen	187.414			187.414			187.414			187.414
Investerings maatschappelijk nut	390.000			390.000			390.000			390.000
Investerings speeltoestellen	105.923	20.000	4.079	121.844	20.000	4.079	137.765	20.000	4.079	161.844
Individueel Loopbaan Budget	41.000			41.000			41.000			41.000
Sociaal Deelfonds	102.924			102.924			102.924			102.924
Totaal Reserves	6.224.574	44.200	13.079	6.255.695	20.000	16.579	6.259.116	20.000	38.079	6.249.195
II. VREEMD VERMOGEN										
<i>a. Voorzieningen:</i>										
Onderhoud wegen	167.028	389.032	433.000	123.060	389.032	433.000	79.092	389.032	433.000	35.124
Onderhoud rioleringen	1.591.059	1.032.280	734.211	1.889.128	1.081.830	728.376	2.242.582	1.133.760	731.589	2.644.753
Onderhoud gebouwen	749.436	86.614	81.261	754.789	86.614	68.005	773.398	86.614	76.058	783.954
Wethouderspensioen	53.029	7.000		60.029	7.000		67.029	7.000		74.029
Arbeidskostengerelateerde verpl.	90.929			90.929			90.929			90.929
Baggerwerken	102.421	67.700	25.575	144.546	67.700	54.713	157.533	67.700	78.337	146.896
Civiele kunstwerken	154.754	114.000	100.224	168.530	103.000	80.522	191.008	103.000	115.361	178.647
Totaal Voorzieningen	2.908.656	1.696.626	1.374.271	3.231.011	1.735.176	1.364.616	3.601.571	1.787.106	1.434.345	3.954.332

